



LOCUS

NAROČNIK

ICRA, d.o.o.

Mestni trg 1 | 5280 Idrija

REGIONALNI PROSTORSKI PLAN

GORIŠKE RAZVOJNE REGIJA

PRILOGA 1: ANALIZA STANJA PO IZBRANIH PODROČJIH

IZVAJALEC

LOCUS prostorske informacijske rešitve d.o.o.

Ljubljanska cesta 76 | 1230 Domžale

Nova Gorica, september 2025



LOCUS

PROSTORSKI AKT

Regionalni prostorski plan

NAZIV PROSTORSKEGA AKTA

Regionalni prostorski plan Goriške razvojne regije

FAZA

1. faza: Pregled izhodiščnih gradiv in zasnova vsebine RPP

GRADIVO

Analiza stanja po izbranih področjih

NAROČNIK

Regionalna razvojna agencija ICRA, d.o.o.

ŠTEVILKA PROJEKTA

2290

IZDELOVALEC

Locus d.o.o., Ljubljanska cesta 76, 1230 Domžale

VODJA PROJEKTA

dr. Miha Konjar, univ. dipl. inž. geod.

STROKOVNA SKUPINA

Nina Ursic, dipl. inž. kraj. arh.
Maja Šinigoj, univ.dipl.inž.arh.
Leon Kobetič, univ. dipl. inž. grad.
Nina Lipušček, univ. dipl. inž. kraj. arh.
Žiga Smrekar, mag. geog.
Petra Orozel, mag. prost. načrt.
Andrej Podjed, gr.teh.

DATUM

Nova Gorica, september 2025

KAZALO

KAZALO	5
1 UVOD	7
1.1 Regionalni plani in območje obravnave	7
2 DEMOGRAFIJA.....	9
2.1 Število prebivalcev in gibanje števila prebivalcev	9
2.2 Demografska slika	13
2.3 Vplivi na demografsko rast in starostno strukturo prebivalstva	14
2.4 Demografija po občinah regije	21
3 GOSPODARSTVO	26
3.1 Trg dela (delovno aktivno prebivalstvo, delovna mesta)	26
3.2 Delovna mesta po dejavnostih	30
3.3 Delovna mobilnost	34
3.4 Poslovne cone v državni evidenci poslovnih con in subjektov inovativnega okolja Spirit.....	44
3.5 Območja proizvodnih dejavnosti v OPN	46
3.6 Stopnja razvitosti gospodarstva	48
3.7 Turizem.....	50
3.8 Kmetijstvo.....	53
4 CENTRALNE DEJAVNOSTI (DRUŽBENA INFRASTRUKTURA IN OSKRBNJE DEJAVNOSTI)	58
4.1 Omrežje središč in njihova opremljenost	58
4.2 Dejanska raba poseljenih zemljišč	65
5 STAVBNA ZEMLJIŠČA IN RABA PROSTORA	66
5.1 Stavbna zemljišča po izbranih občinah	66
5.2 Stavbna zemljišča po namenskih rabah.....	73
5.3 Stanovanjske in nestanovanjske stavbe	75
5.4 Naseljenost in nenaseljenost stanovanj	78
6 KULTURNA KRAJINA	80
6.1 Spreminjanje dejanske rabe prostora	80
6.2 Varovanje in funkcije gozdov.....	87

1 UVOD

ZUreP-2 ter ZUrep-3 sta uvedla mnoge novosti pri pripravi prostorskih aktov. Med drugim ZUreP-3 določa drugačen postopek priprave aktov. Priprava OPN na lokalni ravni naj bi se pričela na podlagi ocene stanja v prostoru, poročila o prostorskem razvoju in ocen prihodnjih potreb v prostoru. Tako je izdelava poročila o prostorskem razvoju eden prvih korakov postopka, saj se lahko le na podlagi poznavanja stanja in razmer v prostoru pripravi aktualen in kakovostni novi prostorski akt.

Pri pripravi regionalnih prostorskih aktov pa je postopek zastavljen drugače. V 278. členu, četrti odstavek je zapisano, da pripravljavec regionalnega prostorskega plana vsaka štiri leta po sprejetju regionalnega prostorskega plana pripravi poročilo o prostorskem razvoju za območje regionalnega prostorskega plana. Regionalni prostorski plani se tako sprejemajo brez kakršnih koli podrobnejših analiz stanja, ocen prihodnjih potreb, itd. Hkrati naj bi Poročila o prostorskem razvoju na lokalni ravni, ki naj bi se pripravljala vsake 4 leta, vsaj okvirno vzpostavlja sistem spremljanja stanja v prostoru. Prav zato je tudi na ravni regije pomembna analiza izhodiščnega stanja, ki bo osnova za nadaljnje spremljanje razvoja prostora ter tudi osnova za vrednotenje ukrepov iz regionalnega prostorskega plana.

Kljub temu da Poročilo o prostorskem razvoju pri izdelavi regionalnega prostorskega plana ni predpisano, smo se odločili za njegovo izdelavo, sicer v omejenem obsegu. Cilj projekta je tako izdelati ničelno poročilo o stanju v prostoru na podlagi analiz stanja v prostoru. Okvirno poročilo prostorskega razvoja regije obsega poglavja analize in ocene stanja v prostoru po 7 temeljnih sklopih:

- Demografija
- Gospodarstvo
- Centralne dejavnosti
- Naselja in razpršena poselitve
- Kulturna krajina
- Ohranjanje in varovanje prostora
- Gospodarska javna infrastruktura

1.1 Regionalni plani in območje obravnave

Regionalni prostorski plani v Sloveniji predstavljajo nov nivo prostorskega planiranja; bodo strateški plani, ki bodo predstavljali podlago za občinske plane (OPN), ki ostajajo kot izvedbeni plani in za državne prostorske plane (DPN), ki so ravno tako izvedbeni. V tem smislu je RPP, kot strateški plan, nadrejen akt OPNjem in DPNjem.

Nov nivo planiranja bo združil območja vseh občin v regiji in načrtoval ter umeščal vsebine, pomembne za območje celotne regije. S tem bo omogočil načrtovanje in koordinacijo med občinskim in nacionalnim nivojem, kar bo prispevalo k bolj usklajeni in racionalni rabi prostora.

Regionalno planiranje omogoča učinkovitejše upravljanje prostora, ki presega občinske meje in vključuje širše okoljske, socialne in gospodarske potrebe. RPP bo usmerjal prostorski razvoj v Goriški regiji glede na njene geografske značilnosti, gospodarsko stanje, demografske trende in zavarovana območja, kar bo omogočilo boljše načrtovanje rabe zemljišč, infrastrukture in prilagoditev starajočemu se prebivalstvu.

Regionalni prostorski plan Goriške razvojne regije združuje območja 13 občin:

- Ajdovščina
- Bovec
- Brda
- Cerklje
- Idrija
- Kanal ob Soči
- Kobarid
- Miren – Kostanjevica

- Nova Gorica
- Renče – Vogrsko
- Šempeter – Vrtojba
- Tolmin
- Vipava

V poročilu so občine ponekod obravnavane ločeno, predvsem ko se med občinami pojavljajo očitne razlike. Bistvena pa je regijska raven, katero največkrat primerjamo s slovenskimi povprečji.

2 DEMOGRAFIJA

2.1 Število prebivalcev in gibanje števila prebivalcev

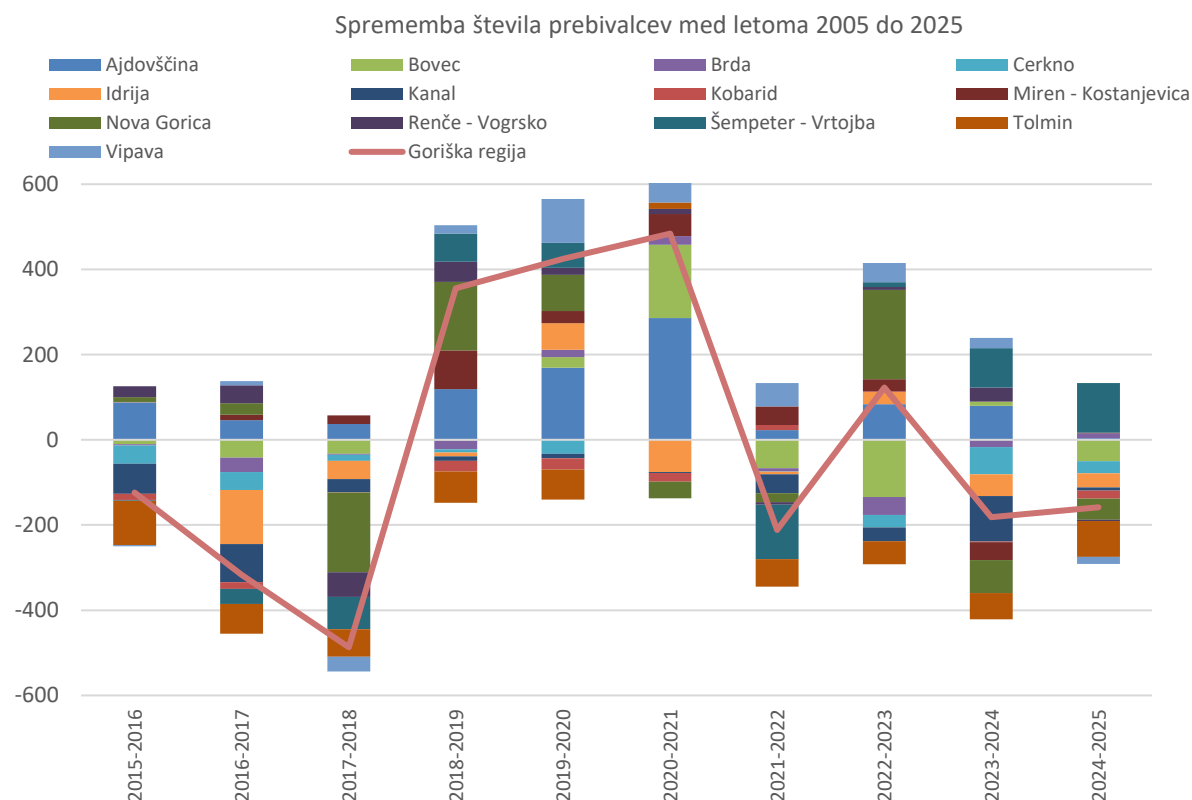
Leta 2025 je imela Goriška regija 118.096 prebivalcev. Od leta 2005 do 2025 se je število prebivalcev zmanjšalo za 1.526 oz. 1,3 %.

Preglednica 1: Število in sprememba števila prebivalcev.

Občina	Št. preb. 2005	Št. preb. 2025	Sprememba št. preb. 2005-2025	Delež spremembe št. preb. 2005-2025	Sprememba št. preb. 2005-2025 na 1000 preb.
Ajdovščina	18.234	19.895	1.661	9,1%	83
Bovec	3.307	3.004	-303	-9,2%	-101
Brda	5.762	5.584	-178	-3,1%	-32
Cerkno	5.052	4.423	-629	-12,5%	-142
Idrija	11.945	11.673	-272	-2,3%	-23
Kanal	6.177	5.099	-1.078	-17,5%	-211
Kobarid	4.509	4.026	-483	-10,7%	-120
Miren - Kostanjevica	4.821	5.060	239	5,0%	47
Nova Gorica	36.043	31.906	-4.137	-11,5%	-130
Renče - Vogrsko*	4.288	4.414	126	2,9%	29
Šempeter - Vrtojba	6.452	6.383	-69	-1,1%	-11
Tolmin	12.047	10.754	-1.293	-10,7%	-120
Vipava	5.273	5.875	602	11,4%	102
Regija	119.622	118.096	-1.526	-1,3%	-13

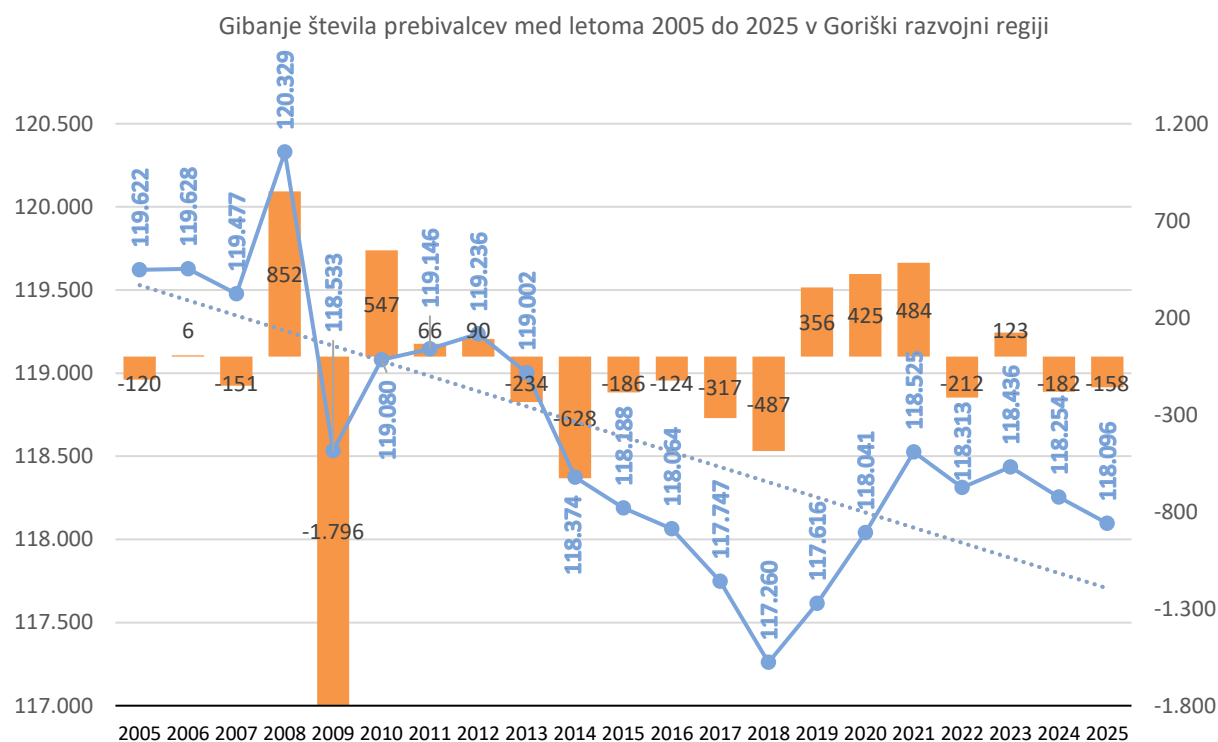
* pri občini Renče-Vogrsko smo vzeli podatek za leto 2007 (občina nastala 2006)

Zaradi večjih razlik v skupnem številu prebivalcev po letih med občinami, grafično prikazujemo le letne spremembe števila prebivalcev, ki so med občinami bolj primerljive.



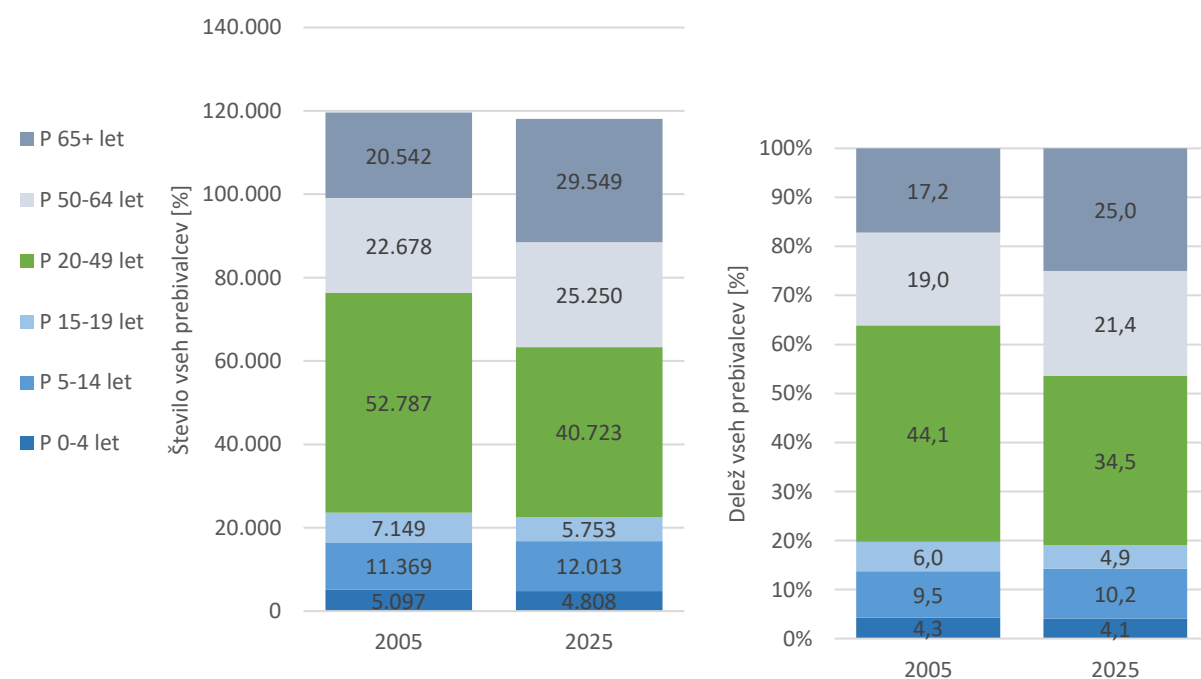
Shema 1: Gibanje števila prebivalcev med letoma 2005 do 2025.

Gibanje števila prebivalcev v Goriški regiji prikazujemo še ločeno (shema 2).



Shema 2: Gibanje števila prebivalcev med letoma 2005 do 2025 v regiji.

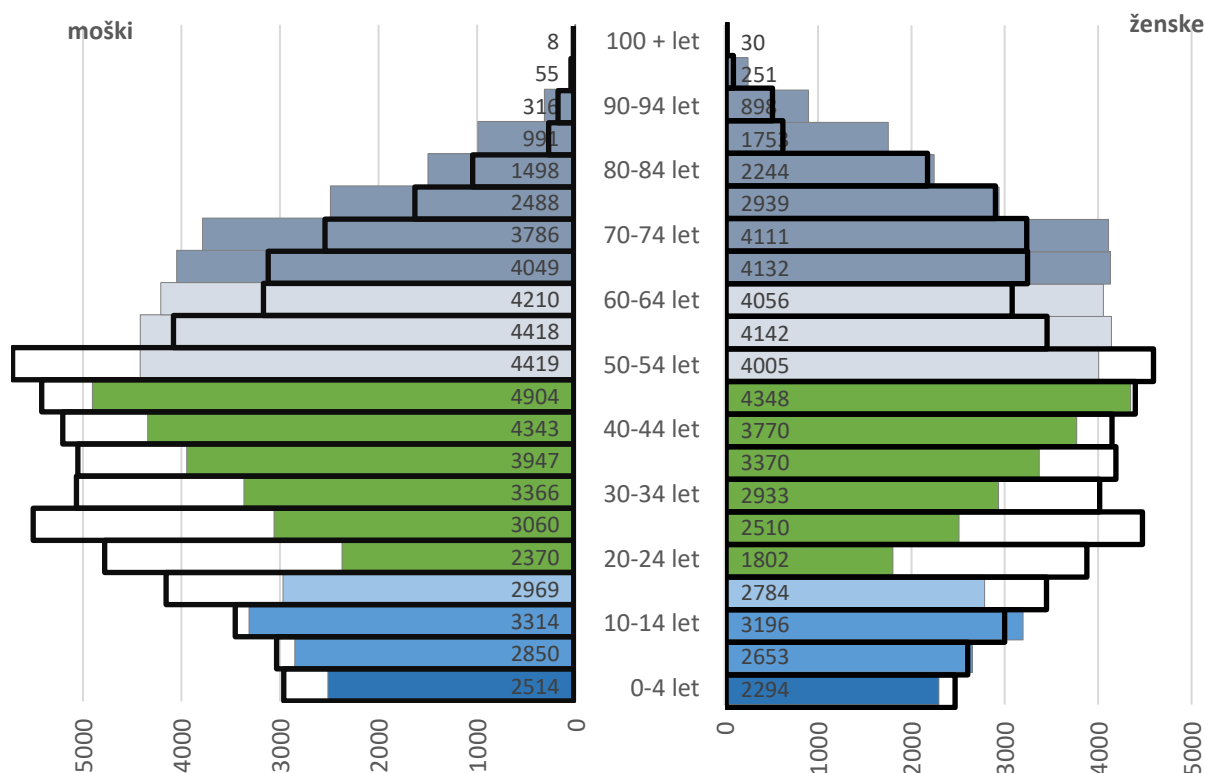
Poleg samega števila prebivalcev v posameznem letu ter spreminjanja števila prebivalcev je pomembno predvsem kakšno je to prebivalstvo. Kakšna je sestava po spolu, starostna struktura, izobrazbena struktura, narodnost, itd. Zaradi lažje primerjave najprej prikazujemo nekoliko posplošeno, deleže starostnih skupin leta 2005 in leta 2025. Očiten je predvsem upad števila prebivalstva v starostnih skupinah med 20 in 49 let in porast števila prebivalstva v starostni skupini nad 65 let. Opaziti pa je tudi upad števila otrok v tretji starostni skupini od 15 do 19 let.



Shema 3: Starostna struktura prebivalstva leta 2005 in 2025.

Podrobneje opazujemo starostno strukturo prebivalstva v obliki demografskih piramid. Demografske piramide prikazujejo število prebivalcev, žensk ter moških, po 5 letnih starostnih skupinah, in sicer za začetno (2005) in končno (2025) leto opazovanega obdobja. Presek obeh piramid opozori na največje spremembe, ki so se v številu in strukturi prebivalstva zgodile v zadnjih 20 letih. Presek je prikazan na shemi 4. S črnimi obrobami so prikazani podatki za leto 2005, medtem ko barvni stolpci prikazujejo stanje na dan 1.1.2025. Shemo pa dopolnjuje še prikaz sprememb števila prebivalcev po posamezni starostni skupini, shema 5.

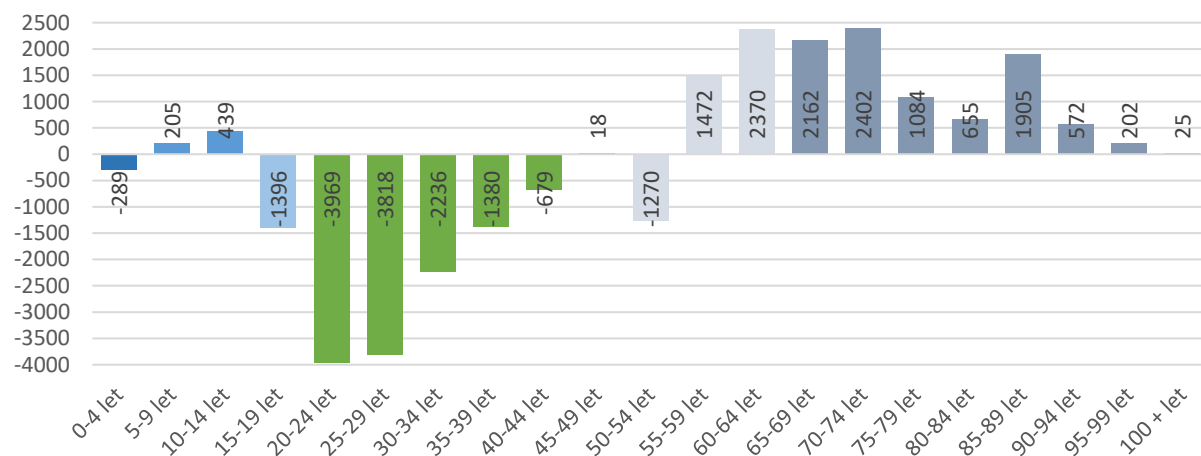
Prebivalstvo Goriške regije na dan 1. 1. 2025



Shema 4: Primerjava števila in starostne strukture prebivalstva med letoma 2005 in 2025.

Spreminjajočo se strukturo prebivalstva nudi tudi ločen prikaz spremembe števila prebivalcev po primerjanih letih za posamezno starostno skupino.

Sprememba števila prebivalcev v starostnih skupinah v regiji



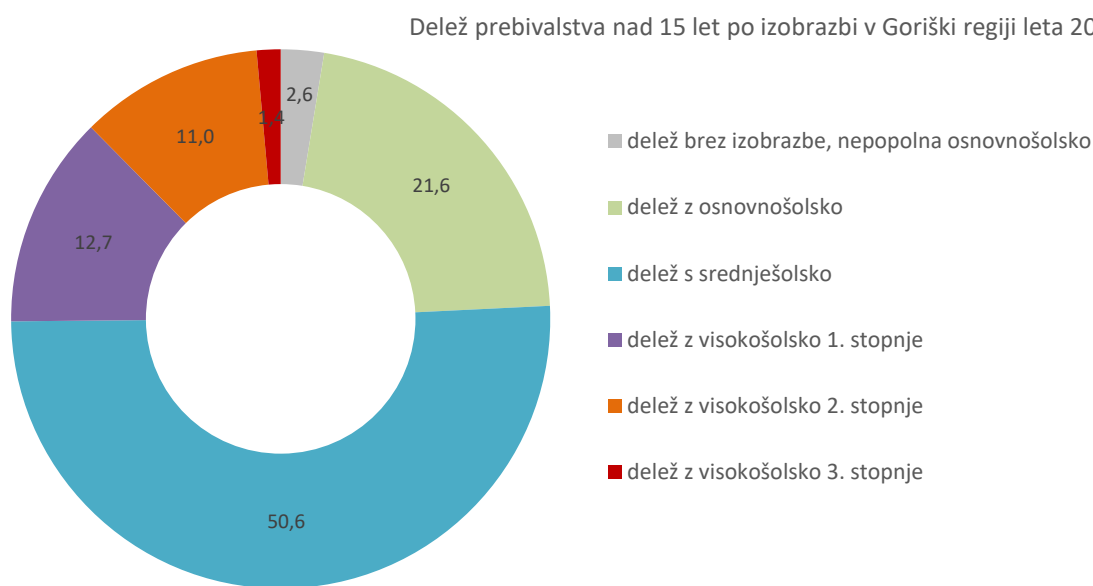
Shema 5: Sprememba števila prebivalcev v starostnih skupinah v regiji med letoma 2005 in 2025.

Na to, kakšna je regija oz. njeno prebivalstvo, kaže tudi izobrazbena struktura prebivalstva, ki je pomembna predvsem z vidika gospodarstva, trga dela. Občina pa v skladu z izobrazbeno strukturo načrtuje tudi razvoj družbenih dejavnosti.

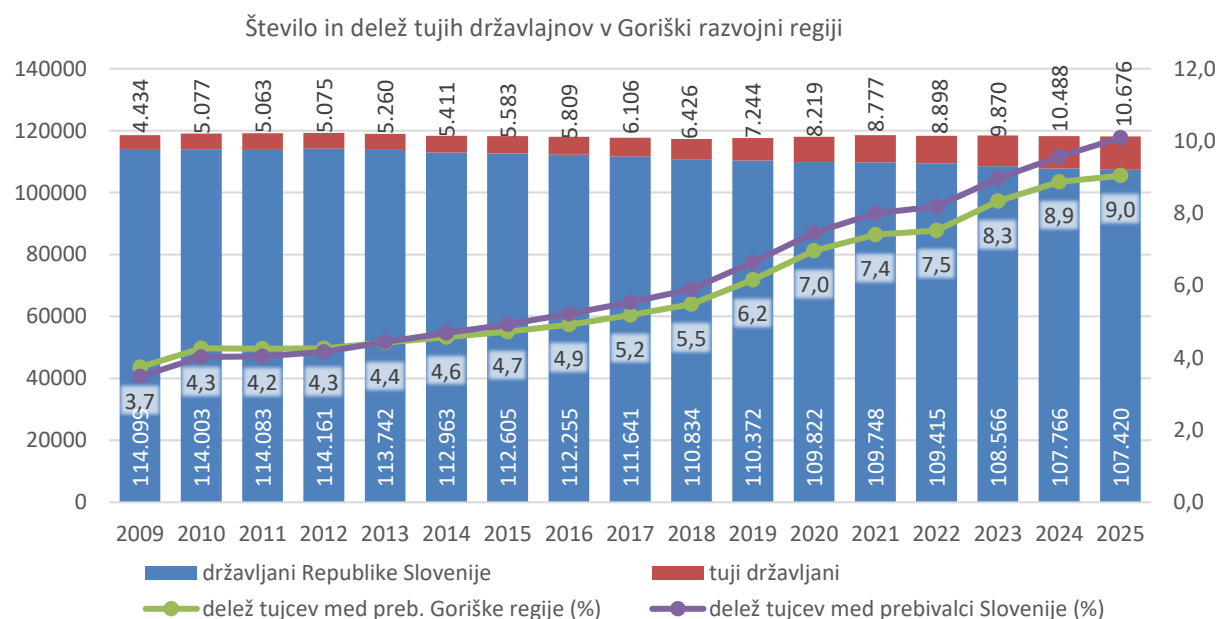
Preglednica 2: Izobrazbena struktura prebivalstva v Goriški regiji v letu 2024.

Razvojna regija	Brez izobrazbe, nepopolna osnovnošolska	Osnovnošolska	Srednješolska - Skupaj	Visokošolska 1. stopnje ipd.	Visokošolska 2. stopnje ipd.	Visokošolska 3. stopnje ipd.
Goriška	2614 (2,6 %)	21880 (21,6 %)	51183 (50,6 %)	12861 (12,7 %)	11115 (11 %)	1446 (1,4 %)
Slovenija	46480 (2,6 %)	344324 (19 %)	945231 (52,2 %)	236687 (13,1 %)	202020 (11,2 %)	36362 (2 %)

Delež prebivalstva nad 15 let po izobrazbeni strukturi leta 2024 v Goriški regiji prikazujemo na shemi 6.

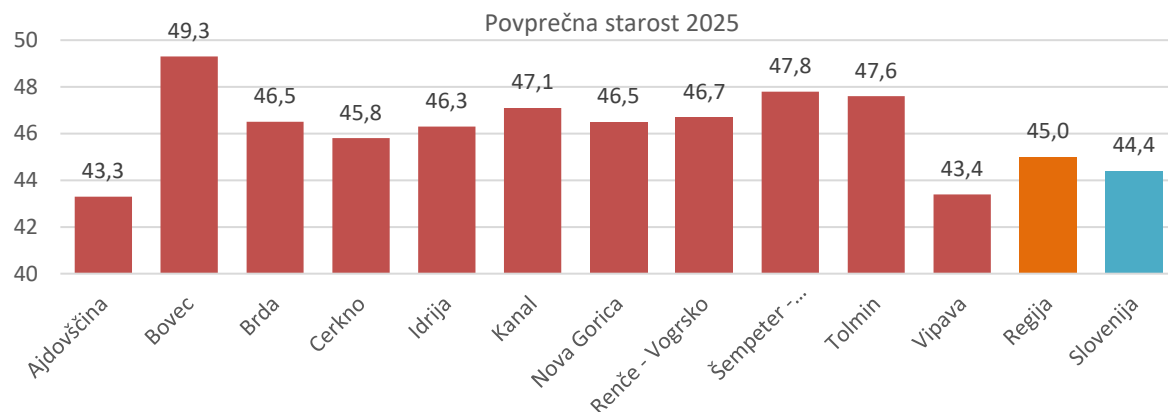

Shema 6: Izobrazbena struktura prebivalstva v občini v letu 2024.

V današnjem času je vse pomembnejši tudi vidik narodnostne sestave prebivalstva. Z vse večjim priseljevanjem iz tujine se tako na ravni države, kot na ravni regij in občin pojavljajo novi izzivi.

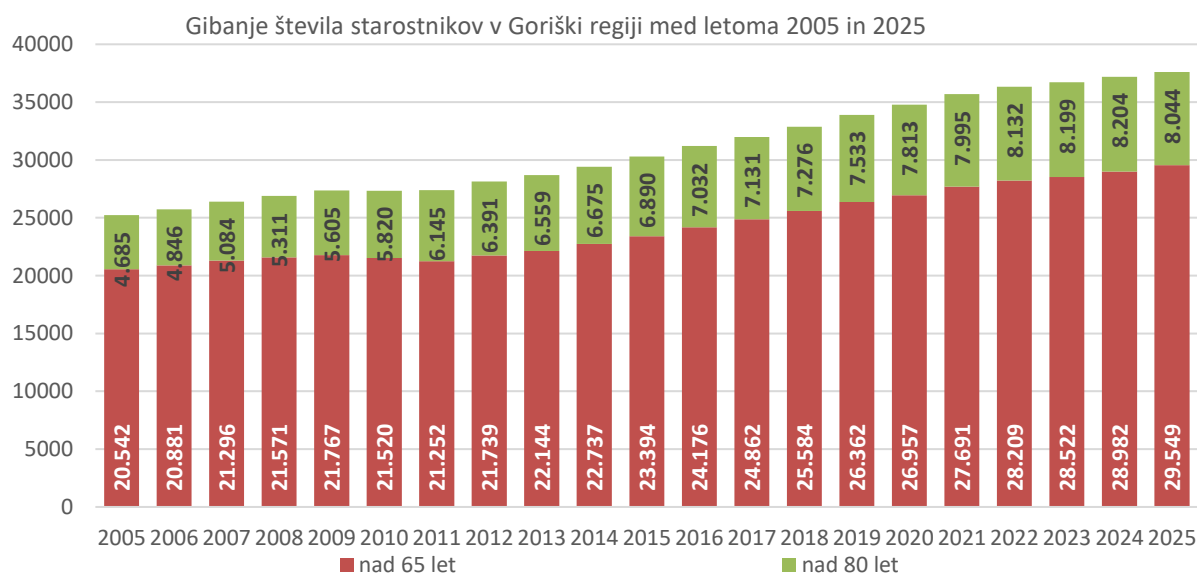

Shema 7: Število in delež tujih državljanov v Goriški regiji.

2.2 Demografska slika

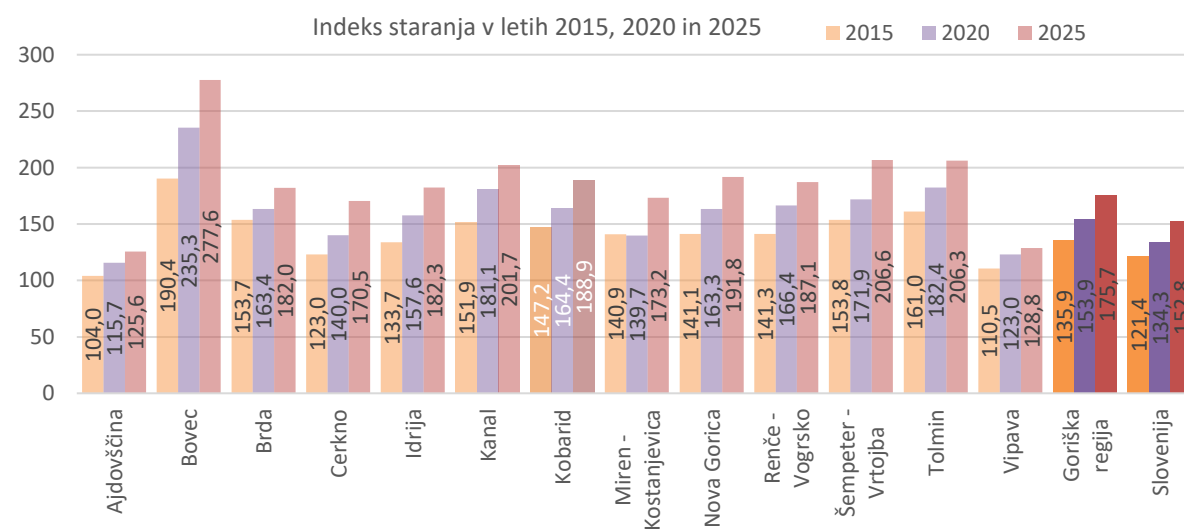
Povprečna starost prebivalstva v regiji se postopoma zvišuje, kar se praviloma dogaja v celotni Sloveniji.



Shema 8: Povprečna starost leta 2025.



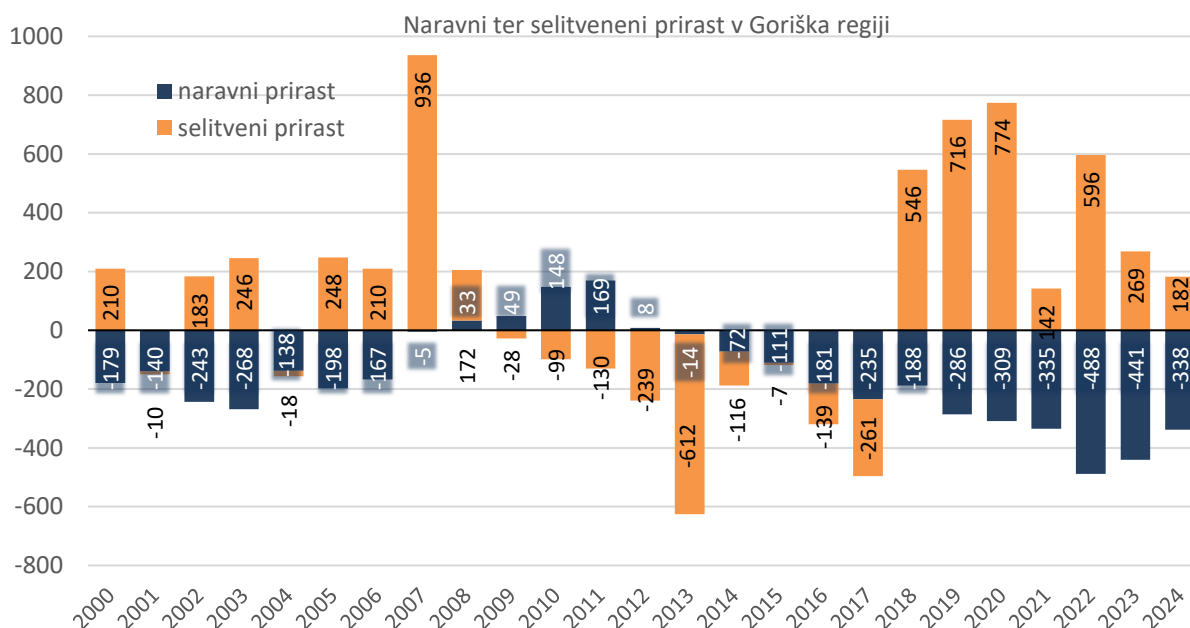
Shema 9: Število in delež starostnikov v Goriški regiji med letoma 2005 in 2025.



Shema 10: Gibanje indeksa staranja med letoma 2005 do 2025.

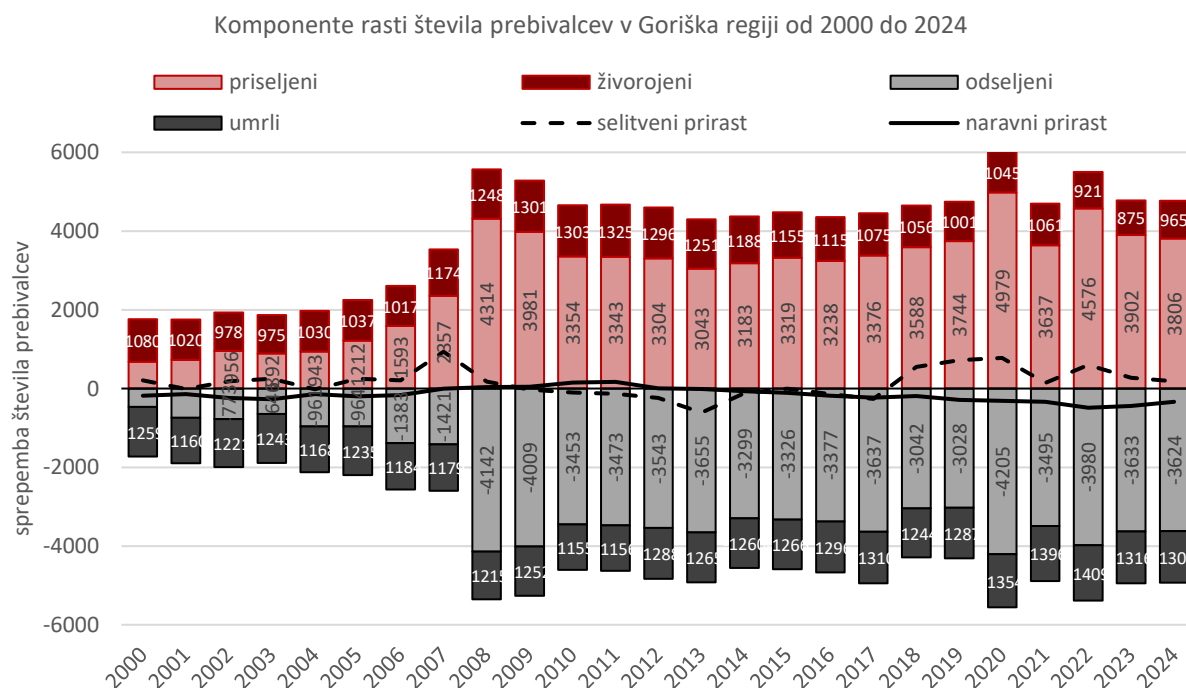
2.3 Vplivi na demografsko rast in starostno strukturo prebivalstva

Namen podrobne analize spreminjanja števila prebivalstva je predvsem pridobiti vpogled kje so razlogi za spremembo. V Goriški regiji k povečevanju števila prebivalcev prispeva predvsem selitveni prirast. Tako naravni kot selitveni prirast se med leti spreminjata, večjo dinamiko pa ima seveda selitveni prirast, ki je odvisen od gospodarskega razvoja, delovnih mest, možnosti za bivanje ipd., medtem ko naravni prirast zavisi predvsem od starostne strukture prebivalstva. Pri primerjavi gibanja števila prebivalstva in selitvenega ter naravnega prebivalstva gre opozoriti, da podatki izvirajo iz dveh ločenih baz, pri katerih se na SURS uporablja različna metodologija zajema in tako lahko prihaja do nekaterih manjših odstopanj. Na primer, da seštevek selitvenega in naravnega prirasta ne ustreza letni spremembi prebivalstva.



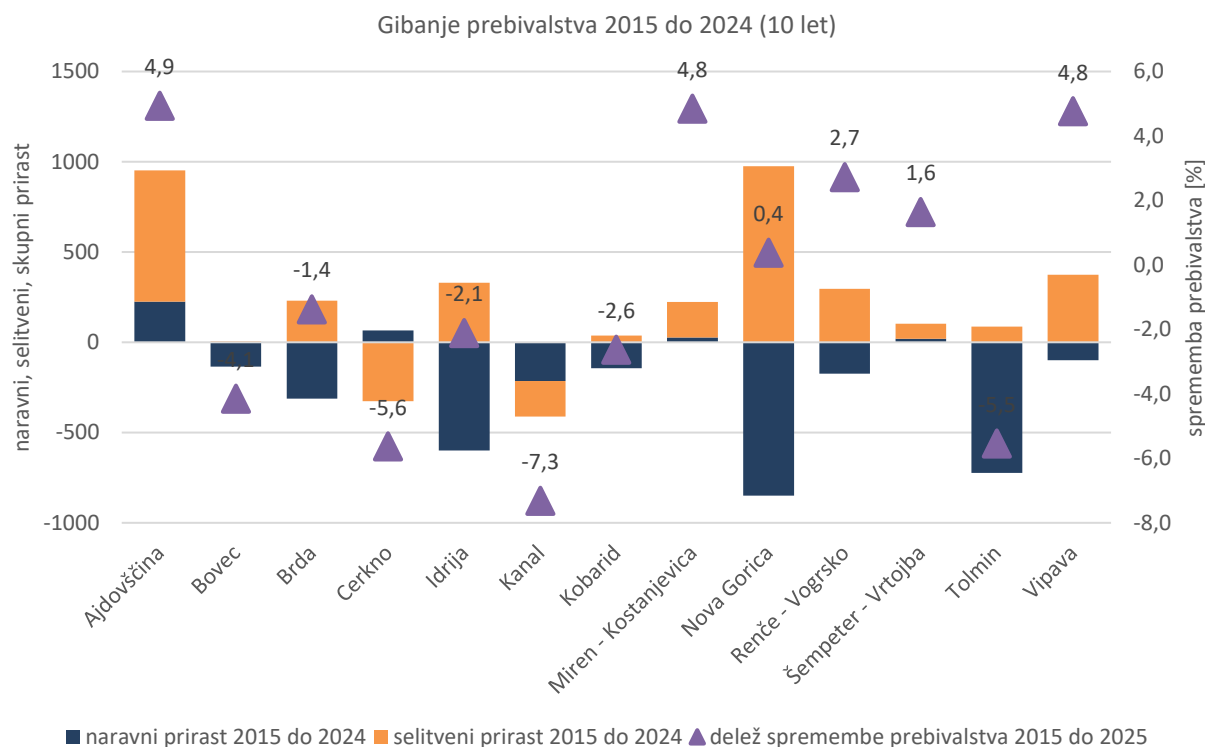
Shema 11: Naravni ter selitveni prirast prebivalcev od leta 2000 do 2024.

Nekoliko podrobneje so na shemi 11 prikazane komponente naravnega in selitvenega prirasta ter kako te vplivajo na gibanje števila prebivalstva v regiji. Oba prirasta oz. njune komponente v nadaljevanju obravnavamo tudi ločeno.



Shema 12: Komponente rasti števila prebivalcev v regiji.

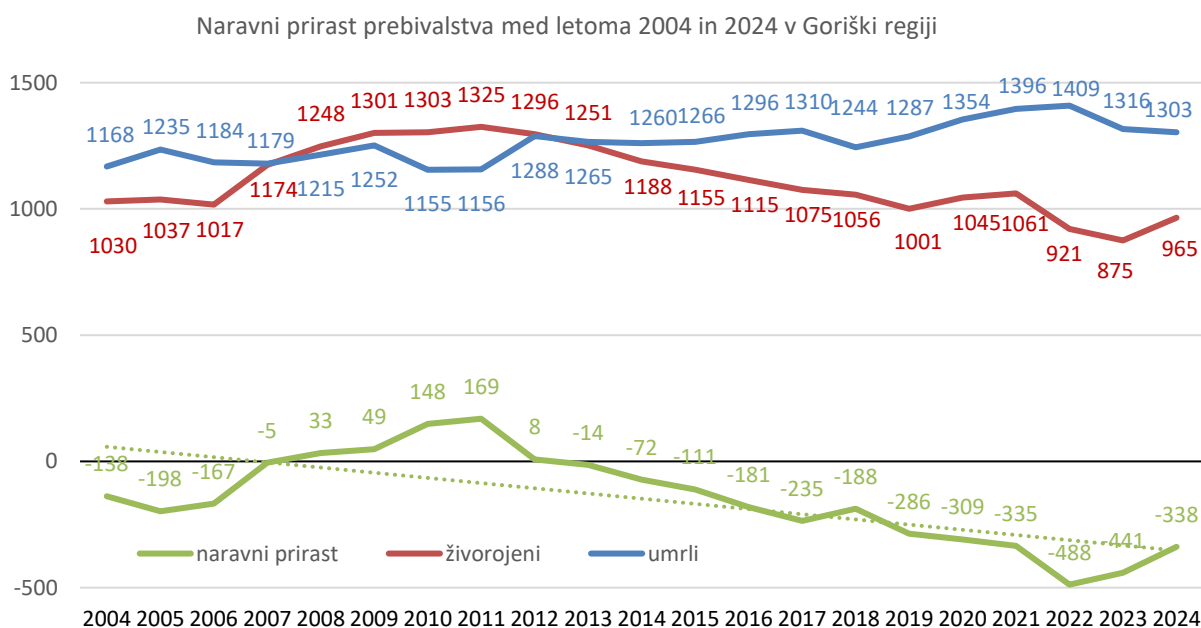
Občine so si pri tem zelo različne. Na shemi 12 je prikazan izračun 10 letnega naravnega in selitvenega prirasta za posamezno občino ter skupaj za celotno regijo. Pri tem so upoštevane tudi selitve med občinami znotraj regije.



Shema 13: Komponente rasti števila prebivalcev v regiji.

Naravni prirast

Shema 13 prikazuje naravni prirast oz. razmerje med živorojenimi in umrlimi v regiji. Tako število živorojenih, kot tudi letno število umrlih se po podatkih v opazovanem obdobju ne bistveno spreminja. Trendne linije od leta 2004 do 2024 kažejo na upadanje števila živorojenih in povečevanje števila umrlih. Dejstvo je, da se prebivalstvo stara, kar pa znatno vpliva na naravni prirast. Ta bo čedalje nižji, do katere vrednost bo padel, pa bo odvisno predvsem od selitvenega prirasta oz. priseljevanja v občino.



Shema 14: Naravni prirast v regiji med letoma 2000 in 2024.

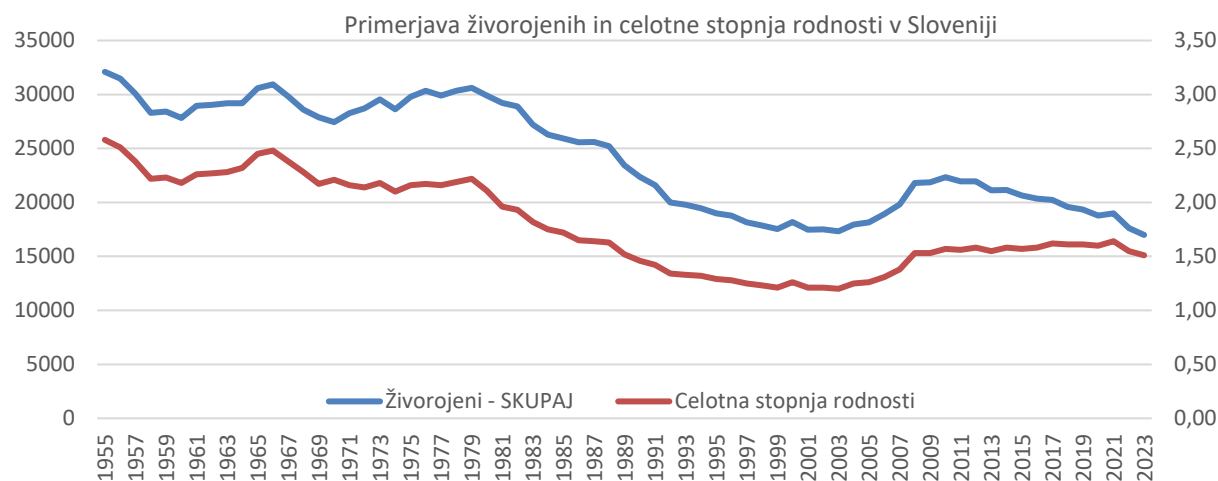
Rodnost

Na rodnost v državi, regiji ali občini v splošnem vplivajo številni dejavniki:

- **Gospodarske razmere:** Višja gospodarska stabilnost in možnosti za zaposlitev lahko spodbujajo večje število ljudi, da si želijo ustvariti družine. Slabše gospodarske razmere, brezposelnost in negotovost lahko ljudi odvrčajo od ustvarjanja družine ali širjenja družine.
- **Socialna politika:** Učinkovite politike, kot so državna podpora za starše, porodniški dopust, subvencije za otroke, šolski programi za otroke in druge socialne ugodnosti lahko spodbujajo starše k rojstvu več otrok.
- **Izobrazba in dostop do zdravstvene oskrbe:** Visoka raven izobrazbe in dostop do kakovostne zdravstvene oskrbe lahko vplivata na odločitev o številu otrok, saj bolj izobraženi ljudje običajno načrtujejo manjše družine.
- **Kulturni dejavniki:** Kulturne norme in vrednote lahko vplivajo na odločitev o rodnosti. V družbah, kjer se cenijo večje družine, so lahko ljudje bolj naklonjeni rojevanju več otrok.
- **Urbanizacija in življenjski slog:** V mestih in urbaniziranih območjih se pogosto odločijo za manjše družine zaradi stroškov življenja, medtem ko so v ruralnih ali manj urbaniziranih območjih večje družine pogostejše.
- **Starostna struktura prebivalstva:** Države z višjo povprečno starostjo prebivalstva običajno beležijo manjšo rodnost, medtem ko mlajše populacije običajno kažejo večjo stopnjo rodnosti.
- **Migracije:** Migracijski vzorci lahko vplivajo na rodnost, saj se lahko v nekaterih primerih migranti odločijo za večje ali manjše število otrok v novem okolju.

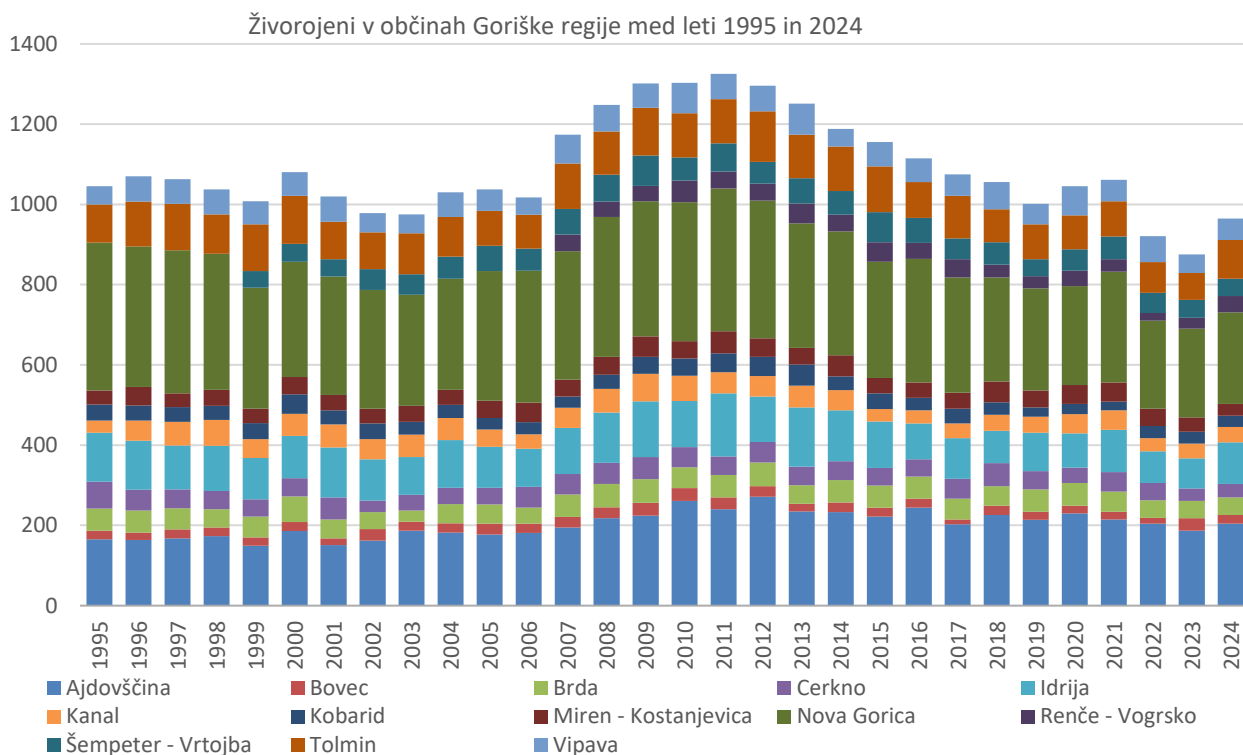
Te dejavnike je običajno težko ločiti in vsaka država, regija, občina ima na svoji ravni svoje specifične razmere, ki vplivajo na stopnjo rodnosti. Kombinacija teh dejavnikov ali spremembe le teh lahko vodi do spreminjanja stopnje rodnosti.

Na ravni Slovenije, dolgoročno prikazujemo kako se spreminja število vseh letno živorojenih ter kako se spreminja, oz. kakšen vpliv ima spreminjanje celotne stopnje rodnosti na število živorojenih. Seveda na grafu manjka tretji vidik, ki je število žensk v rodni dobi, ki se v Sloveniji praviloma zmanjšuje.



Shema 15: Primerjava živorojenih in celotne stopnje rodnosti v Sloveniji med letoma 1955 in 2023.

Medtem, ko ima zgornji graf bolj informativno naravo, predvsem kaže na veliko številčnejše generacije pred letom 1983, ki so posledice višje rodnosti, večjega števila otrok na žensko, se nadalje analize osredotočajo predvsem na današnje trende na področju rodnosti. Omenimo le še, da omenjene generacije rojene do leta 1983, danes sestavljajo prebivalstvo staro okvirno nad 40 let, gre za najštevilčnejše generacije, katerih staranje znatno vpliva na demografsko sliko prebivalstva.



Shema 16: Živorojeni v občinah Goriške regije med letoma 1995 in 2024.

Umrljivost

Na naravni prirast in posledično na demografski razvoj vpliva tudi umrljivost prebivalstva.

Umrljivost prav tako zavisi od številnih, različnih dejavnikov, ki lahko vključujejo:

- **Zdravstveni sistem:** Kvaliteta in dostopnost zdravstvene oskrbe imata pomemben vpliv na umrljivost v državi. Države z bolj razvitimi zdravstvenimi sistemi, kjer je zagotovljen širok dostop do zdravstvenih storitev, običajno beležijo nižjo stopnjo umrljivosti.
- **Javno zdravje in preventiva:** Učinkoviti programi javnega zdravja, cepljenje, izobraževanje o higieni, preprečevanje bolezni in promocija zdravega načina življenja lahko pomembno zmanjšajo umrljivost.
- **Življenjski standard:** Višji življenjski standard, dostop do čiste vode, kakovostne prehrane, sanitarnih pogojev ter bivalnih in delovnih razmer lahko vplivajo na nižjo stopnjo umrljivosti.
- **Dejavniki okolja:** Okoljski dejavniki, kot so onesnaženost zraka, voda in tla, ter izpostavljenost naravnim nesrečam lahko vplivajo na umrljivost prebivalstva.
- **Raven izobrazbe:** Bolj izobraženi posamezniki imajo pogosto boljše znanje o zdravju in dostop do informacij, kar lahko vodi v bolj zdrav življenjski slog ter manj tveganja za smrtnost zaradi različnih vzrokov.
- **Starostna struktura prebivalstva:** Države z višjo povprečno starostjo prebivalstva običajno beležijo višjo umrljivost, saj so starejši posamezniki bolj dovzetni za določene bolezni in zdravstvene težave.
- **Dostop do varnih in zdravih življenjskih pogojev:** Dostop do varnih bivalnih prostorov, ustrezne infrastrukture za oskrbo s pitno vodo, sanitarijami ter zmanjšanje revščine lahko pomembno vplivajo na zmanjšanje umrljivosti.
- **Javne politike:** Učinkovite javne politike na področju zdravstva, okolja, socialne varnosti in podpore ranljivim skupinam v družbi lahko prispevajo k zmanjšanju umrljivosti.

V splošnem se praviloma z leti povečuje življenjska doba prebivalstva in s tem tudi povprečna starost umrlih. Medtem ko se je življenjska doba v preteklosti zviševala sorazmerno hitro, se je v zadnjih 10 letih povečevanje življenjske dobe nekoliko umirilo. Medtem pa se, zaradi staranja prebivalstva, kljub temu povečuje vsakoletno število umrlih.

Selitve

Med vsemi tremi komponentami so morda selitve še najbolj kompleksen pojav, na katerega lahko vplivajo številni, različni dejavniki:

- **Ekonomske razmere:** Ljudje se lahko selijo zaradi iskanja boljših ekonomskih priložnosti, kot so zaposlitev, višje plače ali boljše možnosti za karierno rast. Na drugi strani se lahko ljudje selijo tudi zaradi izgube zaposlitve ali slabih ekonomskih razmer v svojem trenutnem okolju.
- **Izobraževanje:** Študentje in mladi se pogosto selijo zaradi študija ali iskanja boljših možnosti za izobraževanje, še posebej v primeru, da določena regija ali država ponuja boljše študijske programe ali raziskovalne možnosti.
- **Stanovanjski pogoji:** Ljudje se lahko selijo zaradi boljših stanovanjskih pogojev, večje dostopnosti do stanovanj, boljše infrastrukture ali cenovne dostopnosti nepremičnin.
- **Politika in varnost:** Nestabilnost, konflikti, politična situacija ali varnostne težave v določeni regiji lahko spodbudijo ljudi, da se selijo v varnejše okolje.
- **Kulturni in socialni dejavniki:** Raznolikost, kultura, socialno okolje ter življenjski slog v določeni regiji ali državi lahko privabljajo ali odvrčajo ljudi od selitve.
- **Klimatske spremembe in okoljski dejavniki:** Ekstremni vremenski pogoji, kot so naravne nesreče ali podnebne spremembe, lahko prisilijo ljudi v selitev iz njihovih domačih območij.
- **Migracijske politike:** Migracijske politike in zakonodaja v določeni državi lahko močno vplivajo na odločitev ljudi za selitev, na primer s pogoji za priseljevanje, pridobitev dovoljenj za delo ali druge migracijske omejitve.

Ti dejavniki se lahko med seboj prepletajo in vsaka situacija selitve je unikatna. Poleg tega je pomembno poudariti, da lahko posamezniki odločitev za selitev sprejemajo iz več različnih razlogov, ki so pogosto kombinacija več dejavnikov.

Zaradi velikega vpliva selitvenega prirasta na spremembo števila prebivalcev smo selitveni prirast dodatno analizirali. Podatki vodeni na statističnem uradu omogočajo podroben vpogled v priselitve in odselitve iz občin, regije, tako v tujino kot v druge regije.

Podrobna analiza selitev je narejena s ciljem razumevanja dogajanja, stanja v regiji, kateri so tisti trendi, ki znatno vplivajo na demografske spremembe v regiji.

Notranje selitve

V splošnem na ravni občin opazujemo selitve, ki se dogajajo znotraj občin. Opazujemo preselitve prebivalstva znotraj naselij v občini in prebivalstvo preseljeno med naselji v občini. Tovrstnih selitev je sorazmerno veliko. NA regionalni ravni lahko kot notranje selitve obravnavamo tudi priseljene in odseljene med občinami obravnavane regije (preglednica 4).

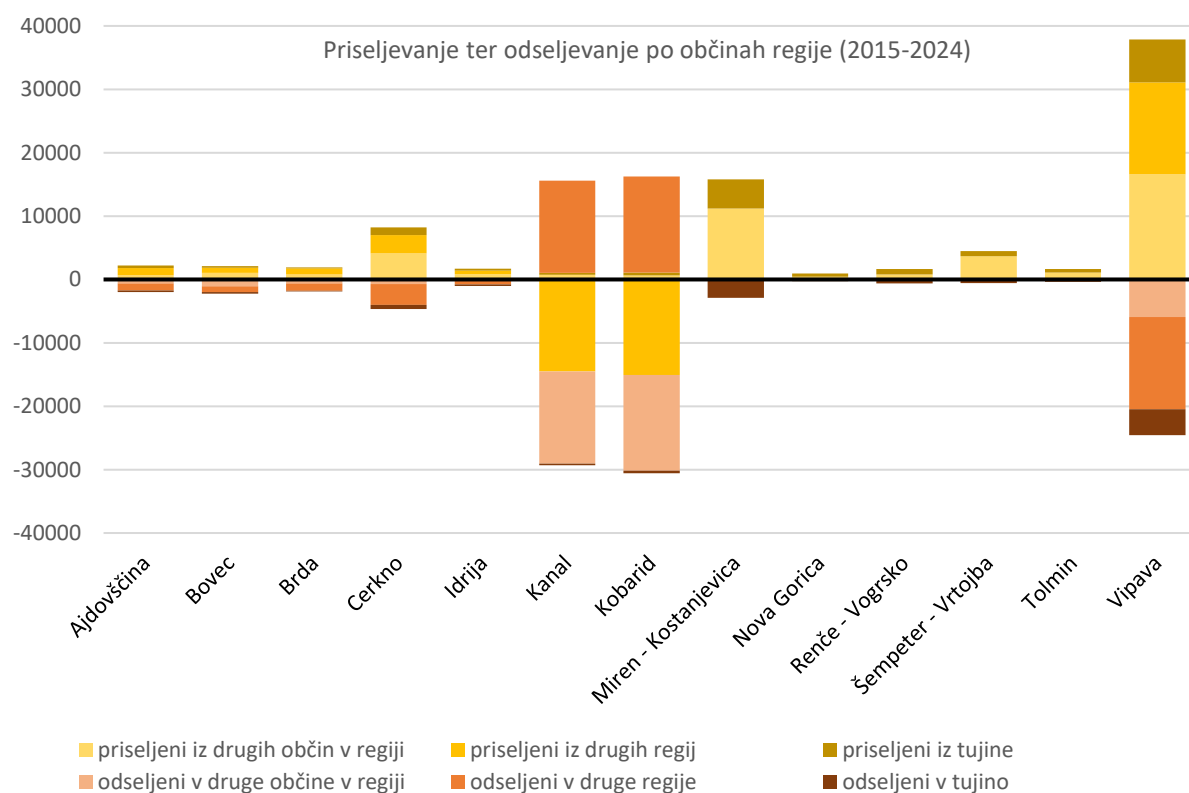
Selitvena gibanja na občinski ravni

V preglednici 4 in na shemi 16 prikazujemo selitve za občine Goriške regije, z preostalimi regijami in z tujino med letoma 2015 in 2024.

Preglednica 3: Selitveni prirast med letoma 2015 in 2024 v občinah regije.

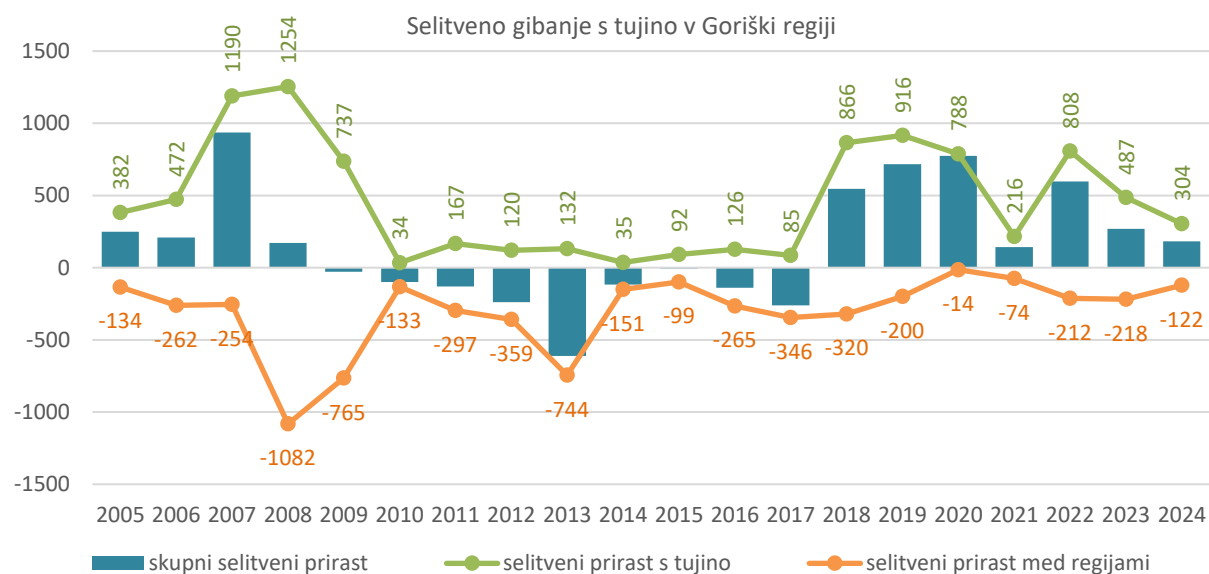
Občina	preseljeni med naselji v občini	priseljeni iz drugih občin v regiji	priseljeni od drugod v Sloveniji	priseljeni iz tujine	odseljeni v druge občine v regiji	odseljeni v druge regije	odseljeni v tujino	vsi priseljeni v občino	vsi odseljeni iz občine	selitveni prirast občine
Ajdovščina	5.613	2.716	4.001	2.135	2.634	4.182	1.276	8.852	8.092	760
Bovec	705	530	1.092	387	635	1.086	249	2.009	1.970	39
Brda	1.025	1.302	814	288	1.098	872	279	2.404	2.249	155
Cerkno	775	404	983	151	615	1.168	114	1.538	1.897	-359

Občina	preseljeni med naselji v občini	preseljeni iz drugih občin v regiji	preseljeni od drugod v Sloveniji	preseljeni iz tujine	odseljeni v druge občine v regiji	odseljeni v druge regije	odseljeni v tujino	vsi priseljeni v občino	vsi odseljeni iz občine	selitveni prirast občine
Idrija	4.104	851	2.923	1.210	710	3.300	647	4.984	4.657	327
Kanal	850	956	831	296	1.160	943	235	2.083	2.338	-255
Kobarid	728	744	840	306	739	898	218	1.890	1.855	35
Miren - Kostanjevica	617	1.357	934	486	1.300	932	377	2.777	2.609	168
Nova Gorica	11.220	6.076	6.666	4.546	6.055	7.330	2.885	17.288	16.270	1.018
Renče - Vogrsko	455	1.307	708	472	1.209	749	286	2.487	2.244	243
Šempeter - Vrtojba	791	2.124	1.113	882	2.370	1.249	604	4.119	4.223	-104
Tolmin	3.691	1.523	2.548	805	1.517	2.713	572	4.876	4.802	74
Vipava	1.110	1.314	1.579	546	1.162	1.509	349	3.439	3.020	419

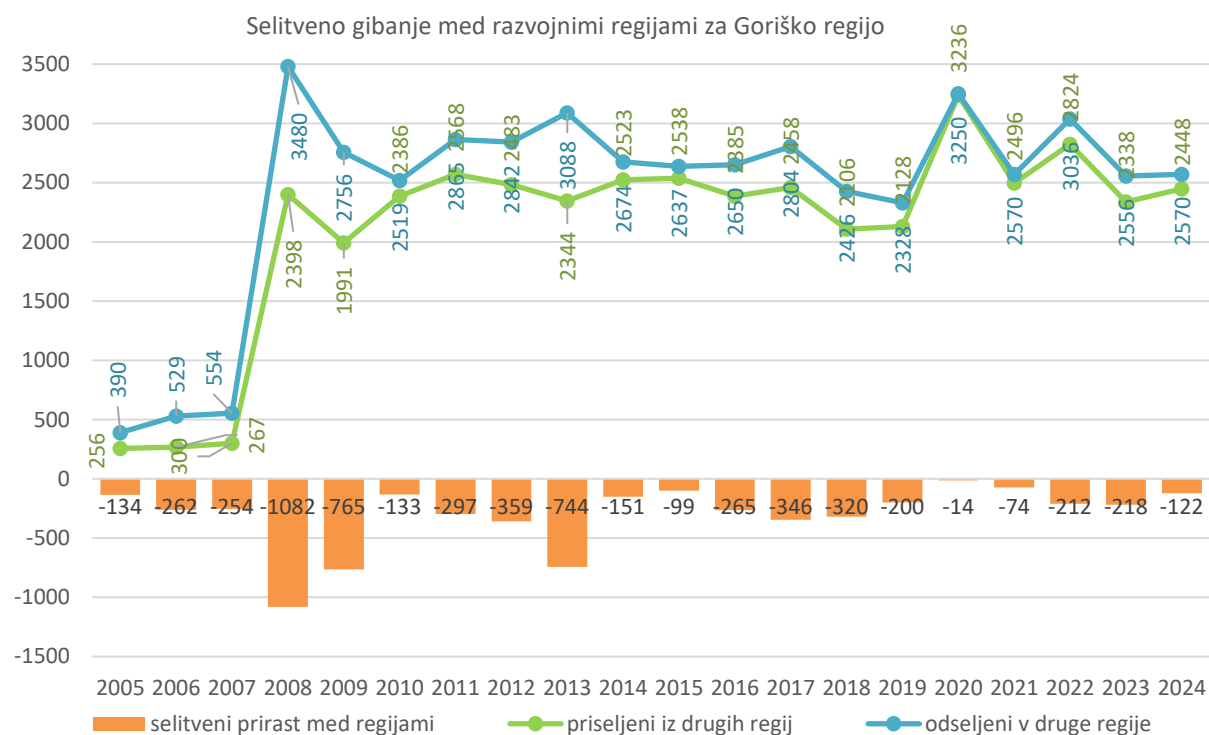


Shema 17: Priseljevanje ter odseljevanje po občinah regije med letoma 2015 in 2024.

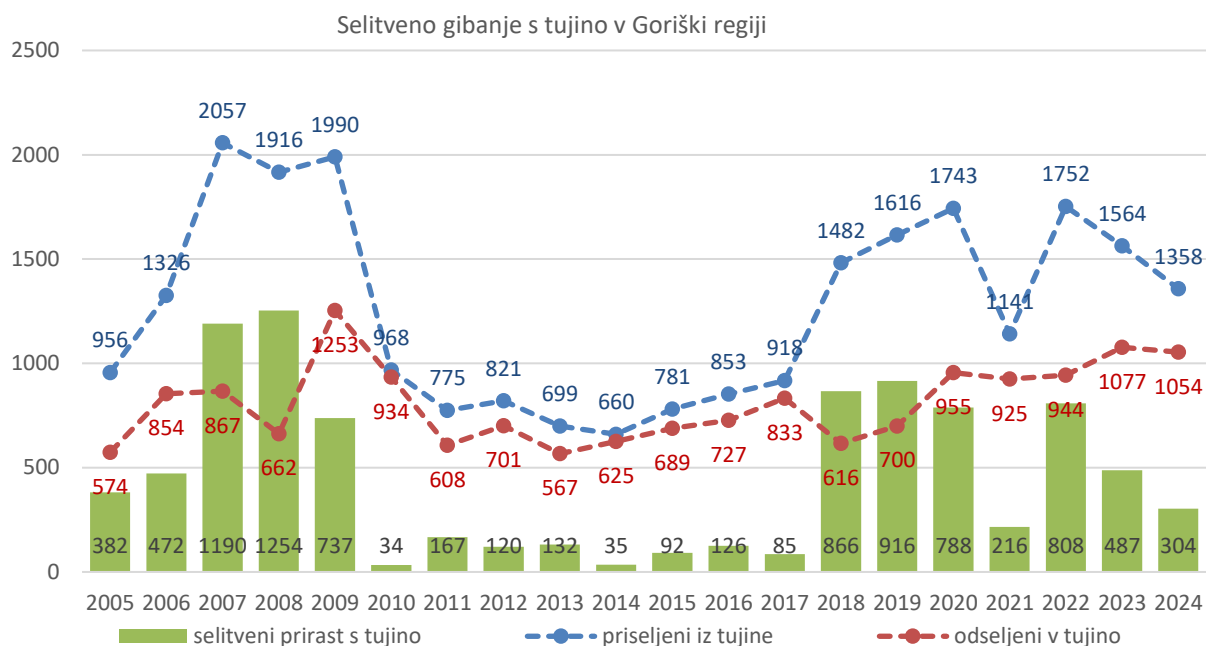
Selitvena gibanja na regionalni ravni



Shema 18: Selitveni prirasti med regijami, s tujino in skupni selitveni prirast v Goriški regiji.



Shema 19: Selitveno gibanje med regijami med letoma 2005 in 2024.



Shema 20: Selitveno gibanje s tujino v regiji med letoma 2004 in 2023.

Pri analizi selitev je pomembna tudi starost selivcev. V preglednici 5 podajamo pregled selitvenega prirasta v obdobju 10 let med letoma 2015 in 2024. Pri tem velja opozoriti, da so podatki pripravljeni na podlagi priselitev in odselitev med vsemi občinami, kar pomeni, da so v izračune vključene tudi selitve med občinami iste regije.

Preglednica 4: 10 letni selitveni prirast v občinah Goriške regije po starostnih skupinah prebivalstva.

Občina	0-5 let	6-9 let	10-14 let	15-19 let	20-24 let	25-29 let	30-34 let	35-39 let	40-44 let	45-49 let	50-54 let	55-59 let	60-64 let	65-69 let	70-74 let	75-79 let	80-84 let	85+ let	Skupni selitveni prirast
Ajdovščina	-41	29	40	-489	565	318	147	56	109	23	61	-14	-14	-13	-7	-10	13	-13	-41
Bovec	-9	-4	-5	-66	72	46	22	22	-19	24	-7	31	4	-10	-1	-3	-3	-55	-9
Brda	-13	20	-2	-138	82	33	8	-6	8	7	-13	15	-2	14	2	10	39	91	-13
Cerkno	-22	-7	5	-165	135	-43	-41	-24	-15	-29	0	-3	-6	-12	-11	-27	-39	-55	-22
Idrija	7	19	16	-314	245	70	-52	4	37	31	-4	3	11	9	30	58	54	103	7
Kanal	-21	8	-4	-136	41	25	-41	-13	-4	0	3	10	11	-6	-24	-14	-35	-55	-21
Kobarid	21	21	10	-149	110	20	-20	33	7	26	24	9	12	7	-5	-3	-32	-56	21
Miren - Kostanjevica	18	36	6	-67	62	69	7	24	54	46	20	6	19	-7	-4	-13	-29	-79	18
Nova Gorica	4	35	93	-543	536	398	109	161	68	51	40	-8	-64	10	24	21	27	56	4
Renče - Vogrsko	7	27	25	-87	66	38	20	29	16	16	9	2	-16	8	-3	9	21	56	7
Sempeter - Vrtojba	2	-3	19	-123	49	68	-12	-10	3	38	3	-31	-8	-17	-7	-10	-22	-43	2
Tolmin	8	-4	5	-312	170	50	-75	15	-2	15	-6	15	5	22	-7	26	65	84	8
Vipava	44	26	19	-184	190	105	-12	36	7	17	14	0	6	11	7	27	39	67	44

2.4 Demografija po občinah regije

Podrobnejšo demografsko sliko znotraj občine omogočajo prikazi kazalnikov po naseljih. Razlike med naselji so očitne, temu primerno pa je potrebno prilagoditi tudi strategije prostorskega razvoja. Pomembne pa so tudi ugotovitve, kakšni so vzroki za nastale razlike med naselji. V nadaljevanju po naseljih prikazujemo le pomembnejše demografske kazalnike, v preglednicah pa so podane povprečne vrednosti za Slovenijo in občino, kar omogoča lažjo primerjavo.

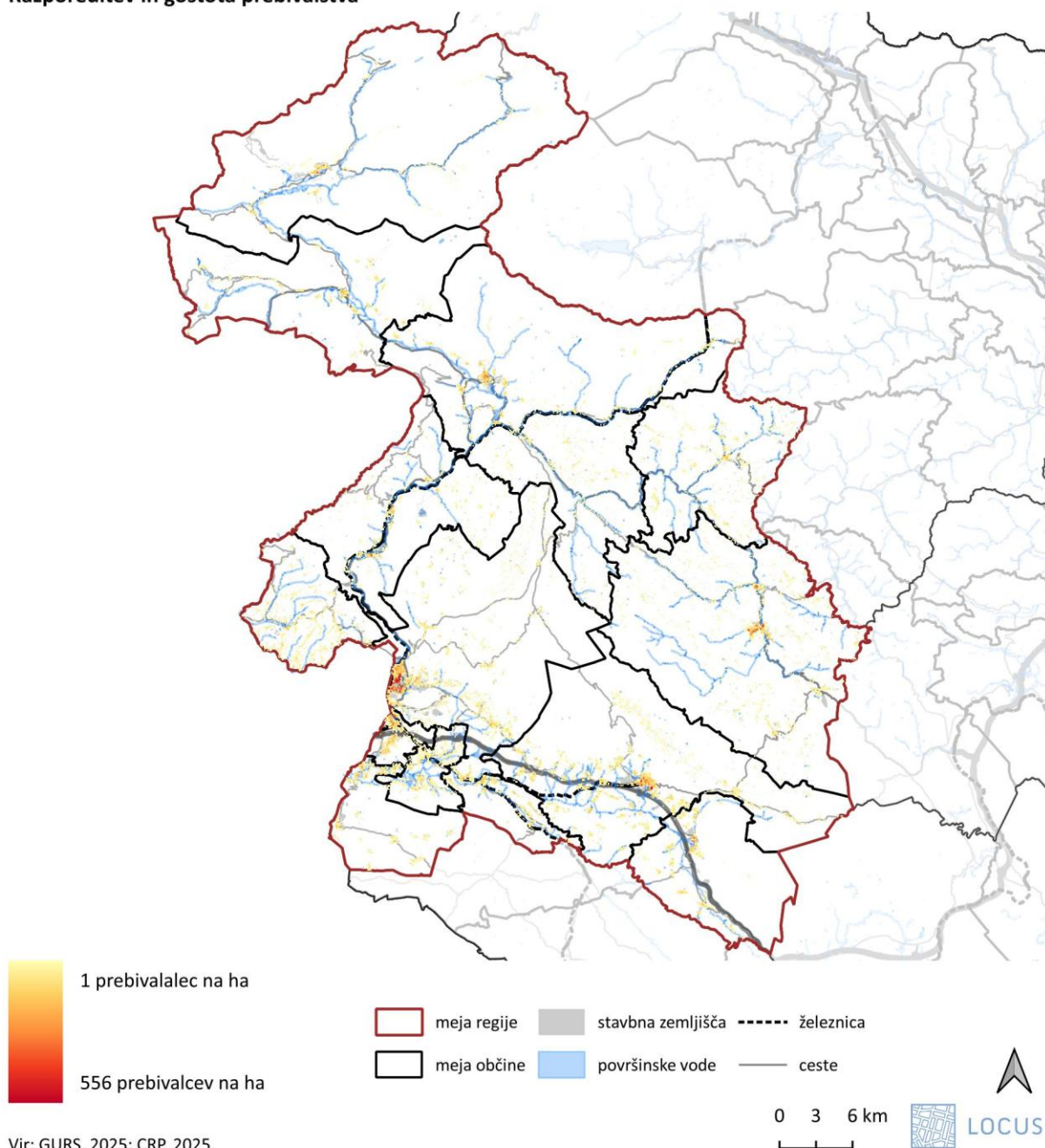
Število prebivalcev in gibanje števila prebivalcev po občinah oz. naseljih

Gostota in število prebivalcev

Na sliki 1 je prikazan raster gostote prebivalstva, ki je izdelan na rastrsko mrežo 100 m x 100 m in prikazuje gostoto poselitve, ne glede na administrativno delitev občine. Karta nazorno prikaže zgoščenost prebivalcev v naseljih Idrija, Ajdovščina, Šempeter pri Gorici in v Novi Gorici z okolico.

Regionalni prostorski plan Goriške razvojne regije

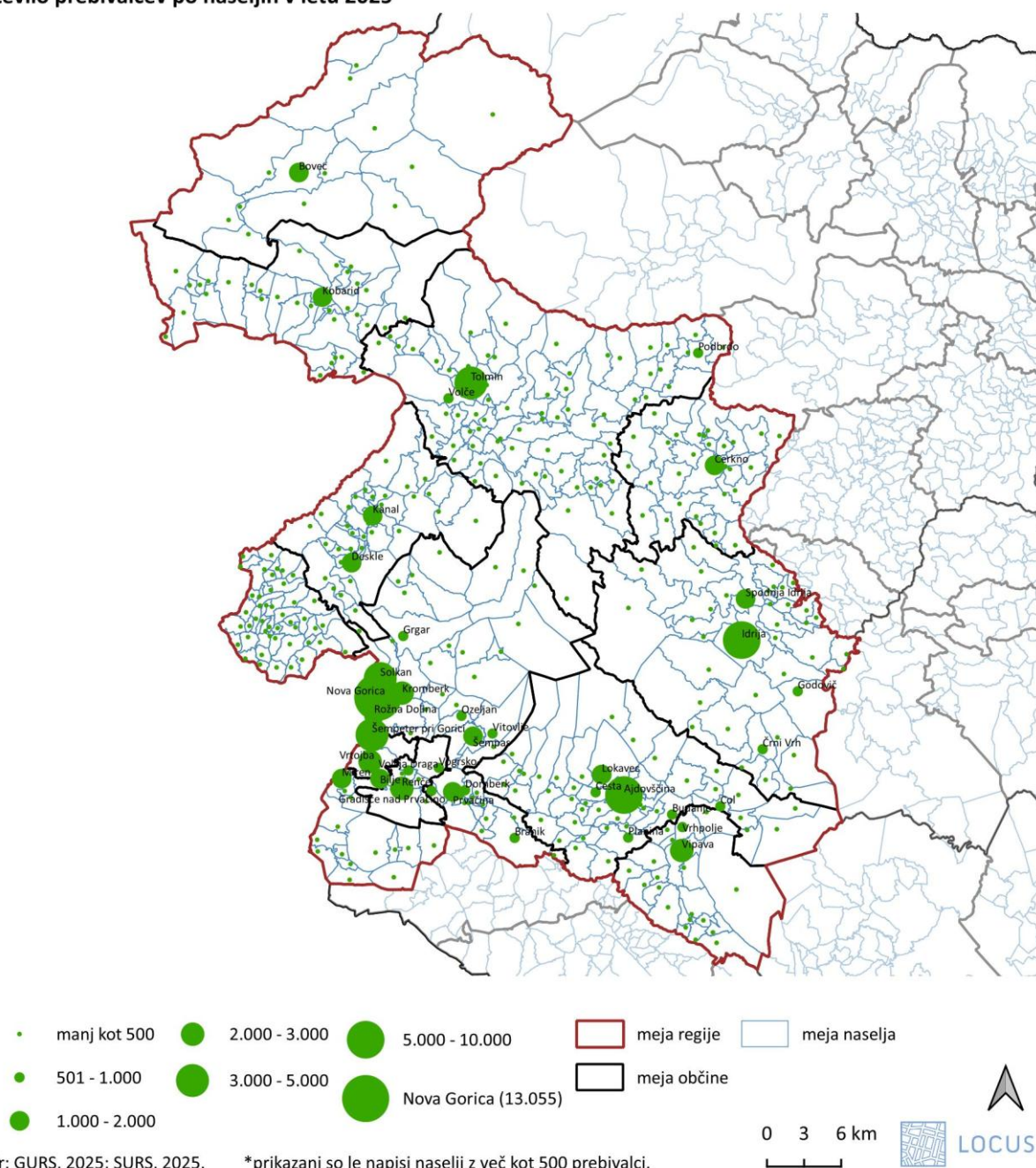
Razporeditev in gostota prebivalstva



Vir: GURS, 2025; CRP, 2025.

Slika 1: Razporeditev in gostota prebivalstva.

Regionalni prostorski plan Goriške razvojne regije
Število prebivalcev po naseljih v letu 2025



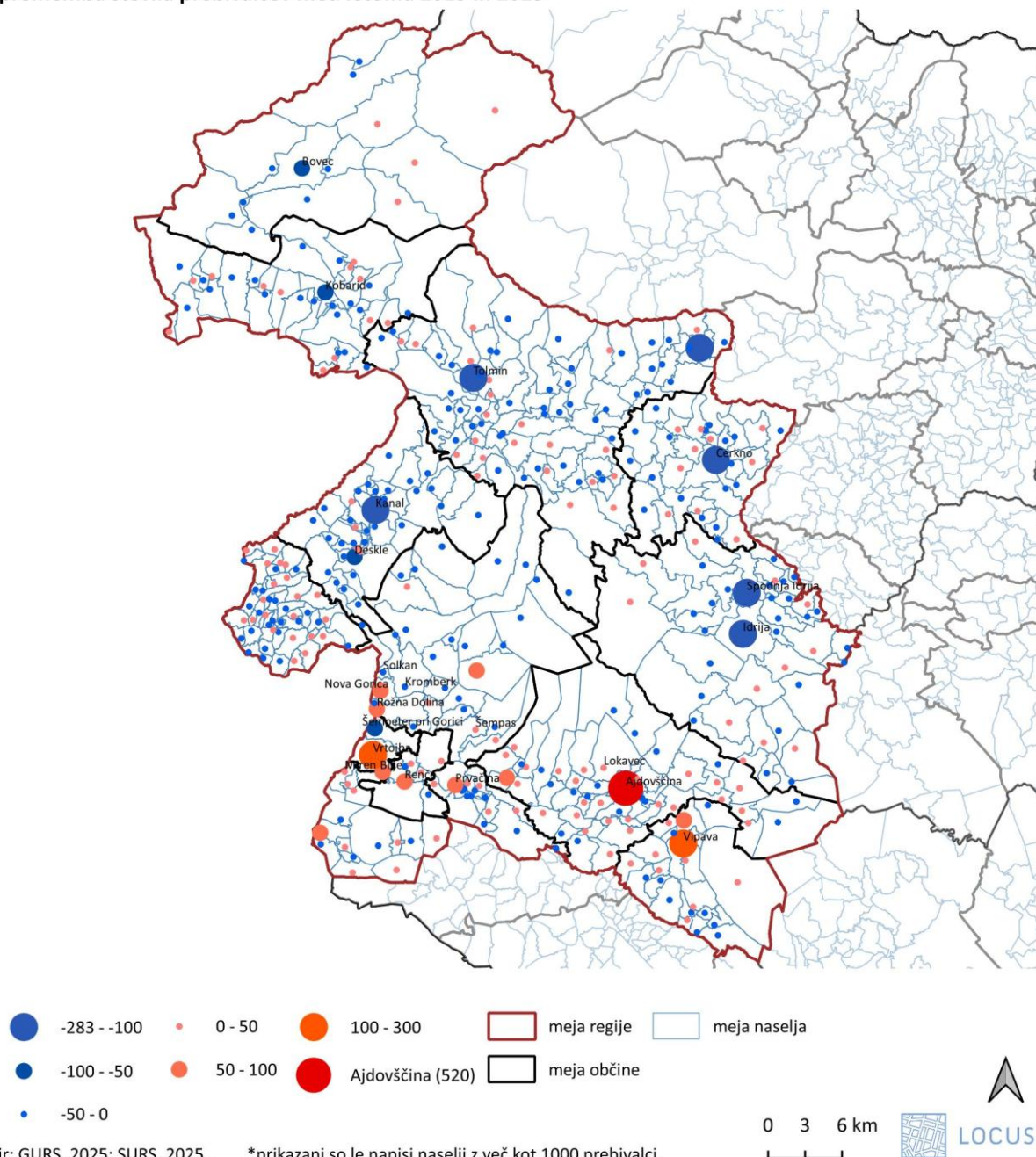
Slika 2: Število prebivalcev po naseljih.

Spreminjanje števila prebivalstva po naseljih v regiji

V naselju Ajdovščina se je med letoma 2015 in 2025 število prebivalcev povečalo za 520, kar predstavlja največjo rast med vsemi naselji v regiji. Nasprotno pa je v Tolminu, Kanalu in Idriji, v tem obdobju je bil padec števila prebivalstva najbolj izrazit.

Regionalni prostorski plan Goriške razvojne regije

Sprememba števila prebivalcev med letoma 2015 in 2025



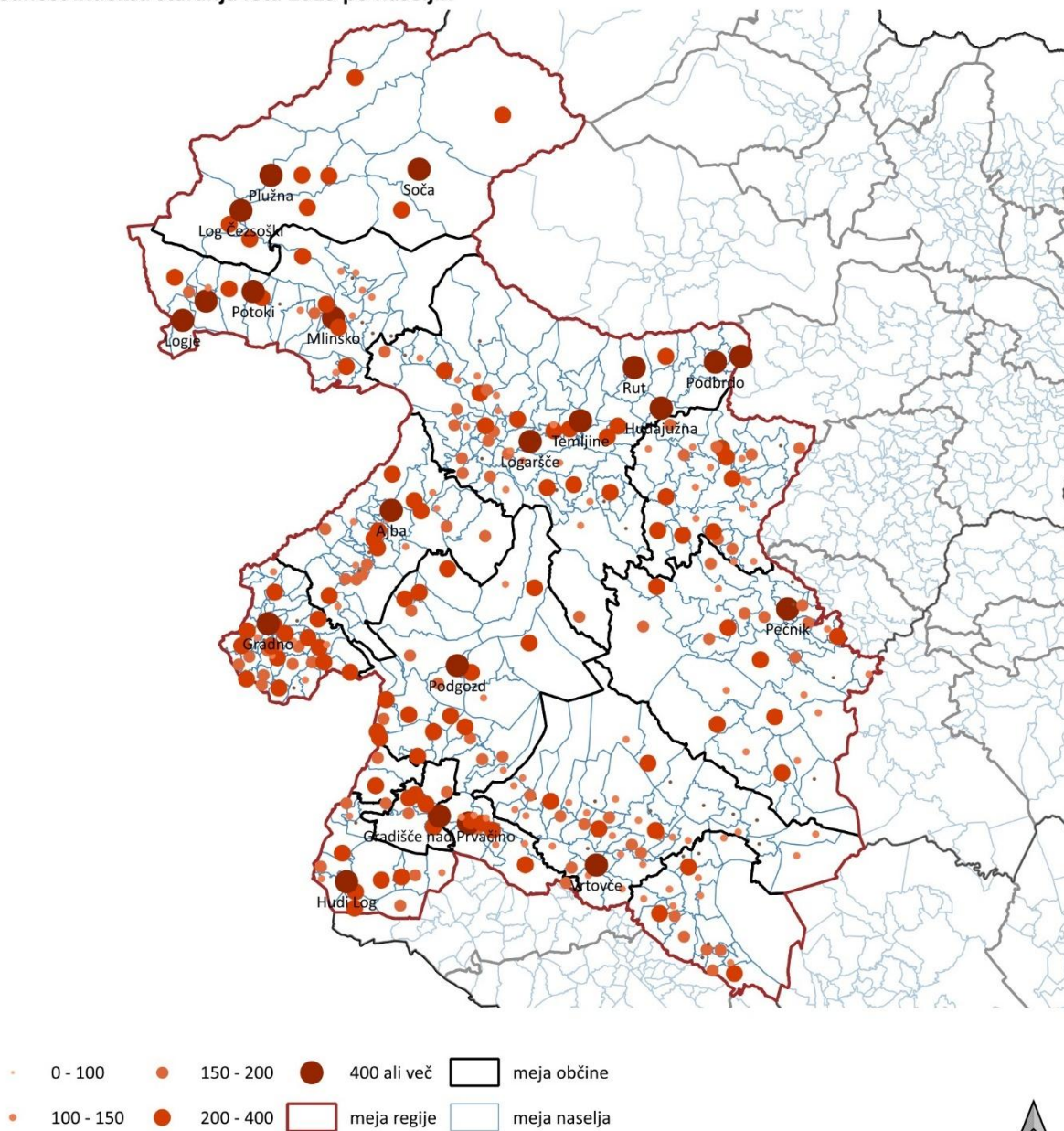
Slika 3: Sprememba števila prebivalcev med letoma 2016 in 2025.

Indeks staranja

Vrednost indeksa staranja je eden pomembnejših kazalnikov, ki ga je nujno redno spremljati.

Regionalni prostorski plan Goriške razvojne regije

Vrednost indeksa staranja leta 2025 po naseljih



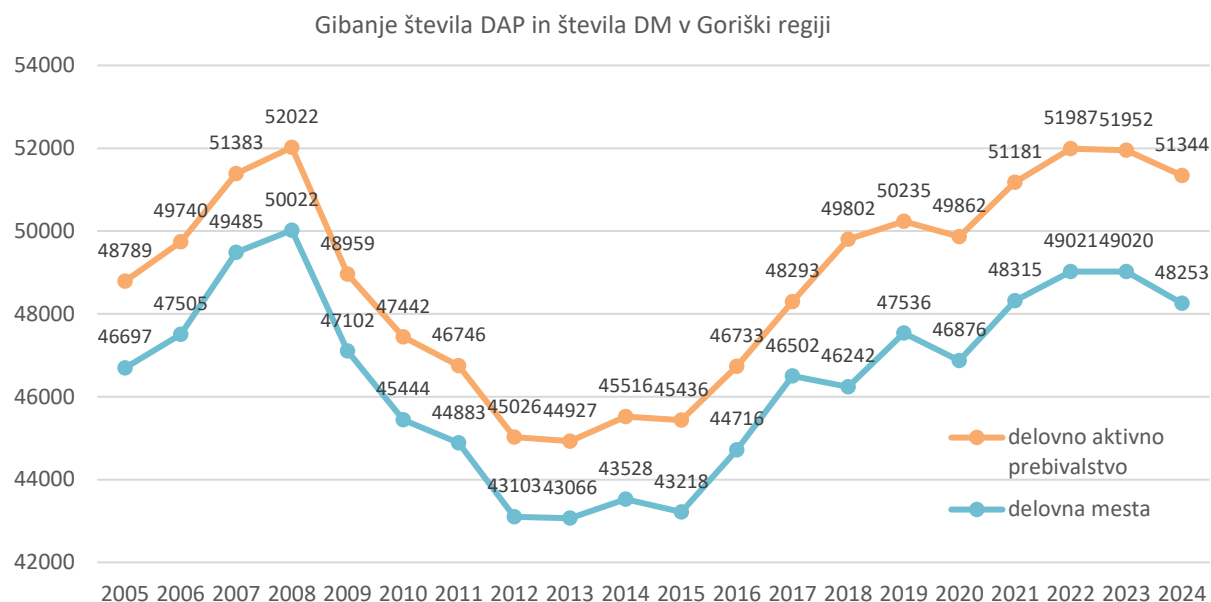
Vir: GURS, 2025; SURS, 2025. *prikazani so le napisi naselij z indeksom nad 400.

Slika 4: Vrednost indeksa staranja leta 2025 po naseljih v regiji.

3 GOSPODARSTVO

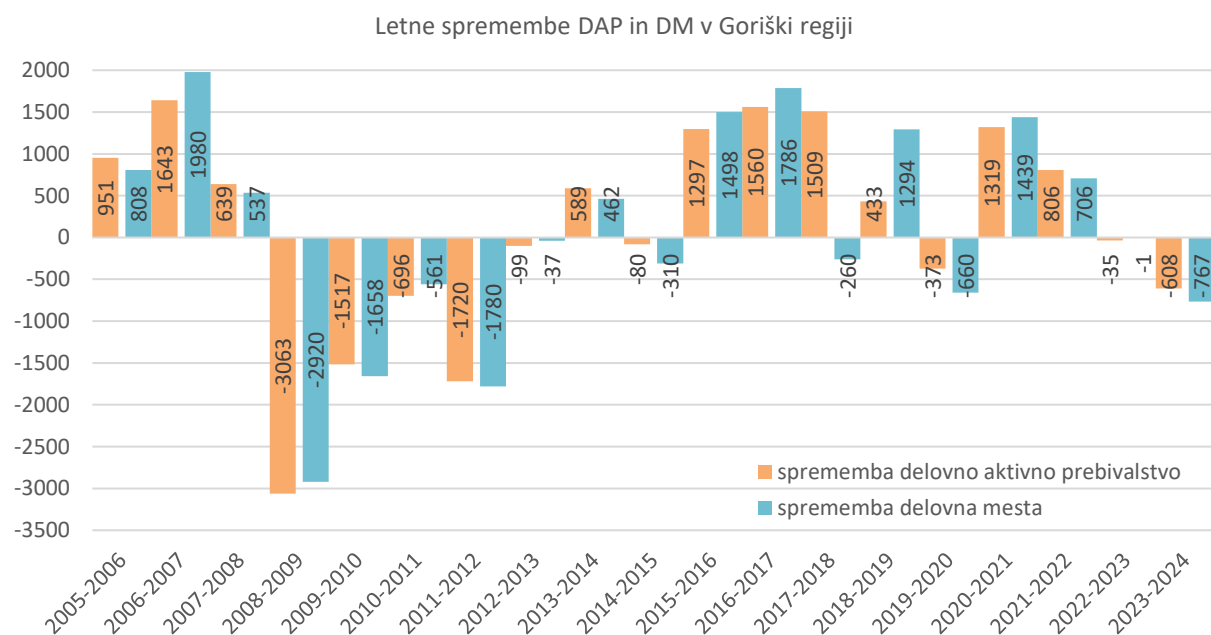
3.1 Trg dela (delovno aktivno prebivalstvo, delovna mesta)

Gibanje števila delovno aktivnega prebivalstva (DAP) in števila delovnih mest (DM) je pomemben kazalnik gospodarskega razvoja občine. Iz primerjave krivulj gibanja DAP in DM med letoma 2005 in 2024 je razvidno, da se število DM in DAP po letih enakomerno spreminja, krivulji sta si izrazito podobni. Pri tem je število DAP ves čas višje od števila DM, kar pomeni, da v regiji ni dovolj delovnih mest za vse prebivalce, ki hodijo na delo tudi drugam.



Shema 21: Gibanje števila DAP in števila DM med letoma 2005 in 2024 v regiji.

Spreminjanje DAP in DM v regiji podrobneje prikazuje shema 22, ki podaja letne spremembe DAP in DM. Izstopa predvsem razlika oziroma zmanjšanje v času gospodarske krize med leti 2008 in 2013.

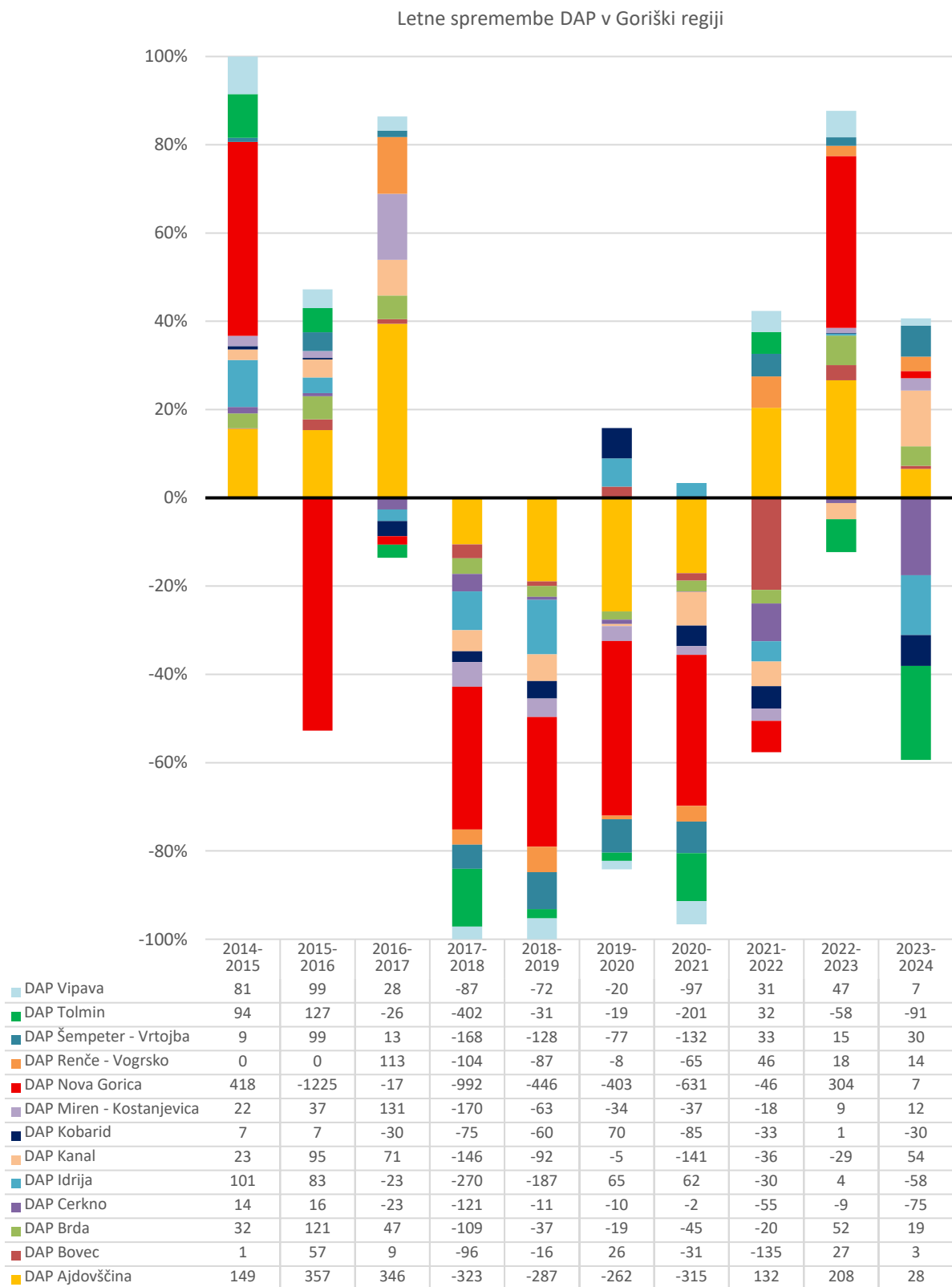


Shema 22: Letne spremembe DAP in števila DM med letoma 2005 in 2024 v regiji.

Preglednica 5: Gibanje števila delovnih mest med letoma 2005 in 2024.

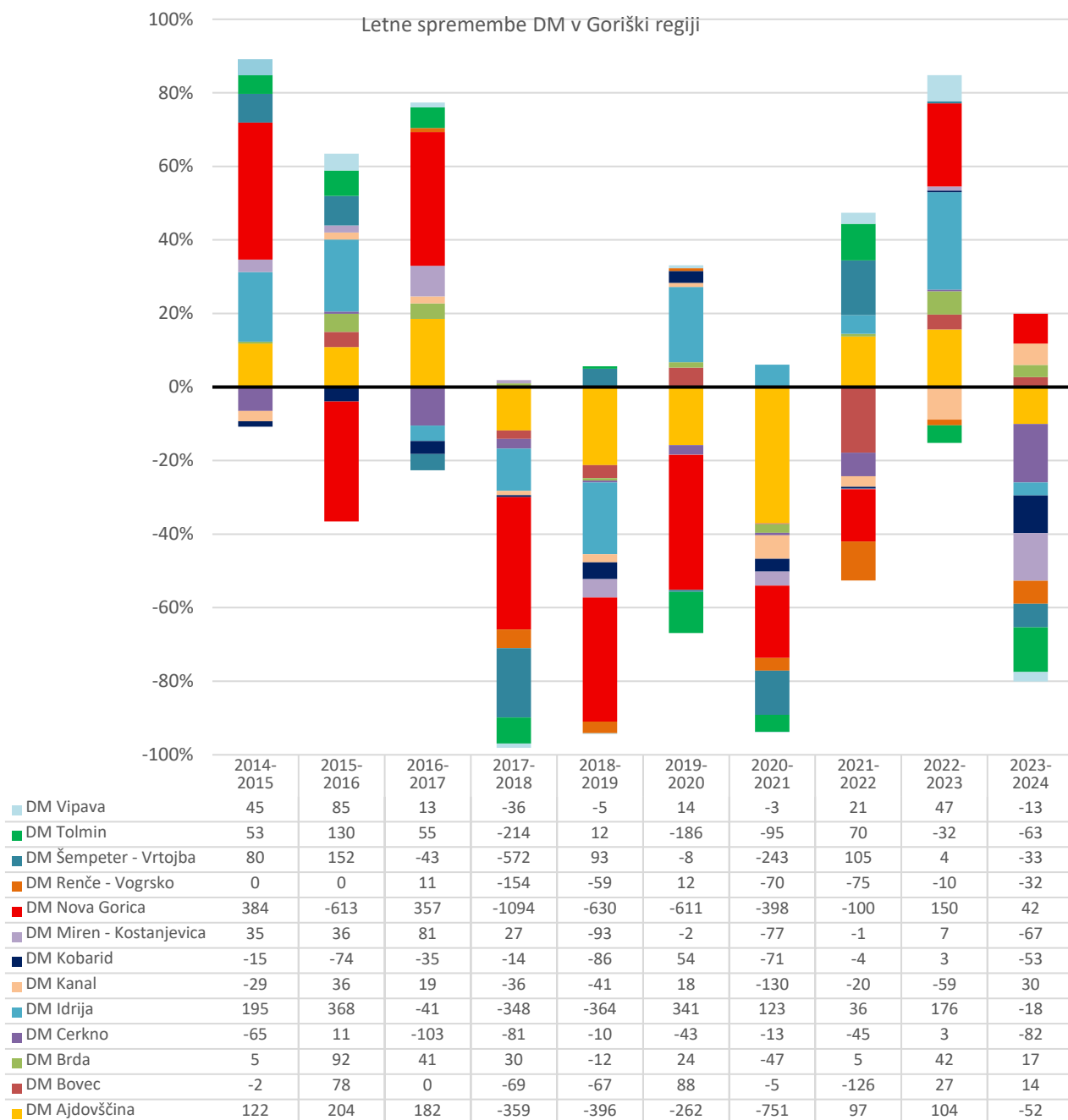
Občina	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
DELOVNA AKTIVNOST PREBIVALSTVA											
DAP Ajdovščina	7351	7500	7857	8203	7880	7593	7331	7016	7148	7356	7384
DAP Bovec	1278	1279	1336	1345	1249	1233	1259	1228	1093	1120	1123
DAP Brda	2074	2106	2227	2274	2165	2128	2109	2064	2044	2096	2115
DAP Cerklje	2346	2360	2376	2353	2232	2221	2211	2209	2154	2145	2070
DAP Idrija	5217	5318	5401	5378	5108	4921	4986	5048	5018	5022	4964
DAP Kanal	2200	2223	2318	2389	2243	2151	2146	2005	1969	1940	1994
DAP Kobarid	1688	1695	1702	1672	1597	1537	1607	1522	1489	1490	1460
DAP Miren - Kostanjevica	1920	1942	1979	2110	1940	1877	1843	1806	1788	1797	1809
DAP Nova Gorica	15154	15572	14347	14330	13338	12892	12489	11858	11812	12116	12123
DAP Renče - Vogrsko	-	-	1770	1883	1779	1692	1684	1619	1665	1683	1697
DAP Šempeter - Vrtojba	2711	2720	2819	2832	2664	2536	2459	2327	2360	2375	2405
DAP Tolmin	4764	4858	4985	4959	4557	4526	4507	4306	4338	4280	4189
DAP Vipava	2086	2167	2266	2294	2207	2135	2115	2018	2049	2096	2103
DELOVNA MESTA											
DM Ajdovščina	6639	6761	6965	7147	6788	6392	6130	5379	5476	5580	5528
DM Bovec	1071	1069	1147	1147	1078	1011	1099	1094	968	995	1009
DM Brda	836	841	933	974	1004	992	1016	969	974	1016	1033
DM Cerklje	1948	1883	1894	1791	1710	1700	1657	1644	1599	1602	1520
DM Idrija	5419	5614	5982	5941	5593	5229	5570	5693	5729	5905	5887
DM Kanal	1312	1283	1319	1338	1302	1261	1279	1149	1129	1070	1100
DM Kobarid	1155	1140	1066	1031	1017	931	985	914	910	913	860
DM Miren - Kostanjevica	1071	1106	1142	1223	1250	1157	1155	1078	1077	1084	1017
DM Nova Gorica	16770	17154	16541	16898	15804	15174	14563	14165	14065	14215	14257
DM Renče - Vogrsko	-	-	1475	1486	1332	1273	1285	1215	1140	1130	1098
DM Šempeter - Vrtojba	4949	5029	5181	5138	4566	4659	4651	4408	4513	4517	4484
DM Tolmin	4216	4269	4399	4454	4240	4252	4066	3971	4041	4009	3946
DM Vipava	1311	1356	1441	1454	1418	1413	1427	1424	1445	1492	1479

Shema 22 prikazuje delež letnih sprememb DAP v Goriški regiji, prikazane po občinah, v tabeli pod grafom so zbrane spremembe po DAP po številčnosti.



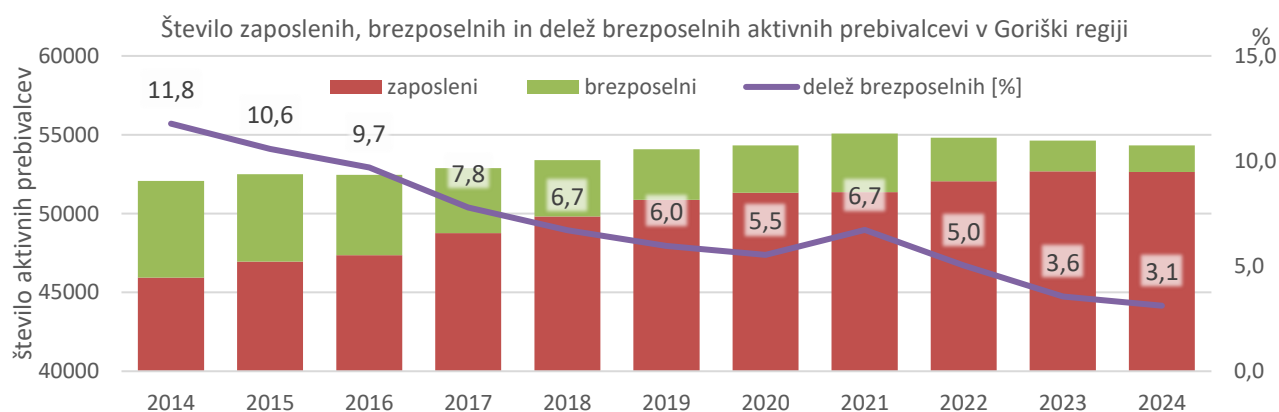
Shema 23: Letne spremembe DAP v Goriški regiji po občinah med letoma 2014 in 2024.

Shema 23 prikazuje delež letnih sprememb DM v Goriški regiji, prikazane po občinah, v tabeli pod grafom so zbrane spremembe po DAP po številčnosti.



Shema 24: Letne spremembe DM v Goriški regiji po občinah med letoma 2014 in 2024.

Shema 24 prikazuje gibanje števila zaposlenih in brezposelnih v regiji ter delež brezposelnih.

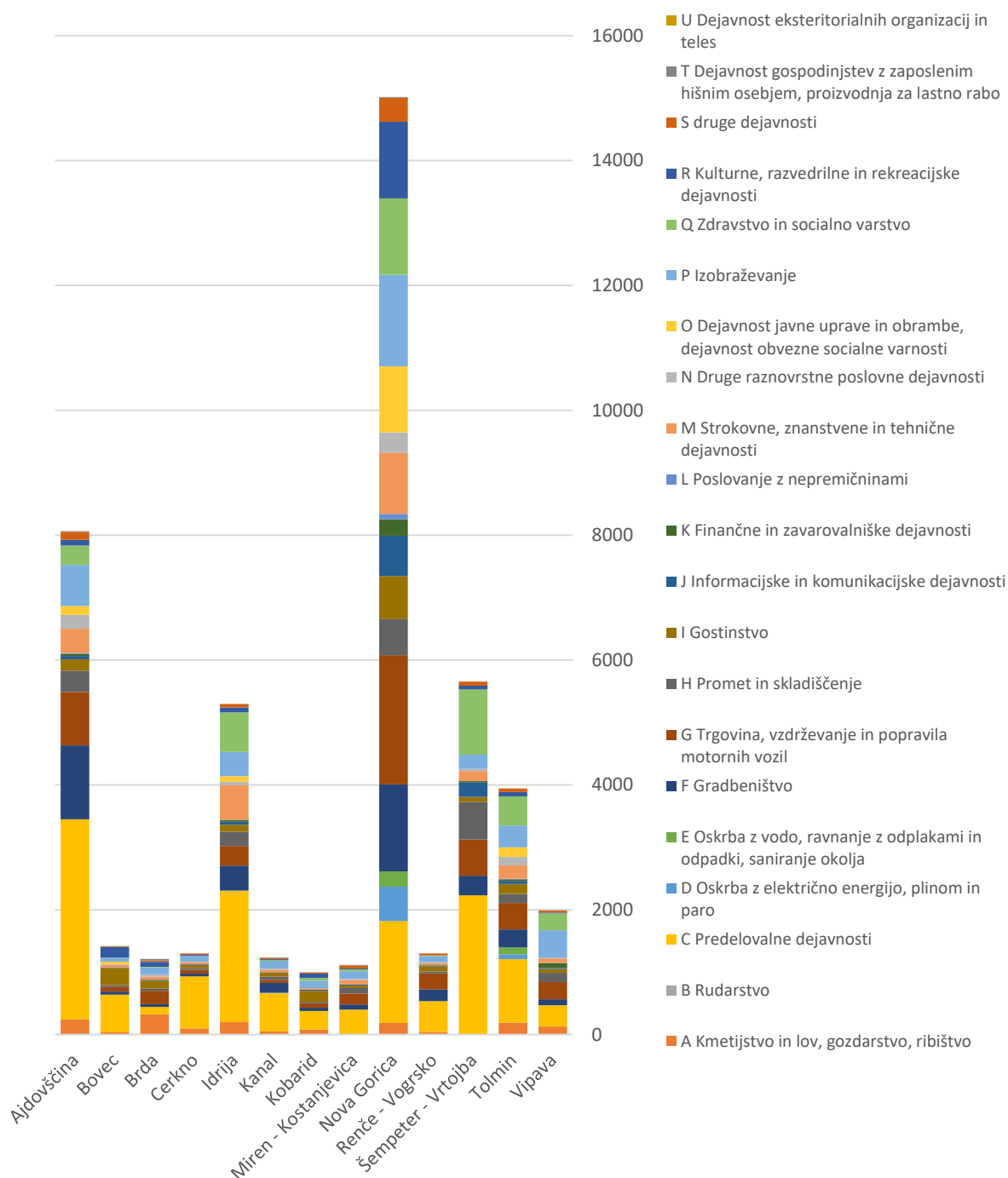


Shema 25: Število zaposlenih, brezposelnih in delež brezposelnih aktivnih prebivalcev med letoma 2014 in 2024.

3.2 Delovna mesta po dejavnostih

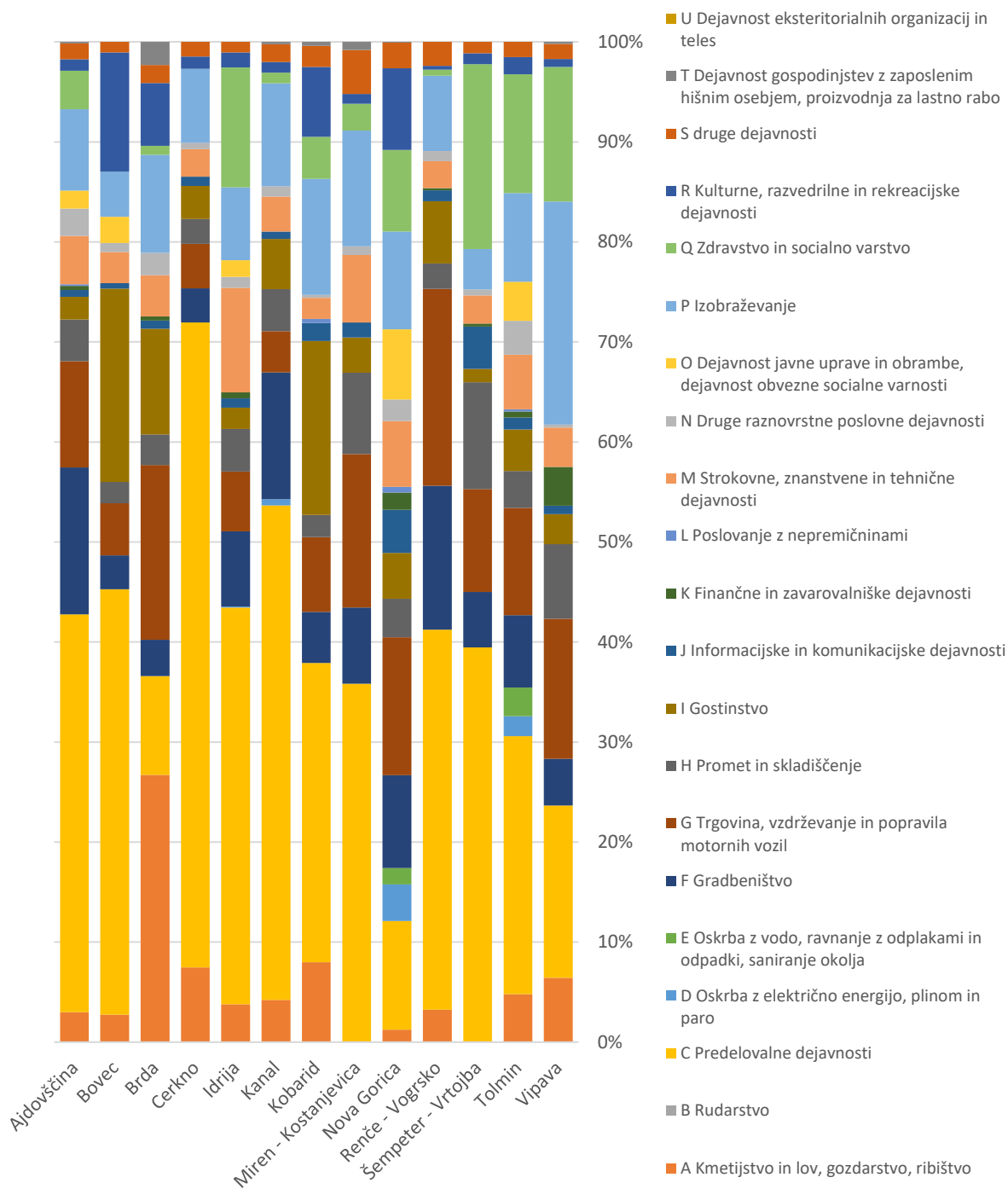
Podatki o delovnih mestih po dejavnosti po občinah niso neposredno dostopni na spletnih straneh SURS, temveč je za njih potrebno zaprositi. Podatki prikazani v nadaljevanju so bili pripravljeni za 4 presečne datume in sicer: 31.12.2010, 31.12.2015, 30.6.2021, 30.6.2024.

Število delovnih mest po dejavnostih v občinah na dan 30.6.2024



Shema 26: Delovna mesta po dejavnostih v primerjanih občinah leta 2024.

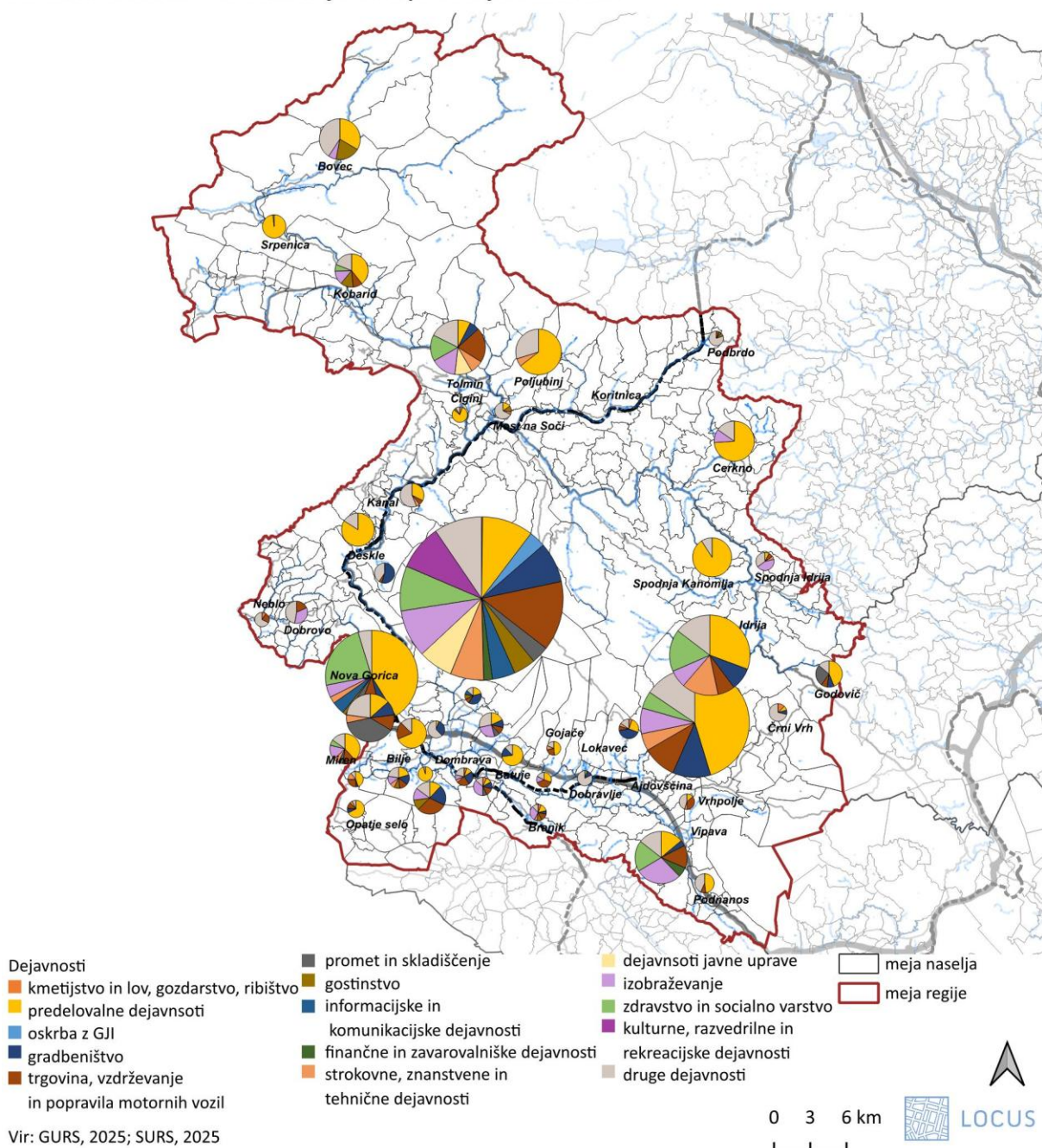
Delež delovnih mest po dejavnostih v občinah leta 2024



Shema 27: Delež delovnih mest po dejavnostih v primerjanih občinah leta 2024.

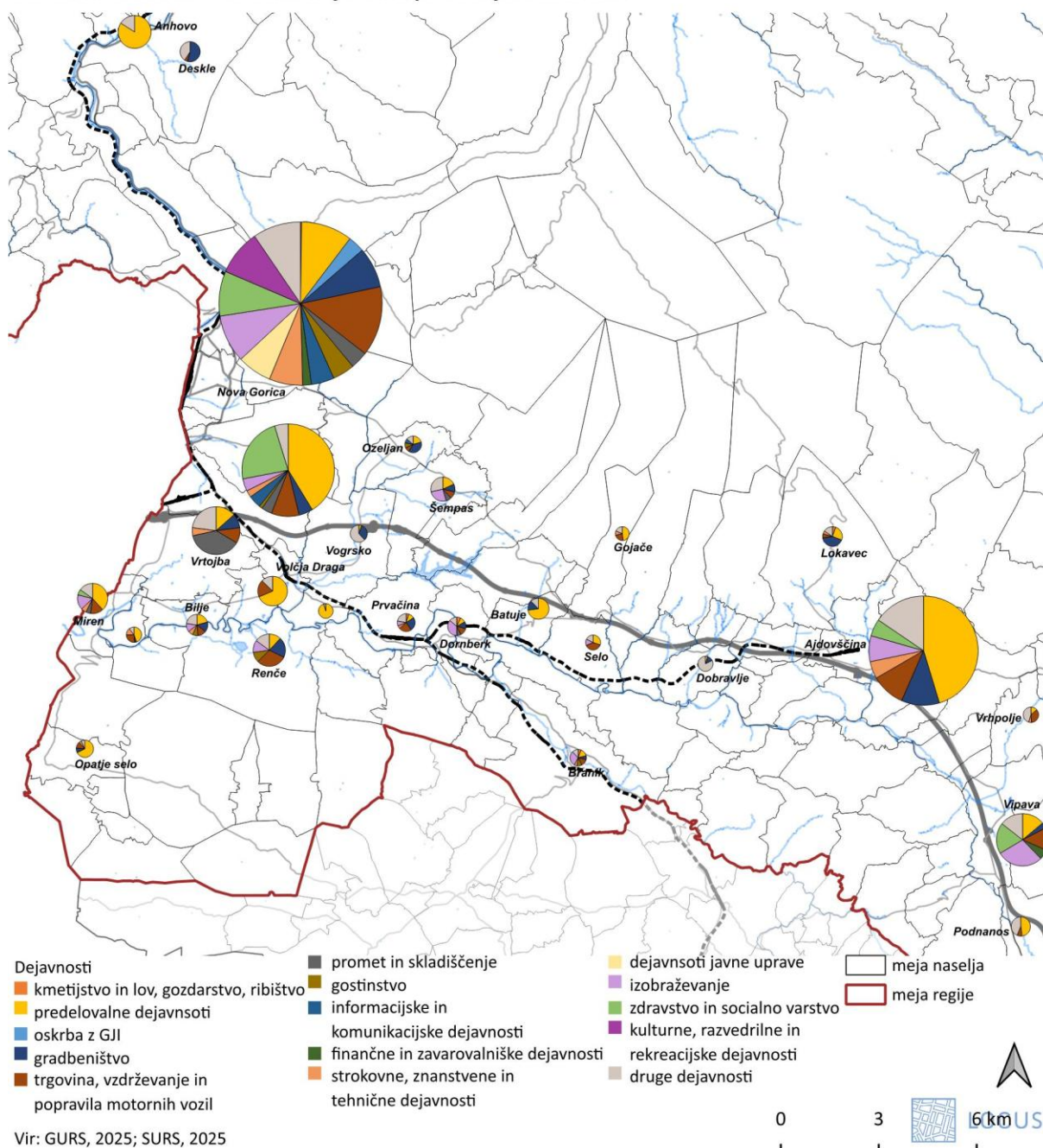
Regionalni prostorski plan Goriške razvojne regije

Število delovnih mest različnih dejavnosti po naseljih v letu 2025



Slika 5: Delovna mesta po dejavnostih v naseljih leta 2025

Regionalni prostorski plan Goriške razvojne regije
Število delovnih mest različnih dejavnosti po naseljih v letu 2025



Slika 6: Delovna mesta po dejavnostih naselij v naseljih Vipavske doline leta 2025

Spremljanje spreminjanja DM po dejavnostih pokaže, da se je v regiji med letoma 2015 in 2024 največ povečalo število DM v pridelovalnih dejavnostih, kjer je 1709 DM več kot leta 2015 oz. 14 % povečanje. Nekoliko večji porast je zaznati še na področju oskrbe z vodo, ravnanje z odpadki in odpadki, saniranje okolja (149,7 % povečanje). Na drugi strani pa imamo največje zmanjšanje števila DM v kategoriji rudarstva, finančništva in zavarovalništva (-302 DM oz. -40,1 %) in kmetijstva, lovstva, gozdarstva, ribištva (-187 DM oz. -10,6 %).

Preglednica 6: Število delovnih mest in njihovo spreminjanje po dejavnostih med letoma 2015, 2021 in 2024.

SKD, 2008 Goriška regija	Št. DM 2015	Št. DM 2021	Št. DM 2024	Delež DM v letu 2024	Sprememba št. DM 2015 - 2024	Sprememba št. DM 2015 - 2024 [%]
A Kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo	1769	1707	1582	3,2	-187	-10,6
B Rudarstvo	9	0	0	0,0	-9	-100,0
C Predelovalne dejavnosti	12187	14244	13896	28,3	1709	14,0
D Oskrba z električno energijo, plinom in paro	574	644	640	1,3	66	11,5
E Oskrba z vodo, ravnanje z odpadki in saniranje okolja	143	423	357	0,7	214	149,7
F Gradbeništvo	3108	4066	4283	8,7	1175	37,8
G Trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil	5136	5526	5422	11,0	286	5,6
H Promet in skladiščenje	2179	2380	2336	4,8	157	7,2
I Gostinstvo	1603	1992	2088	4,3	485	30,3
J Informacijske in komunikacijske dejavnosti	680	987	1140	2,3	460	67,6
K Finančne in zavarovalniške dejavnosti	754	497	452	0,9	-302	-40,1
L Poslovanje z nepremičninami	97	107	111	0,2	14	14,4
M Strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti	2390	2550	2683	5,5	293	12,3
N Druge raznovrstne poslovne dejavnosti	660	634	864	1,8	204	30,9
O Dejavnost javne uprave in obrambe, dejavnost obvezne socialne varnosti	1542	1469	1480	3,0	-62	-4,0
P Izobraževanje	3524	4096	4280	8,7	756	21,5
Q Zdravstvo in socialno varstvo	3352	3791	4052	8,3	700	20,9
R Kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti	1987	1788	1909	3,9	-78	-3,9
S druge dejavnosti	813	841	902	1,8	89	10,9
T Dejavnost gospodinjstev z zaposlenim hišnim osebjem, proizvodnja za lastno rabo	64	38	71	0,1	7	10,9
U Dejavnost eksteritorialnih organizacij in teles	0	0	0	0,0	0	/
Skupaj	43218	48315	49086	100,0	5868	13,6

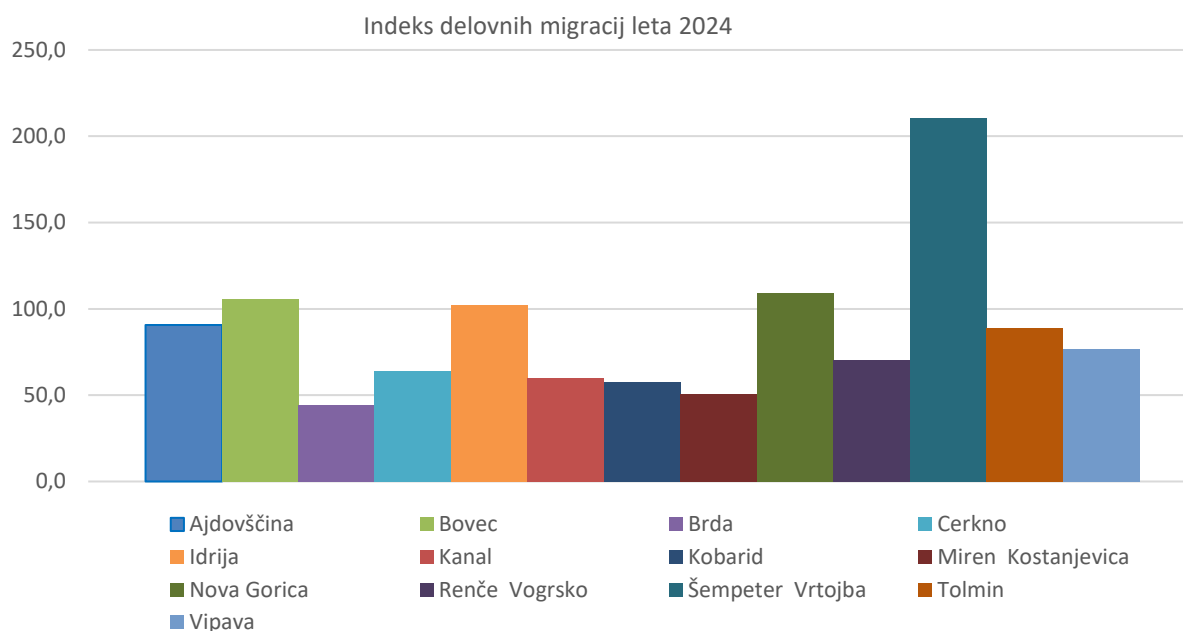
3.3 Delovna mobilnost

Na področju delovne mobilnosti SURS vodi Statistični register delovno aktivnega prebivalstva (SRDAP). Register velja za eno najpopolnejših zbirk podatkov na tem področju, pri čemer pa velja opozoriti da so iz evidence izvzeti zaposleni v kmetijstvu. Razlog za to je, da se kmetov ne obravnava kot potencialnih vozačev. Tako prihaja do odstopanj v skupnem številu DAP in DM, glede na predhodno prikazane podatke.

Indeks delovnih migracij podaja razmerje med številom DM in številom DAP pomnoženo s 100. Gre za kazalnik, ki prikazuje prostorske enote z bolj izrazitim delovnim ali bolj izrazitim bivalnim značajem. Delovno značilna območja imajo več delovnih mest kot imajo delovno aktivnega prebivalstva, zato se pričakuje dnevne delovne migracije na ta območja. Nasprotno velja za bivalno izrazita območja, kjer je izražen primanjkljaj delovnih mest glede na število delovno aktivnega prebivalstva.

Indeks delovne migracije (IDM) vrednotimo v skladu z merili SURS. Glede na vrednost kazalnika (IDM) se posamezne teritorialne enote delijo po kategorijah od izrazito bivalnih do izrazito delovnih enot.

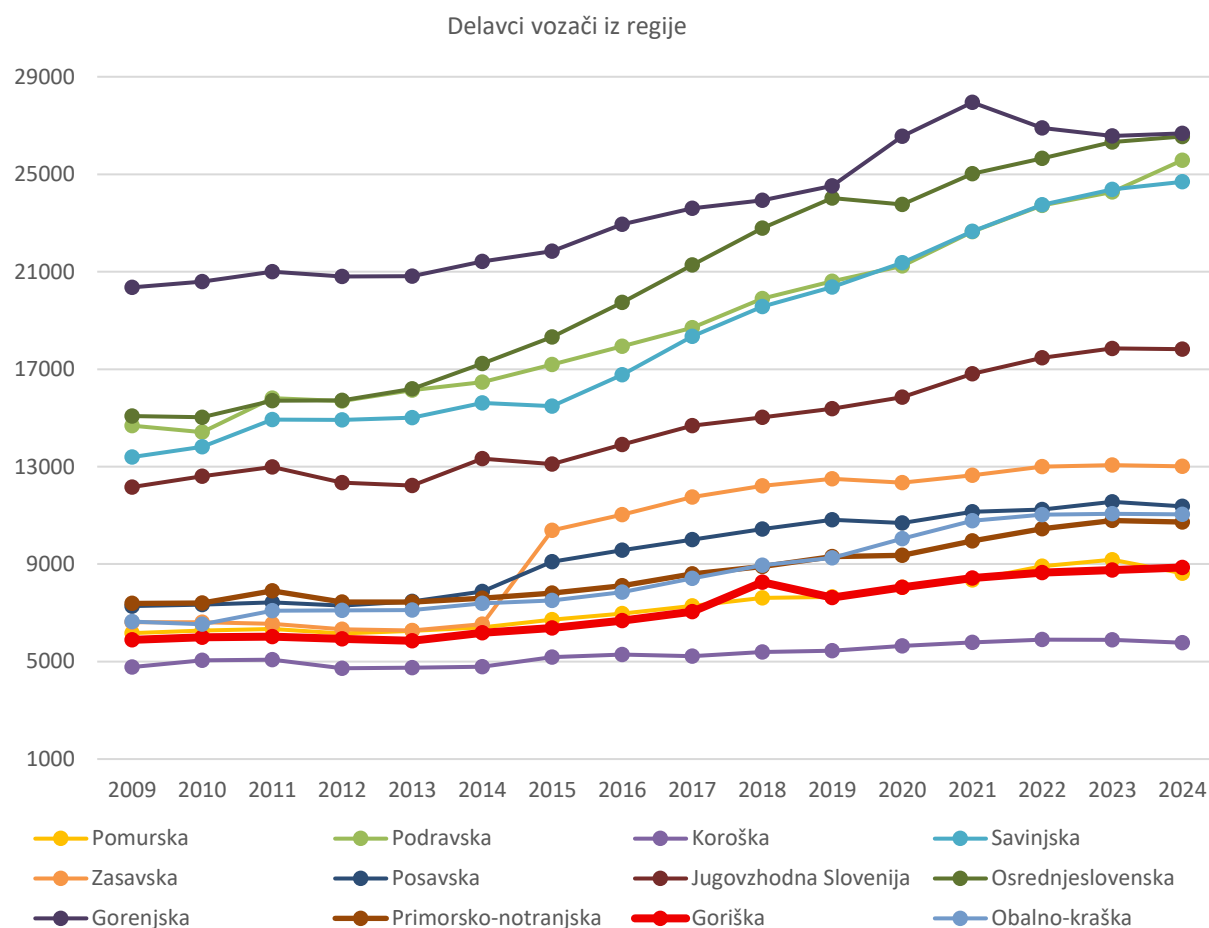
Večina občin v regiji je bivalnih, saj imajo IDM v letu 2024 nižji od 96,0. Občina Nova Gorica in Idrija, v zadnjih letih pa tudi Bovec, pa imajo IDM nad 96, vendar pod 115,9, zaradi česar jih klasificiramo kot zmerno delovne občine. Občina Šempeter-Vrtojba ima indeks delovne migracije nad 116, kar pomeni, da je izrazito delovna občina. Občina Brda ima najnižji IDM (50,8), kar jo uvršča med pretežno bivalne.



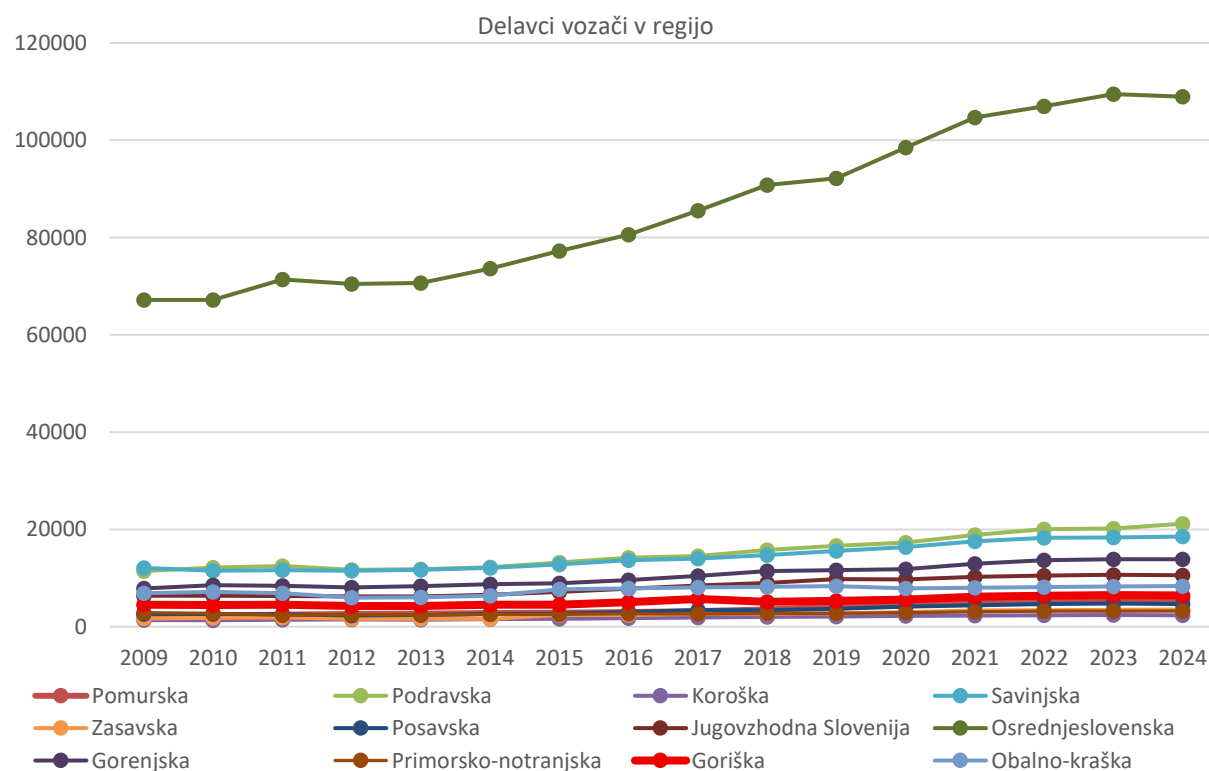
Shema 28: Indeks delovne migracije leta 2024.

Preglednica 7: Indeks delovne migracije in deleži DAP in DM po primerljivih občinah v letu 2024.

Občina	Indeks delovne migracije	Delež DAP, ki dela v drugi občini	Delež DAP, ki dela in prebiva v občini	Delež DM, ki jih zaseda DAP občine	Delež DM, ki jih zasedajo vozači iz drugih občin
Ajdovščina	90,7	51,4	48,6	53,6	46,4
Bovec	105,6	30,6	69,4	65,9	34,1
Brda	44,5	70,6	29,4	66,3	33,7
Cerkno	64,2	59,1	40,9	64,0	36,0
Idrija	101,9	34,3	65,7	64,1	35,9
Kanal	59,8	67,7	32,3	55,2	44,8
Kobarid	57,9	61,5	38,5	65,2	34,8
Miren Kostanjevica	50,8	80,1	19,9	40,1	59,9
Nova Gorica	109,3	45,9	54,1	48,9	51,1
Renče Vogrsko	70,7	77,4	22,6	32,6	67,4
Šempeter Vrtojba	210,8	66,1	33,9	16,0	84,0
Tolmin	89,0	40,1	59,9	67,8	32,2
Vipava	76,5	68,5	31,5	40,6	59,4

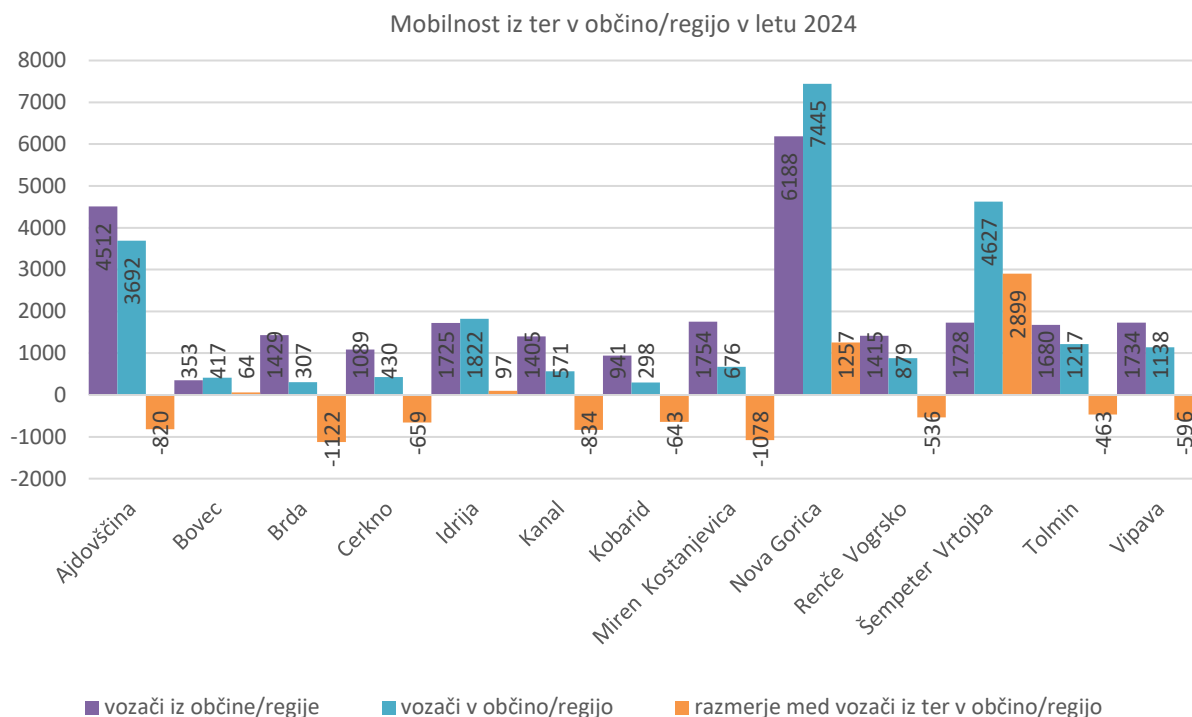


Shema 29: Delavci vozači iz regije.



Shema 30: Delavci vozači v regijo.

Goriška regija ima negativno razmerje vozačev iz ter v regijo (-2.434), kar pomeni, da v regijo prihaja sorazmerno manj DAP, kot ga iz občine odhaja na delo v druge regije. Med občinami v regiji imajo pozitivno razmerje občina Šempeter-Vrtojba, Nova Gorica, Idrija in Bovec.



Shema 31: Mobilnost iz ter v občino/regijo v letu 2024.

Med vozači v občino so tudi vozači neznanega izvora, predvidevamo, da v tem primeru gre največkrat za meddržavne vozače.

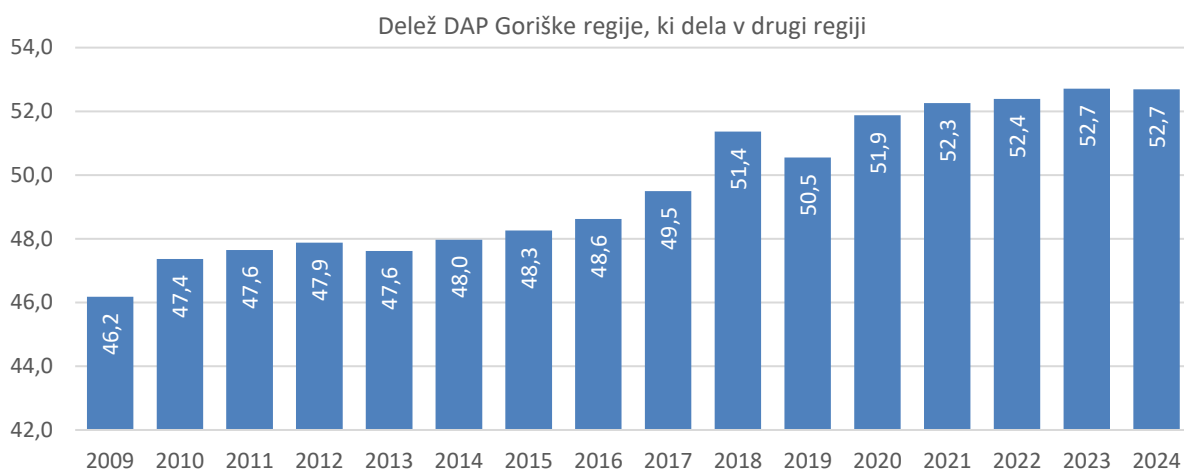
Preglednica 8: Indeks delovne migracije in deleži DAP in DM v letu 2024.

Občina	Mednarodni vozači v občini
Ajdovščina	96
Bovec	5
Brda	12
Cerkno	12
Idrija	35
Kanal	28
Kobarid	10
Miren - Kostanjevica	7
Nova Gorica	19
Renče - Vogrsko	308
Šempeter - Vrtojba	142
Tolmin	11
Vipava	7

S podatki o DAP, ki živijo v regiji in delajo v tujini ne razpolagamo.

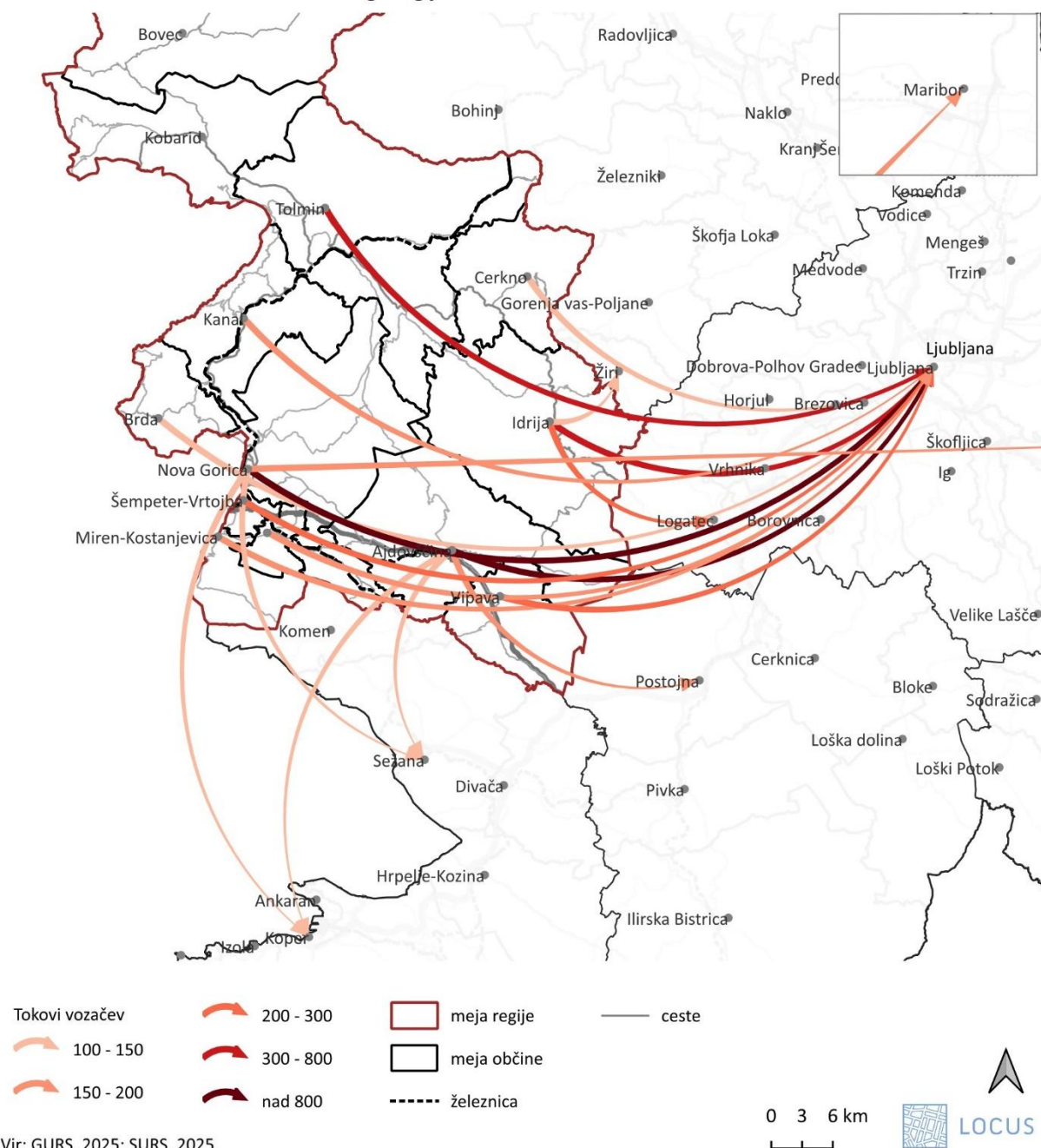
Vpogled v mobilnost v ter iz regije dodatno osvetljuje in razlaga delovanje trga dela. Le na podlagi indeksa delovne mobilnosti, ki je pomemben nacionalni kazalnik, namreč ne moremo razbrati, kdo zaseda delovna mesta v regiji. Pri tem je podatek o vozačih med regijami pomemben pokazatelj ali z obstoječo ponudbo delovnih mest v regiji, prebivalcem nudimo dovolj raznoliko paleto raznovrstnih in glede na izobrazbeno strukturo prebivalstva, primernih delovnih mest. Seveda pa na delovno mobilnost prebivalcev znatno vpliva tudi bližina večjih zaposlitvenih sistemov, ki navadno nudijo širšo paleto delovnih mest in s tem več možnosti pri iskanju želene zaposlitve.

Spreminjanje deleža DAP regije, ki se na delo vozi drugam, kaže na razvoj zaposlitvenega sistema regije. Na spreminjanje deleža vpliva tako sprememba števila vozačev kot tudi sprememba DAP v regiji. Pri tem so za izračun deleža DAP, ki delajo v drugi občini uporabljeni podatki o DAP brez kmetov. Gre za uradni podatek podatkovne zbirke SRDAP, zato ga v poročilu tudi takega prikazujemo. V kolikor bi se za izračun deleža uporabili vsi DAP regije, bi bili prikazani deleži nekoliko nižji. V Goriški regiji se z leti v splošnem povečuje tako število DAP regije kot tudi število vozačev iz regije (leta 2009 jih je bilo 46,2 %, leta 2024 pa jih je že 52,7 %). Skoraj v celotnem opazovanem obdobju vidimo povečevanje deleža DAP, ki dela v drugi regiji.



Shema 32: Delež DAP občine, ki dela v drugi občini med letoma 2009 in 2024.

Regionalni prostorski plan Goriške razvojne regije Tokovi delavcev vozačev iz občin v druge regije



Slika 7: Tokovi delavcev vozačev iz občin v druge regije.

Prikaz tokov delavcev vozačev nakazuje, da večina delovnih migracij iz občin v Goriški regiji poteka v smeri večjih občin z regionalnimi središči v okoliških regijah (Ljubljana, Koper, Logatec, Postojna in Sežana). Predvsem se nakazujejo močni tokovi iz večjih občin v regiji (Nova Gorica, Ajdovščina, Tolmin in Idrija) proti mestni občini Ljubljana. Najmočnejši tokovi se kažejo v naslednjih smereh: Nova Gorica – Ljubljana, Ajdovščina – Ljubljana, Idrija – Ljubljana, Tolmin – Ljubljana, Vipava – Ljubljana, Idrija – Logatec in Šempeter-Vrtojba - Ljubljana. Tokovi delavcev vozačev v Gorenjsko regijo so manj izraziti.

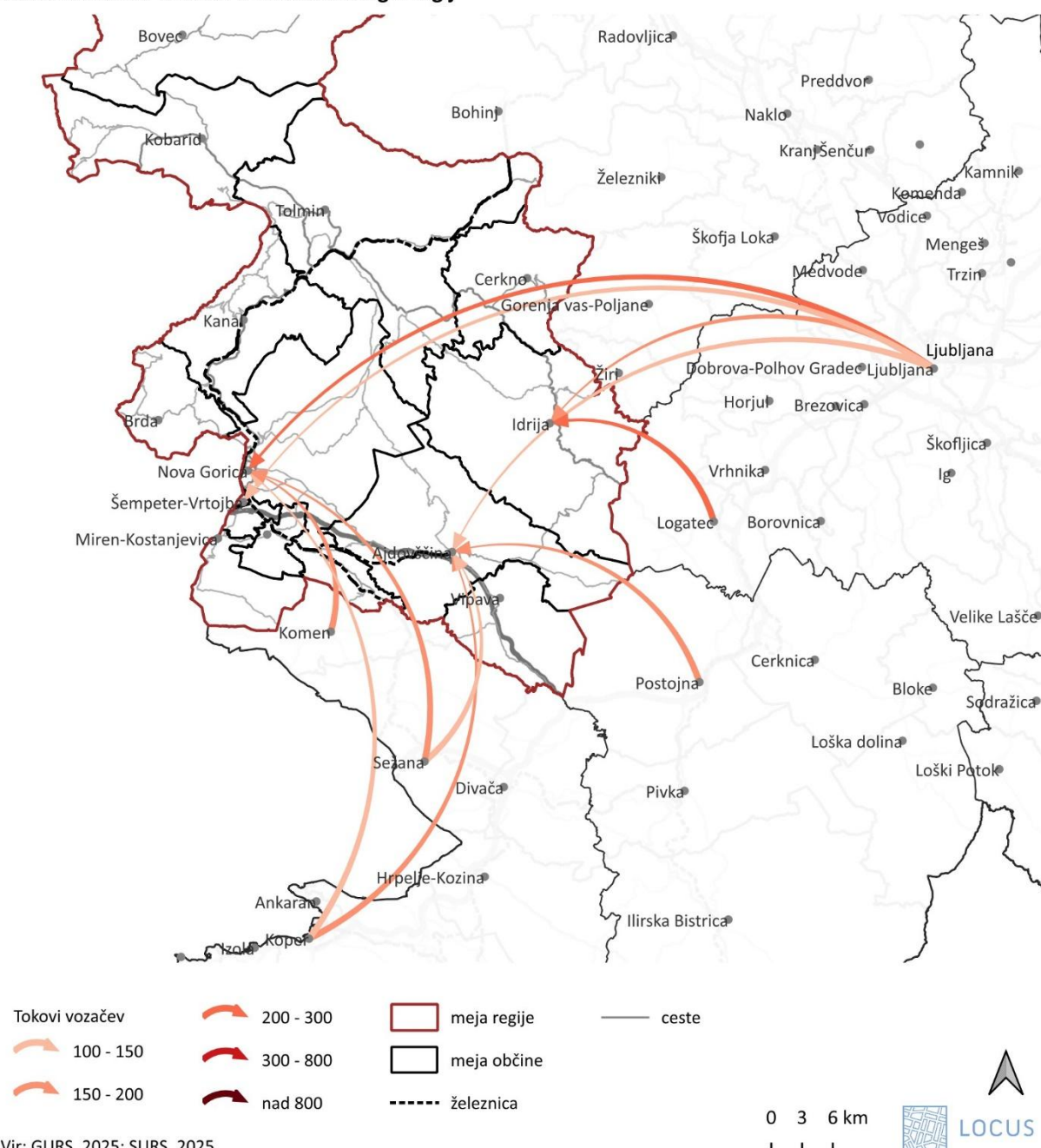
Preglednica 9: Tokovi delavcev vozačev iz občin v druge regije.

Občina izvor	Občina ponor	Delavci vozači
Nova Gorica	Ljubljana	1116
Ajdovščina	Ljubljana	850
Idrija	Ljubljana	646
Tolmin	Ljubljana	378

Občina izvor	Občina ponor	Delavci vozači
Vipava	Ljubljana	289
Idrija	Logatec	211
Šempeter-Vrtojba	Ljubljana	211
Nova Gorica	Maribor	173
Miren-Kostanjevica	Ljubljana	169
Ajdovščina	Postojna	157
Kanal	Ljubljana	155
Renče-Vogrsko	Ljubljana	153
Nova Gorica	Koper	149
Cerkno	Ljubljana	144
Brda	Ljubljana	143
Nova Gorica	Sežana	124
Ajdovščina	Koper	106
Idrija	Žiri	105
Ajdovščina	Sežana	101

*prikazani so tokovi nad 100 delavcev vozačev.

Regionalni prostorski plan Goriške razvojne regije
Tokovi delavcev vozačev v občine iz drugih regij



Slika 8: Tokovi delavcev vozačev v občine iz drugih regij.

Iz drugih regij v občine Goriške regije prihajajo izraziti tokovi delavcev vozačev, vendar kljub temu šibkejši kot v obratni smeri. Tokovi nad 100 vozačev prihajajo iz smeri mestnih občin Ljubljana in Koper ter občin Logatec, Komen, Postojna in Sežana. Najmočnejši tokovi se kažejo v naslednjih smereh: Ljubljana – Nova Gorica, Logatec – Idrija, Komen – Nova Gorica, Postojna – Ajdovščina, Sežana – Nova Gorica, Ljubljana – Idrija in Koper – Ajdovščina.

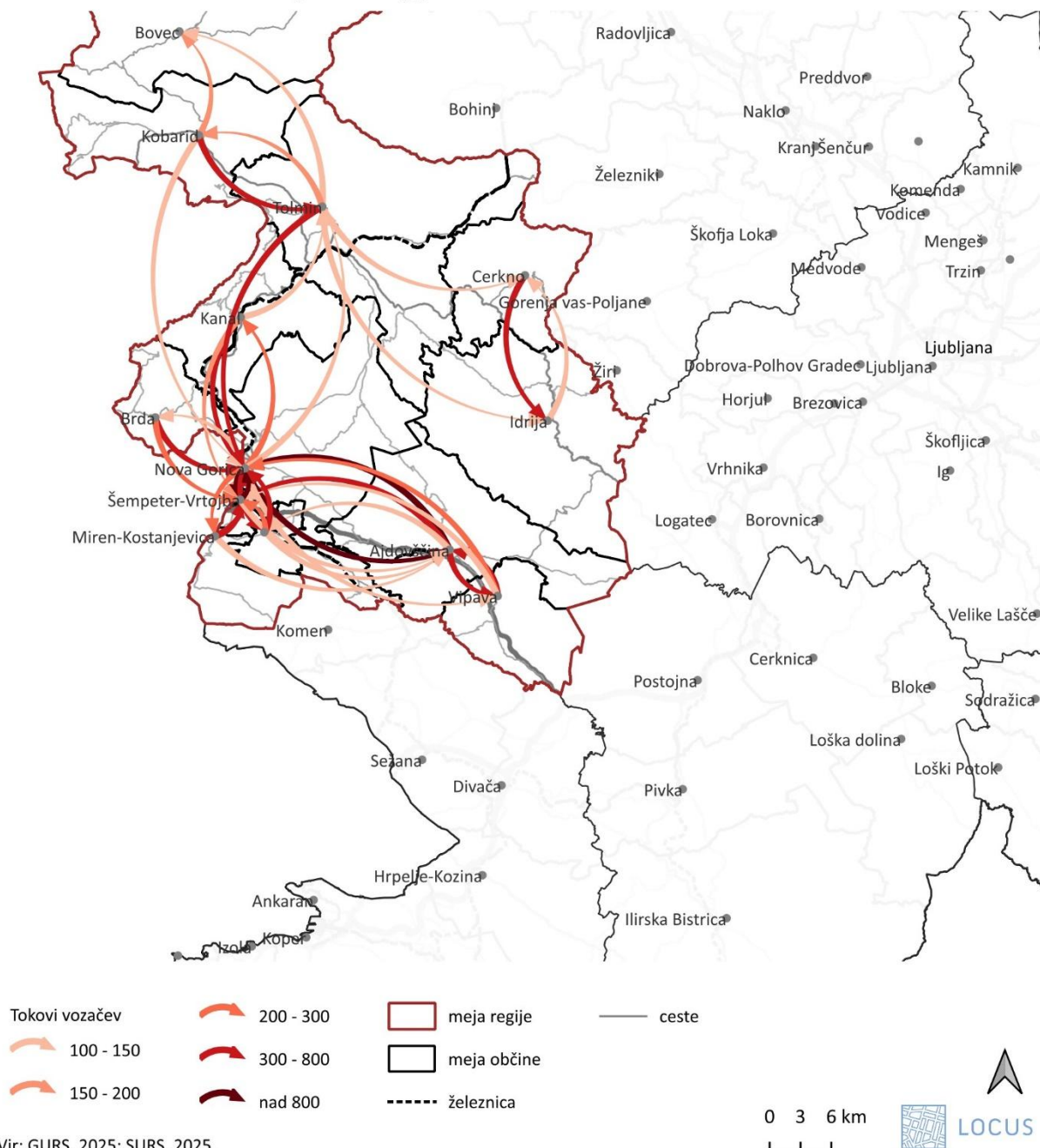
Preglednica 10: Tokovi delavcev vozačev v občine iz drugih regij.

Občina izvor	Občina ponor	Delavci vozači
Ljubljana	Nova Gorica	263
Logatec	Idrija	212
Komen	Nova Gorica	194
Postojna	Ajdovščina	181
Sežana	Nova Gorica	165

Občina izvor	Občina ponor	Delavci vozači
Ljubljana	Idrija	158
Koper	Ajdovščina	154
Ljubljana	Ajdovščina	135
Sežana	Ajdovščina	127
Ljubljana	Šempeter-Vrtojba	126
Koper	Nova Gorica	111

*prikazani so tokovi nad 100 delavcev vozačev.

Regionalni prostorski plan Goriške razvojne regije Tokovi delavcev vozačev znotraj občin v regiji



Vir: GURS, 2025; SURS, 2025.

Slika 9: Tokovi delavcev vozačev znotraj občin v regiji.

Tokovi delavcev vozačev znotraj občin v Goriški regiji so izrazitejši predvsem do občin z večjo koncentracijo delovnih mest. Tokovi so najmočnejši v smeri mestne občine Nova Gorica in občin Šempeter-Vrtojba, Ajdovščina in Vipava. Tokovi v občini na severu regije, Bovec in Kobarid, so manj izraziti. Najmočnejši tokovi med občinami v regiji potekajo med občinami: Nova

Gorica – Šempeter-Vrtojba (obe smeri), Ajdovščina – Nova Gorica (obe smeri), Brda – Nova Gorica, Vipava – Ajdovščina (obe smeri), Miren-Kostanjevica – Nova Gorica in Kanal – Nova Gorica.

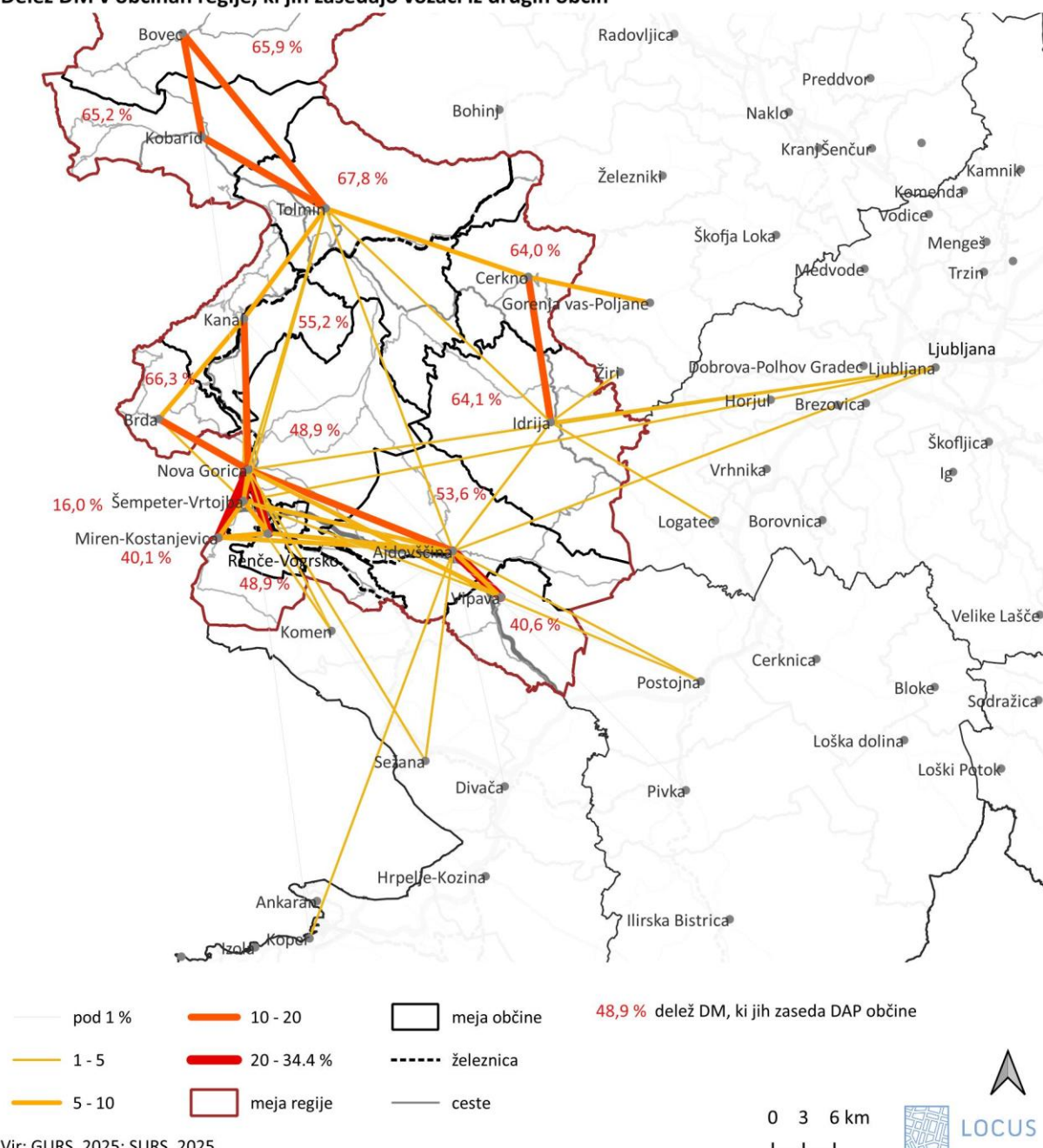
Preglednica 11: Tokovi delavcev vozačev znotraj občin v regiji.

Občina izvor	Občina ponor	Delavci vozači
Nova Gorica	Šempeter-Vrtojba	1897
Ajdovščina	Nova Gorica	1258
Nova Gorica	Ajdovščina	905
Šempeter-Vrtojba	Nova Gorica	875
Brda	Nova Gorica	735
Vipava	Ajdovščina	678
Miren-Kostanjevica	Nova Gorica	649
Kanal	Nova Gorica	634
Ajdovščina	Vipava	612
Renče-Vogrsko	Nova Gorica	602
Cerkno	Idrija	537
Ajdovščina	Šempeter-Vrtojba	534
Miren-Kostanjevica	Šempeter-Vrtojba	431
Kobarid	Tolmin	402
Nova Gorica	Renče-Vogrsko	342
Tolmin	Nova Gorica	328
Renče-Vogrsko	Šempeter-Vrtojba	296
Nova Gorica	Miren-Kostanjevica	273
Vipava	Nova Gorica	257
Nova Gorica	Kanal	243
Brda	Šempeter-Vrtojba	232

*prikazani so tokovi nad 200 delavcev vozačev.

Regionalni prostorski plan Goriške razvojne regije

Delež DM v občinah regije, ki jih zasedajo vozači iz drugih občin



Slika 10: Delež DM po občinah regije, ki jih zasedajo vozači iz drugih občin.

3.4 Poslovne cone v državni evidenci poslovnih con in subjektov inovativnega okolja Spirit

Na državni ravni je bil v okviru CRP projekta z naslovom: »Metodologija za popis poslovnih con in subjektov inovativnega okolja na območju Slovenije, izvedba terenskega popisa in vzpostavitev ažurne evidence« vzpostavljen register poslovnih con in subjektov inovativnega okolja. Register združuje tako splošne podatke o poslovnih conah, kot so podatki o upravniku, lastništvu, pomenu cone, kot tudi številne izračunane podatke od oddaljenosti do poseganja con na varstvena območja in območja omejitev. V nadaljevanju prikazujemo le nekatere od bistvenih podatkov o poslovnih conah iz tega registra.

Preglednica 12: Poslovne cone na območju regije.

Poslovne cone v regiji	Velikost cone [ha]	Ocenjene zasedene površine [ha]	Ocenjene proste površine [ha]	Tip	Pomen
Poslovna cona Goriške opekarne	17,2	15,6	1,5	Proizvodna / Industrijska	Občinska
Poslovna cona Volčja Draga	11,4	11,3	0,1	Proizvodna / Industrijska	Regionalna
GC Ob železnici	6,0	6,0	0,0	Mešana	Občinska
GC Meblo vzhod	7,0	0,0	8,5	Podjetniška	Občinska
Poslovna cona Vodovodna	9,5	7,9	1,5	Poslovna	Občinska
GC Meblo	33,5	31,7	1,7	Mešana	Občinska
GC MIP	6,0	6,1	0,0	Proizvodna / Industrijska	Državna
Obrtna cona Poljubinj 1	16,1	14,5	1,6	Drugo (vnosi)	Regionalna
Obrtna cona Dobrave	8,2	6,4	0,7	Drugo (vnosi)	Občinska
Obrtna cona Čiginj	4,9	5,6	0,0	Drugo (vnosi)	Občinska
Obrtna cona Na logu	7,1	7,7	0,9	Drugo (vnosi)	Državna
PC Gojače	17,3	13,8	3,5	Proizvodna / Industrijska	Regionalna
PC Batuje Mlake	6,9	6,9	0,0	Proizvodna / Industrijska	Občinska
PC pod Batujami	9,3	9,7	0,0	Proizvodna / Industrijska	Regionalna
PC Lipa	6,7	6,7	0,0	Drugo (vnosi)	Ne vem
PC Šturje	5,0	5,0	0,0	Drugo (vnosi)	Ne vem
PC Mirce	22,2	17,8	4,4	Proizvodna / Industrijska	Regionalna
PC pod Železnico	10,6	10,6	0,0	Drugo (vnosi)	Ne vem
PC v Talih	13,1	10,4	2,6	Drugo (vnosi)	Ne vem
PC Črniče	4,9	2,9	2,9	Mešana	Medobčinska
Industrijsko-poslovna cona Idrija	10,1	9,8	0,5	Proizvodna / Industrijska	Občinska
Industrijska cona Sp. Idrija	9,6	8,3	0,0	Proizvodna / Industrijska	Občinska
Poslovna cona Godovič	36,9	18,4	18,4	Proizvodna / Industrijska	Občinska
Ljubevč	9,9	3,6	6,8	Komunalna	Občinska
Obstoječa industrijska cona Anhovo - sever	11,6	10,4	1,2	Proizvodna / Industrijska	Občinska
Predvidena gospodarska cona Anhovo	9,5	7,6	1,9	Mešana	Občinska
Obstoječa industrijska cona Anhovo - jug	20,8	17,7	3,1	Proizvodna / Industrijska	Občinska
PC Ob Mlekarni Vipava	7,4	0,0	7,4	Mešana	Ne vem
POC Južna vojašnica	4,5	0,0	5,7	Mešana	Občinska
Industrijska cona Šempeter	28,9	24,7	4,4	Drugo (vnosi)	Regionalna

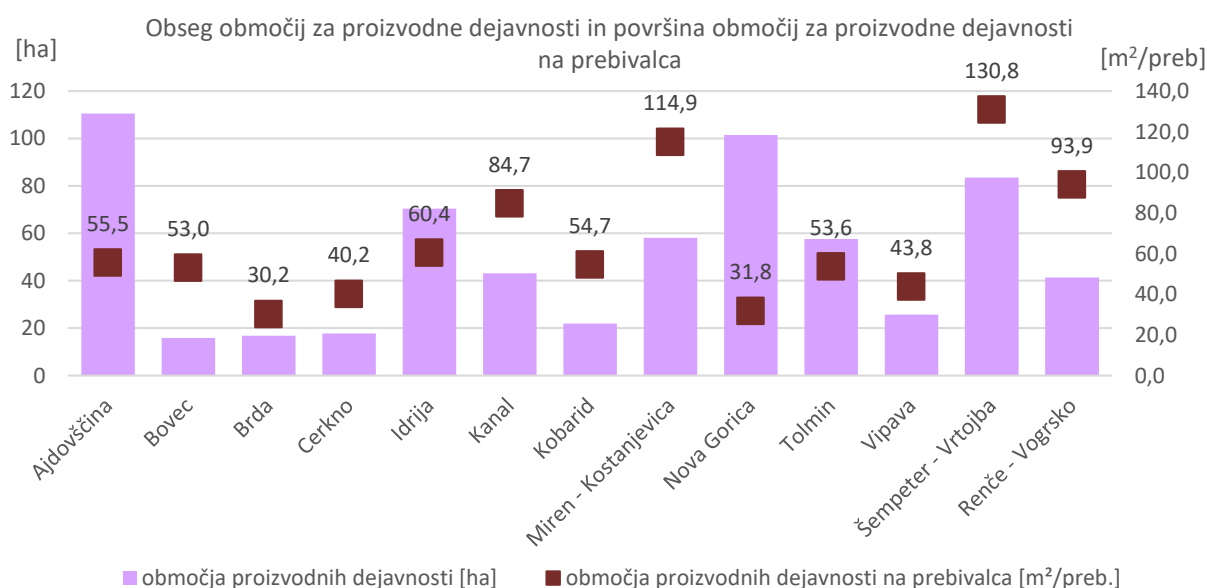
Logistična cona Vrtojba	11,2	0,0	11,0	Logistična	Regionalna
Obrtna cona Šempeter	6,0	6,0	0,0	Mešana	Regionalna
Brežina	12,6	1,2	10,9	Obrtna	Občinska
Poslovna cona Vrtojba	28,1	10,5	12,8	Mešana	Regionalna
Smete	5,4	4,8	0,5	Mešana	Občinska
Lavžnik	10,9	9,9	1,1	Proizvodna / Industrijska	Regionalna

3.5 Območja proizvodnih dejavnosti v OPN

Podrobna namenska raba v občini ločuje tri vrste območij proizvodnih dejavnosti:

- IG - gospodarske cone
- IK - površine z objekti za kmetijsko proizvodnjo
- IP - površine za industrijo.

Z namensko rabo prostora iz OPN in njegovih sprememb in dopolnitev je v regiji opredeljenih skupaj 664,6 ha površin za proizvodne dejavnosti. Prevladujejo območja gospodarskih con (160,5 ha), sledijo površine za industrijo (171,3 ha) in površine z objekti za kmetijsko proizvodnjo (45,0 ha). Preračunano na prebivalca, ima regija skupno 56,3m² površin za proizvodne dejavnosti na prebivalca regije.



Shema 33: Obseg območij za proizvodne dejavnosti in površina območij za proizvodne dejavnosti na prebivalca.

V preglednici 13 je prikazan pregled pozidanosti območij proizvodnih dejavnosti v primerjanih občinah. V regiji je prostih še 177,0 ha površin oz. 26,6 %. Največ prostih površin ima občina Nova Gorica (28,4ha), najmanj pa občina Vipava (2,9 ha).

Preglednica 13: Pozidana in nepozidana območja proizvodnih dejavnosti v občinah in regiji.

Občina	Pozidana območja proizvodnih dejavnosti [ha]	Nepozidana območja proizvodnih dejavnosti [ha]	Skupaj območje proizvodnih dejavnosti [ha]	Delež pozidanosti območij proizvodnih dejavnosti [%]
Ajdovščina	84,3	26,2	110,5	76,3
Bovec	12,9	3,0	15,9	81,3
Brda	7,0	9,9	16,9	41,2
Cerkno	13,7	4,0	17,8	77,4

Idrija	43,1	27,4	70,5	61,1
Kanal	38,6	4,6	43,2	89,4
Kobarid	16,3	5,7	22,0	74,2
Miren - Kostanjevica	32,4	25,8	58,1	55,7
Nova Gorica	73,1	28,4	101,5	72,0
Renče - Vogrsko	31,9	9,5	41,5	77,0
Šempeter - Vrtojba	62,1	21,4	83,5	74,4
Tolmin	49,4	8,2	57,6	85,8
Vipava	22,8	2,9	25,7	88,6
Regija	487,6	177,0	664,6	73,4

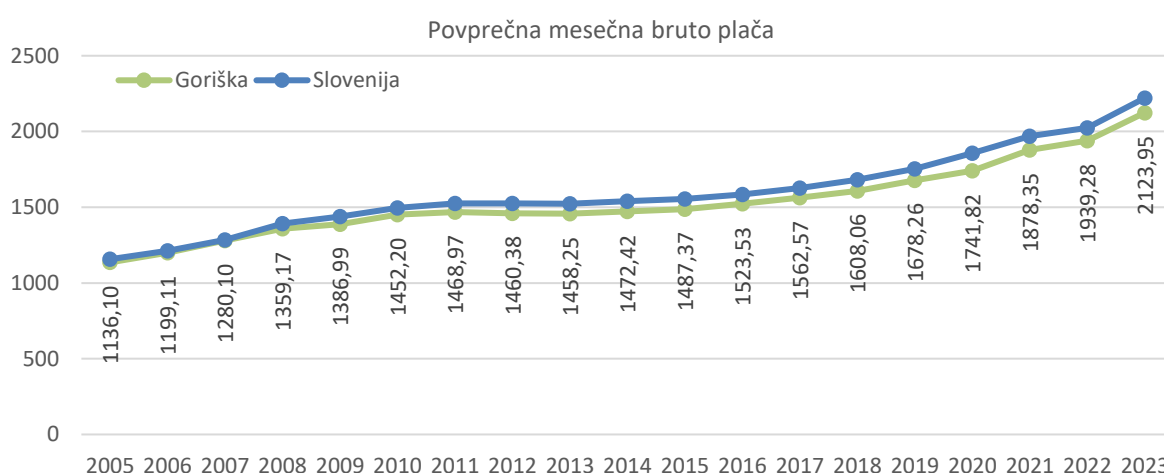
3.6 Stopnja razvitosti gospodarstva

Najvišja povprečna bruto plača je bila v letu 2023 v občini Šempeter-Vrtojba, najnižja pa v občini Cerkno. Na podlagi primerjave višine bruto plač v daljšem obdobju, lahko vidimo, da je povečanje povprečne mesečne bruto plače najvišje v občini Renče-Vogrsko med občinami v regiji. Povečanje med letom 2013 in 2023 znaša v občini Renče-Vogrsko 56,1 %, najnižje povečanje pa je zabeleženo v občini Cerkno. V regiji znaša povprečna mesečna bruto plača 2124,0 EUR in se je v 10 letnem obdobju povečala za 45,7 %.

Preglednica 14: Povprečna mesečna bruto plača in njeno spreminjanje med letoma 2013 in 2023.

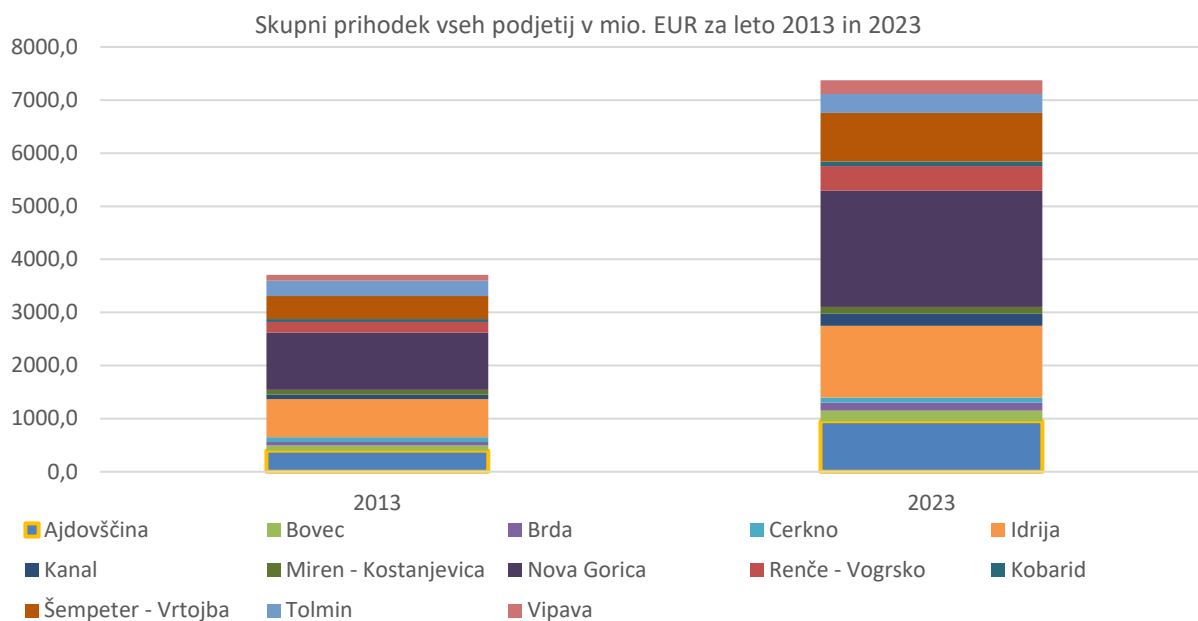
Občina	Povprečna mesečna bruto plača 2023 [EUR]	Delež spremembe višine povprečne mesečne bruto plače 2013 - 2018	Delež spremembe višine povprečne mesečne bruto plače 2018 - 2023	Delež spremembe višine povprečne mesečne bruto plače 2013 - 2023
Ajdovščina	2060,1	11,3	35,2	50,5
Bovec	1928,8	4,1	32,0	37,4
Brda	1930,0	8,9	26,1	37,4
Cerkno	1730,8	6,4	28,1	36,3
Idrija	2261,7	17,7	30,4	53,5
Kanal	2168,6	11,3	39,0	54,7
Kobarid	1963,9	10,1	40,8	55,0
Miren - Kostanjevica	1761,4	9,5	16,4	27,4
Nova Gorica	2168,3	8,1	30,1	40,6
Renče - Vogrsko	1957,5	13,5	37,6	56,1
Šempeter - Vrtojba	2320,5	10,5	36,7	51,1
Tolmin	2033,0	9,9	34,0	47,2
Vipava	1922,2	9,2	30,3	42,3
Goriška	2124,0	10,3	32,1	45,7

Ob primerjavi gibanja povprečne mesečne bruto plače med regijo in državnim povprečjem opazimo, da se krivulji gibljeta skoraj enakomerno, pri tem pa je povprečje regije nekoliko nižje od državnega povprečja.



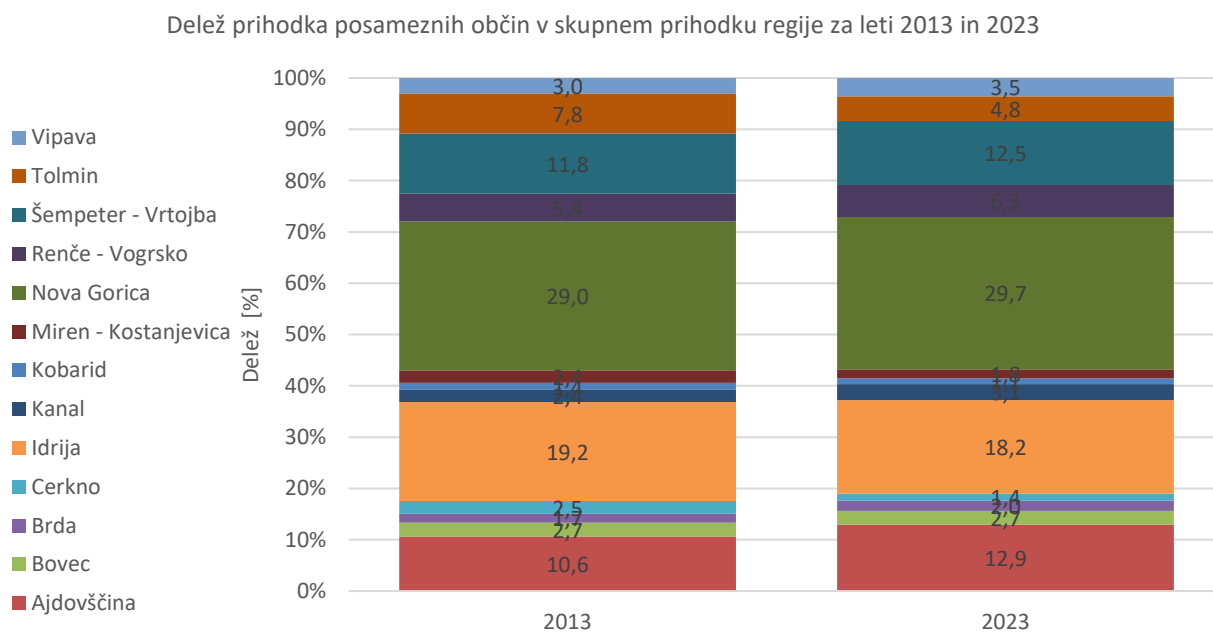
Shema 34: Gibanje povprečne mesečne bruto plače v regiji.

Po skupnem prihodu vseh podjetij, opazovanem v daljšem časovnem obdobju med letoma 2008 in 2023 lahko opazimo, da se prihodek v večini občin praktično ne spreminja.



Shema 35: Skupni prihodek vseh podjetij v mio. EUR med letoma 2008 in 2023.

Med letoma 2013 in 2023 so se deleži prihodkov posameznih občin v skupnem prihodu regije nekoliko spremenili. Deleži sprememb občin se izrazito ne spreminjajo, izstopa ne nobena občina.



Shema 36: Delež prihodka posameznih občin v skupnem prihodu regije za leti 2013 in 2023.

3.7 Turizem

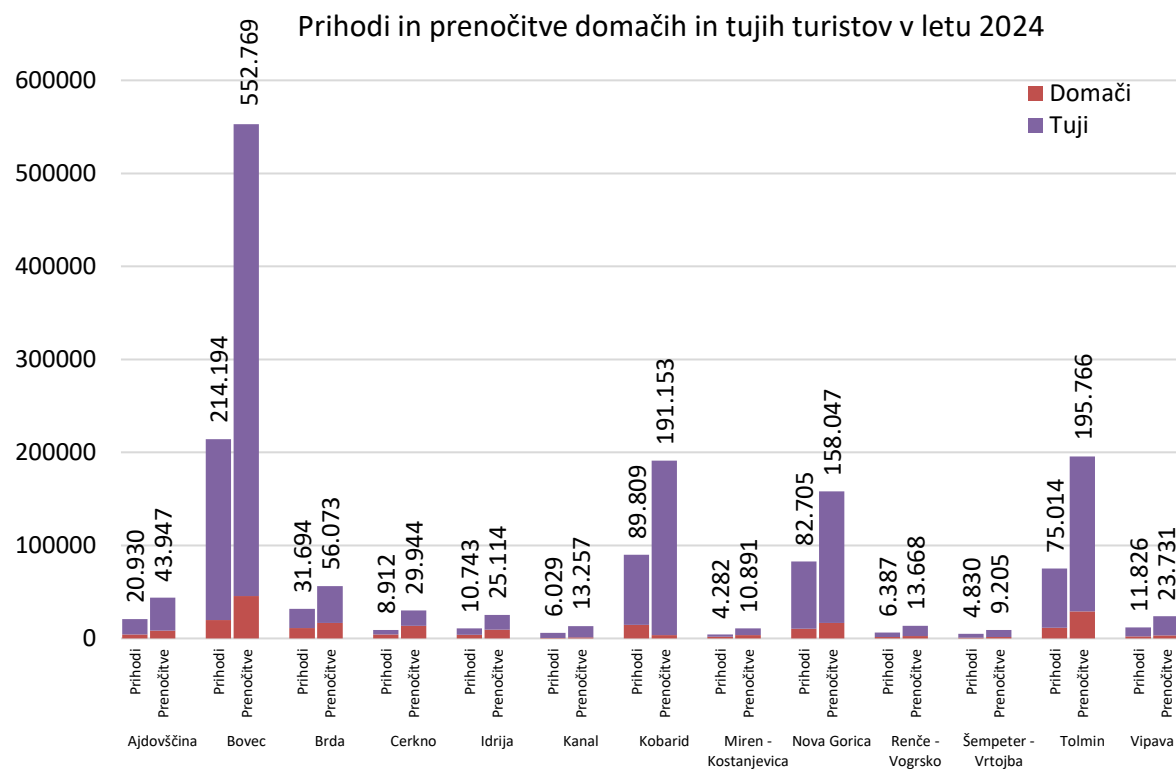
Kot v splošnem vse pomembnejšo gospodarsko panoga smo dodatno pogledali razpoložljive podatke, ki kažejo na stanje in razvoj turizma v regiji. Podatki so na voljo na SURS in v registru nastanitvenih obratov, ki ga vodi AJPES.

Preglednica 15: Pregled turističnih kapacitet in prihodov ter prenočitev turistov.

Občina	Št. nastanitvenih obratov 2024	Št. stalnih ležišč 2024	Prihodi turistov 2024	Prenočitve turistov 2024	Delež spremembe št. prihodov 2019 - 2024 [%]	Delež spremembe št. prenočitev 2019 - 2024 [%]
Ajdovščina	79	1.076	20.930	43.947	39,5	48,5
Bovec	545	7.413	214.194	552.769	13,6	13,6
Brda	89	844	31.694	56.073	15,4	25,0
Cerkno	33	714	8.912	29.944	-45,0	-40,0
Idrija	53	570	10.743	25.114	7,8	13,4
Kanal	42	292	6.029	13.257	71,3	61,7
Kobarid	202	4.230	89.809	224.033	12,4	10,7
Miren - Kostanjevica	22	284	4.282	10.891	42,1	38,6
Nova Gorica	107	2.333	82.705	158.047	-19,7	-18,5
Renče - Vogrsko	17	156	6.387	13.668	-	-
Šempeter - Vrtojba	12	110	4.830	9.205	-	-
Tolmin	281	3.388	75.014	195.766	21,4	21,5
Vipava	50	595	11.826	23.731	29,5	38,2
Regija	1.532	22.005	567.355	1.356.445	9,6	10,8

*za občini Renče-Vogrsko in Šempeter-Vrtojba nimamo podatka o prihodih in prenočitvah za leto 2019

V nadaljevanju prikazujemo še podatke o prihodih in prenočitvah domačih in tujih turistov, ki jih vodi in vzdržuje SURS. Prikazujemo prihode in prenočitve turistov za leto 2024. V letu 2024 največ prihodov domačih in tujih turistov beleži občina Bovec.



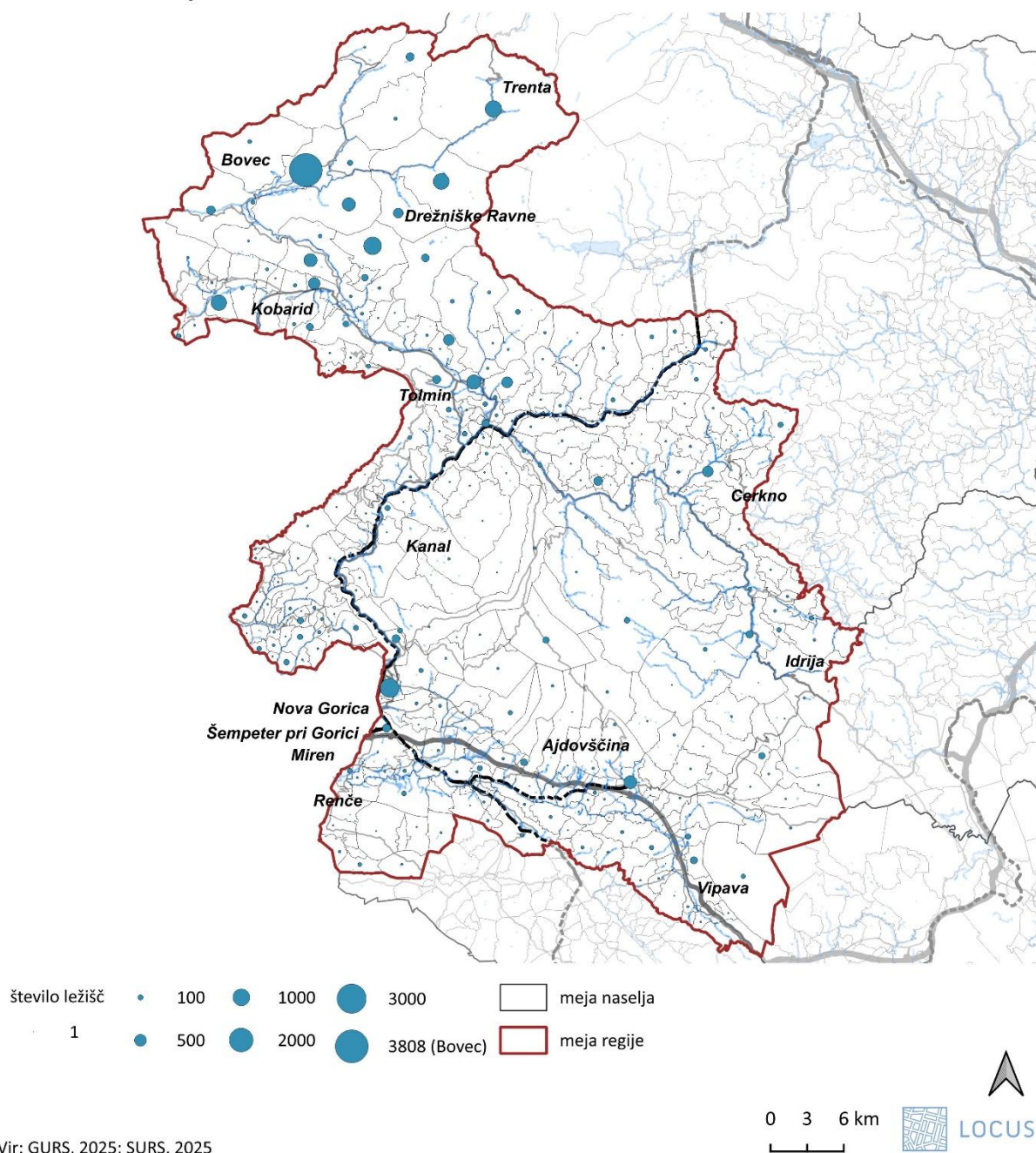
Shema 37: Prihodi in prenočitve domačih in tujih turistov v letu 2024.

V nadaljevanju podrobneje prikazujemo lokacije in število turističnih obratov ter s tem tudi število nastanitvenih enot in skupno število stalnih ležišč po naseljih v občini. V spodnji preglednici so prikazana naselja po skupnem številu ležišč.

Preglednica 16: Tipi nastanitve v regiji.

Tipi nastanitve	Št. ležišč	Št. nedeljivih enot	Št. nastanitvenih obratov
Apartma	4.263	1.184	712
Apartmajsko naselje	1.219	317	120
Druge oblike bivanja na prostem	391	140	15
Drugi objekt	797	262	23
Gostišče	385	161	24
Hotel	2.473	1.127	32
Kamp	6.517	2.233	35
Mladinska prenočišča	858	346	15
Penzion	248	96	11
Planinski dom koča	909	118	22
Počitniški dom	160	34	11
Prenočišča	806	293	59
Soba stanovanje hiša	557	243	54
Soba, počitniško stanovanje ali počitniška hiša	2.346	672	308
Soba, stanovanje, hiša	91	27	15
Turistična kmetija	328	146	28
Turistična kmetija z nastanitvijo	596	211	46
Začasni objekt	168	94	2
Skupna vsota	23.112	7.704	1.532

Regionalni prostorski plan Goriške razvojne regije
Število ležišč v naseljih



Vir: GURS, 2025; SURS, 2025

Slika 11: Število ležišč po naseljih v letu 2025

3.8 Kmetijstvo

Na državni ravni se velik delež kmetijskih zemljišč v uporabi nahaja na območjih z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost, več kot polovica teh je locirana na gorskih območjih. Na regionalni ravni se severni del Goriške regije uvršča med gorska območja, na južnem delu pa prevladujejo območja s posebnimi omejitvami, te zajemajo predvsem kraški del regije in Južne obronke Trnovskega gozda, kjer je kmetijstvo omejeno zaradi okoljsko občutljivega trajnega travinja. Zemljišča primerna za kmetijsko rabi imajo majhno ali srednjo verjetnost tveganja za zmanjševanje vsebnosti TOS, kakovostna tla so osnova za kmetijsko dejavnost. Slovenija ima, v primerjavi z drugimi evropskimi državami, primerno oskrbljena tla z organsko snovjo. Kmetijsko gospodarstvo v regiji je dobro razvito, na območju so koncentrirani specializirani pridelovalci na področju trajnih nasadov. Na območju Vipavske doline je veliko območij z visoko boniteto, čemur pripomore tudi namakalni sistem, ki deluje s pomočjo akumulacijskega jezera Vogršček. Namakalni sistem deluje na 980 ha kmetijskih zemljiščih. V regiji je vodilna Kmetijsko gozdarska zadruga Idrija z. o. o., veliko pa je tudi infrastrukturnih razvojnih centrov. V Goriški regiji se nahaja 8 % vseh kmetij Slovenije, kar regijo uvršča na 6 mesto po številčnosti kmetij. V najbolj številni so specializirani gojitelji trajnih nasadov (2042), v tem tipu kmetijstva je regija na drugem mestu. Visok delež kmetijstva predstavljajo tudi specializirani rejci pašne živine in specializirani pridelovalci poljščin.

V Goriški regiji je bilo leta 2020 po podatkih SURS-a registriranih 4.211 kmetijskih gospodarstev, leta 2010 pa kar 2.155 gospodarstev več. Kmetijska dejavnost v regiji upada, to nakazujejo tudi spremembe kmetijskih gospodarstev, saj se njihovo število na vseh področjih zmanjšuje.

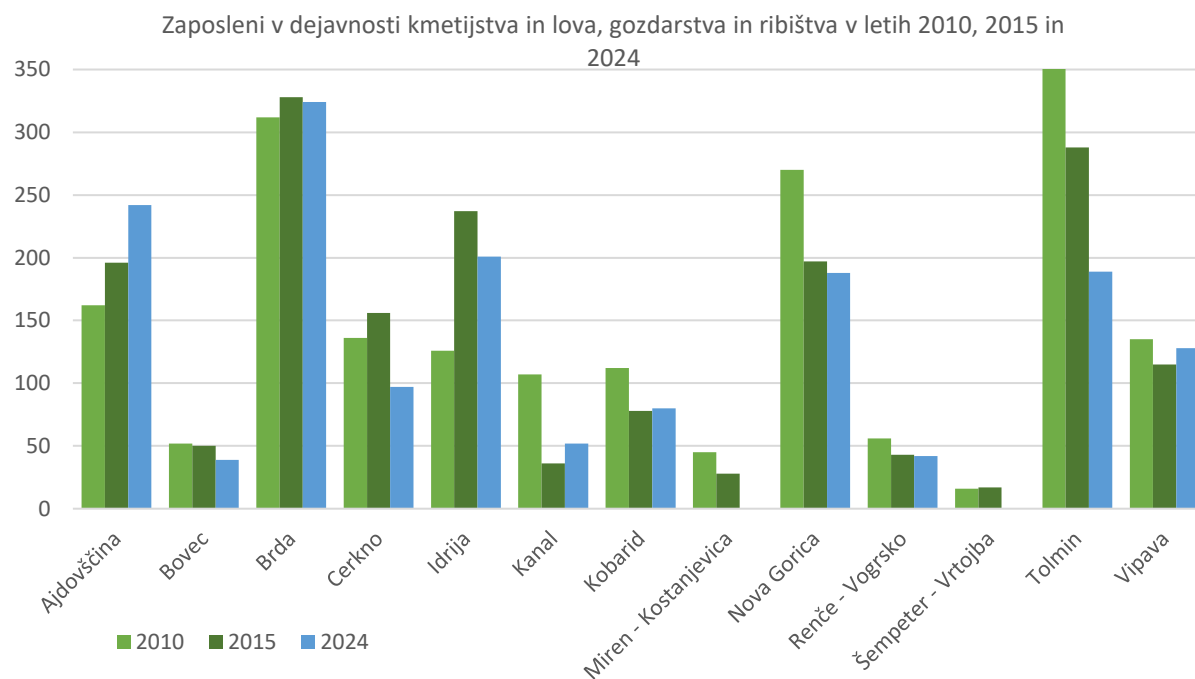
Preglednica 17: Število živinoreje za leto 2010 in 2020

Živina	Število kmetijskih gospodarstev v regiji (2010)	Število kmetijskih gospodarstev v regiji (2020)	Sprememba števila kmetijskih gospodarstev (2010-2020)
Govedo	2.026	1.534	-492
Prašiči	550	191	-359
Perutnina	2.385	1.311	-1.074
Konji	348	350	2
Ovce	524	422	-102
Koze	533	403	-130
Skupaj	6.366	4.211	-2.155

V panogi kmetijstva, lovstva, gozdarstva in ribištva je bilo v letu 2010 zaposlenih 1880 DAP. Število zaposlenih se je do leta 2024 v regiji znižalo (-298).

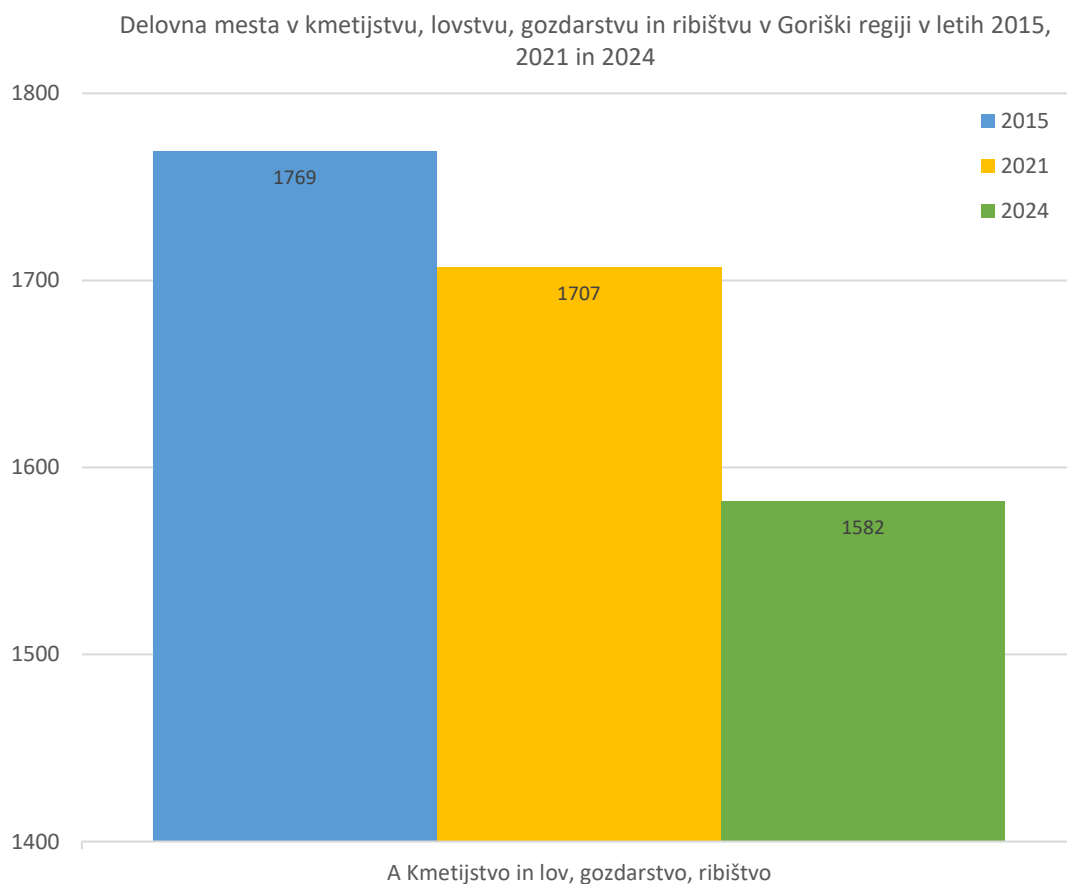
Preglednica 18: Zaposleni v kmetijski, lovski, gozdarski in ribiški dejavnosti

Občina	Število zaposlenih leta 2010	Število zaposlenih leta 2024	Sprememba števila zaposlenih (2010-2024)
Ajdovščina	162	242	80
Bovec	52	39	-13
Brda	312	324	12
Cerkno	136	97	-39
Idrija	126	201	75
Kanal	107	52	-55
Kobarid	112	80	-32
Miren - Kostanjevica	45	-	-
Nova Gorica	270	188	-82
Renče - Vogrsko	56	42	-14
Šempeter - Vrtojba	16	-	-
Tolmin	351	189	-162
Vipava	135	128	-7
Regija	1880	1582	-298



Shema 38: Zaposleni v dejavnosti kmetijstva, lovstva, gozdarstva in ribištva v letih 2010, 2015 in 2024

Zmanjšuje se tudi število delovnih mest v tej dejavnosti. V obdobju med letoma 2015 in 2014 se je število delovnih mest zmanjšalo za 187.



Shema 39: Delovna mesta v kmetijstvu, lovstvu, gozdarstvu in ribištvi 2015, 2021 in 2024

V Goriški regiji se ekonomska velikost kmetijskih zemljišč v splošnem povečuje, povečuje pa se tudi površina kmetijskih zemljišč v uporabi. Iz med vseh tipov kmetovanja imajo največjo ekonomsko vrednost specializirani gojitelji trajnih nasadov.

Preglednica 19: Ekonomska velikost in kmetijska zemljišča v uporabi za leto 2010 in 2020

Tip kmetovanja	Ekonomska velikost v 1000 EUR (2010)	Ekonomska velikost v 1000 EUR (2020)	Kmetijska zemljišča v uporabi v ha (2010)	Kmetijska zemljišča v uporabi v ha (2020)
Specializirani pridelovalec poljščin	1.130	3.115	2.228	4.144
Specializirani vrtnar	2.410	1.893	-	143
Specializirani gojitelj trajnih nasadov	17.713	49.521	5.472	6.254
Specializirani rejec pašne živine	21.990	21.202	17.550	15.470
Specializirani prašičerejci in perutninarji	1.420	1.078	-	38
Mešana rastlinska pridelava	1.596	6.036	895	1.799
Mešana živinoreja	612	593	478	341
Mešano rastlinska pridelava - živinoreja	4.767	4.088	2.530	2.071
SKUPAJ	51.638	87.526	29.414	30.260

Trend opuščanja kmetovanja se kaže tudi v spremembi površin kmetijskih zemljišč v obdobju od leta 2010 do 2020. Povečalo se je število njiv in trajnih travnikov ter pašnikov, zmanjšalo pa število zemljišč za pridelavo žita in trajnih nasadov.

Preglednica 20: Pregled rabe kmetijskih zemljišč

Raba kmetijskih zemljišč	Površina (ha) leta 2010	Površina (ha) leta 2020	Sprememba površine rabe kmetijskih zemljišč (2010-2020)
Njive	2690	3236	546
Žita	1213	1099	-114
Zelena krma z njiv	1079	1440	361
Trajni nasadi	5273	5212	-61
Trajni travniki in pašniki	21451	21812	361
Kmetijska zemljišča	36717	33518	-3199

V Goriški regiji se je leta 2024 pridelalo največ silažne koruze (38,1 t/ha), krompir (21,50 t/ha) in jabolka (19,7 t/ha). Iz med vseh vrst kmetijskih kultur, ki jih v regiji pridelujejo, je bilo najmanj pridelane buče za olje (0,7 t/ha).

Preglednica 21: Pridelane kmetijske kulture v letu 2024

Kmetijska kultura	Goriška regija (t/ha)	Slovenija (t/ha)
Silažna koruza	38,1	46,1
Krompir	21,5	26,1
Jabolka v intenzivnih sadovnjakih	19,7	26,6
Belo zelje	14,0	31,0
Breskve in nektarine v intenzivnih sadovnjakih	11,0	11,3
Lucerna	10,6	8,4
Detelja	9,6	6,8
Deteljno travne mešanice (1 do 5 let)	9,2	7,5
Travno deteljne mešanice (1 do 5 let)	8,5	7,6
Trave (1 do 5 let)	8,4	7,6
Koruza za zrnje	6,6	9,2
Trajni travniki in pašniki, vključno s skupnimi travniki in pašniki	5,6	6,0
Grozdje	4,7	4,8
Pšenica in pira	4,3	5,5
Tritikala	4,1	4,7

Kmetijska kultura	Goriška regija (t/ha)	Slovenija (t/ha)
Ječmen	4,0	4,8
Oves	3,2	3,2
Oljna ogrščica in repica	3,0	3,2
Rž in soržica	2,0	4,1
Oljke	1,1	2,3
Buče za olje	0,7	0,7

Število živali za živinorejo se v regiji zmanjšuje, v obdobju 10 let se je stanje živine zmanjšalo za 35.202 živali.

Preglednica 22: Število živinoreje za leto 2010 in 2020

Živina	Število živali v regiji (2010)	Število živali v regiji (2020)
Govedo	19.682	18.098
Prašiči	3.416	2.011
Perutnina	134.118	107.125
Konji	1.302	1.090
Ovce	15.804	12.243
Koze	5.997	4.550
Skupaj	180.319	145.117

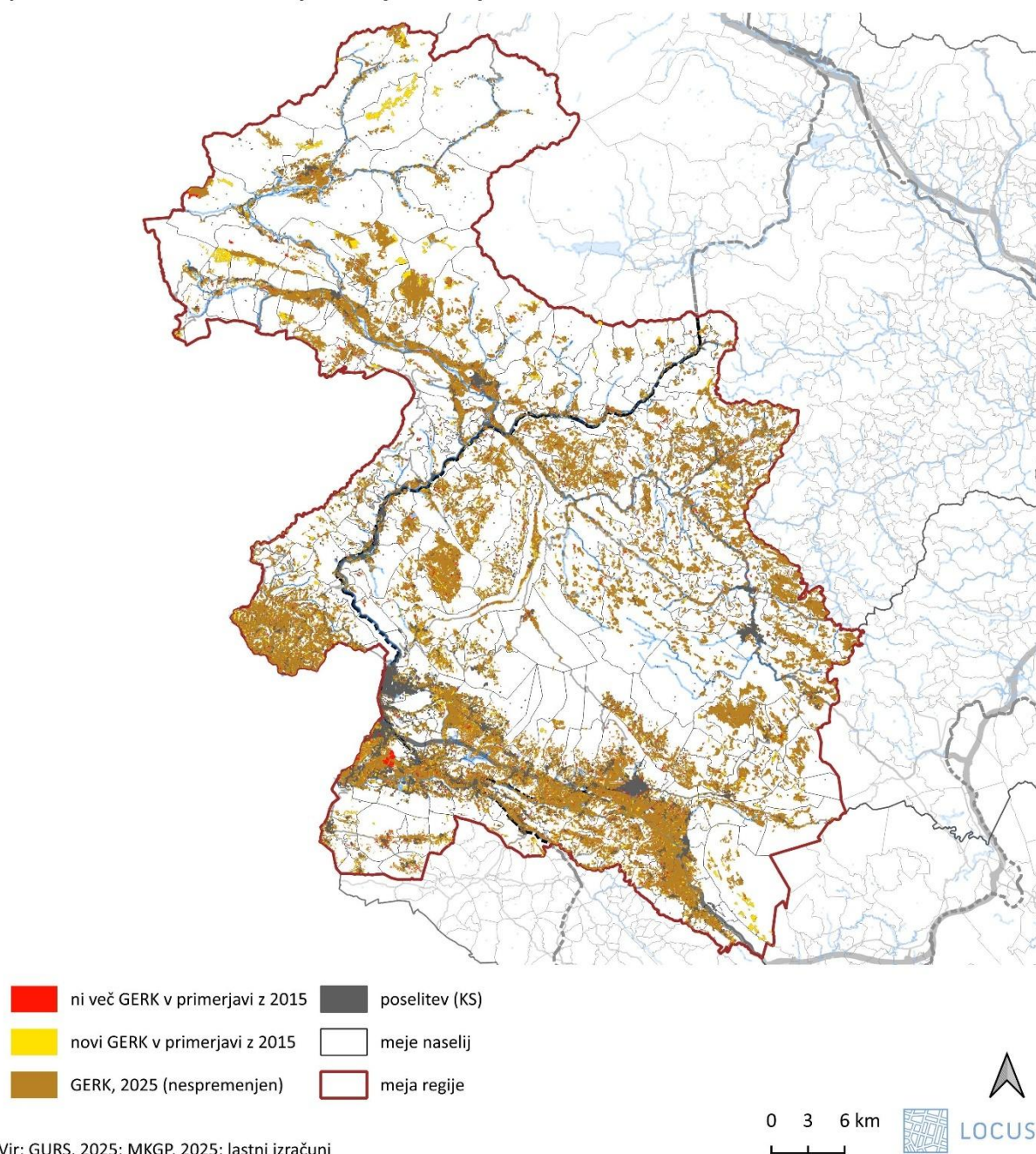
Vključenost kmetijskih zemljišč v GERK

Preglednica 23 prikazuje površine in deleže posamezne dejanske rabe na območjih GERK-ov. Prevladujejo trajni travniki (20.022,74 ha), veliko je tudi njivskih površin (2901,50 ha). Ostale kategorije zasedajo manjši del območja GERK-ov.

Preglednica 23: Pregled površin GERK v občini.

Območja GERK po dejanski rabi prostora v Goriški regiji	Površina [ha]	Delež od vseh območij GERK [%]
Njiva	2901,50	10,01
Začasno travinje	368,31	1,27
Njiva za rejo polžev	0,16	0,00
Jagode na njivi	2,22	0,01
Trajne rastline na njivskih površinah	46,11	0,16
Rastlinjak	4,71	0,02
Intenzivni sadovnjak	568,54	1,96
Ekstenzivni oziroma travniški sadovnjak	645,96	2,23
Oljčniki	237,47	0,82
Trajni travnik	20022,74	69,11
Travinje z razpršenimi neupravičenimi značilnostmi	4174,32	14,41

Regionalni prostorski plan Goriške razvojne regije
Sprememba GERK-ov na območjih kmetijskih zemljišč



Slika 12: Spremembe GERK-ov na območjih kmetijskih zemljišč iz OPN.

4 CENTRALNE DEJAVNOSTI (DRUŽBENA INFRASTRUKTURA IN OSKRBNE DEJAVNOSTI)

4.1 Omrežje središč in njihova opremljenost

V SPRS 2050 je opredeljen policentrični urbani sistem, ki podpira racionalen in učinkovit prostorski razvoj, saj premišljeno organizira dejavnosti splošnega javnega in gospodarskega pomena. Tako omogoča izboljševanje privlačnosti in kakovosti bivanja v urbanih naseljih.

V policentričnem urbanem sistemu so urbana naselja (središča) mrežno povezana, kar krepi njihovo vlogo in konkurenčnost v mednarodnem prostoru. Posledično se s tem zmanjšujejo pritiski pozidave in (avto)mobilnosti na obseg in kakovost virov ter omogoča večja urejenost prostorske strukture.

Enakomerna pokritost celotnega ozemlja države bo zagotovljena z razporeditvijo središč v sistemu poselitve: 80 % prebivalcev bo imelo prebivališče znotraj 25 km oddaljenosti (po cestnem omrežju) od središča najmanj druge ravni, 90 % do središča najmanj tretje ravni. Središča bodo nudila oskrbo gravitacijskim območjem v radiju racionalne dostopnosti in bodo med seboj povezana s kakovostno in varno prometno infrastrukturo višje ravni.

V regiji se po SPRS 2050 nahaja:

- Središče 2. ravni: Nova Gorica
- Središče 3. ravni: Tolmin, Idrija
- Središče 4. ravni: Ajdovščina.

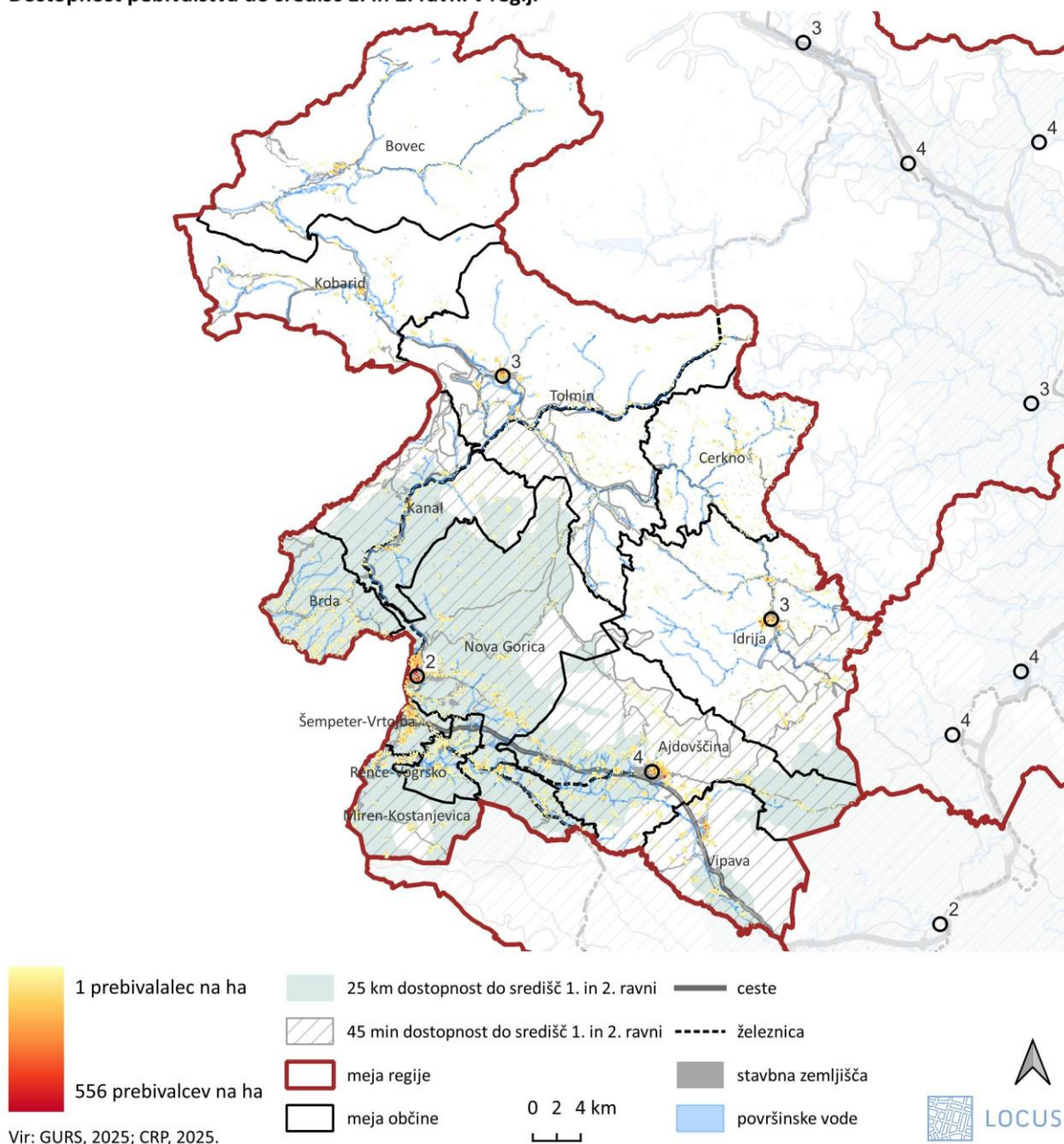
V Izhodiščih za regionalni prostorski plan Goriške razvojne regije so opredeljena še lokalna oskrba središč s pretežno vaškim in podeželskim zaledjem. Gre za ostala občinska središča v regiji, kjer so prisotne storitve in družbene dejavnosti, kot so npr. osnovna šola, zdravstvena postaja, kulturni dom, športne površine, banka, pošta in neživilska trgovina. To so: Bovec, Cerklje, Dobrovo, Kanal, Kobarid, Miren, Renče, Šempeter pri Gorici, Vipava. Urbano tkivo Nove Gorice obsega tudi naselja Ajševica, Kromberk, Loke, Pristava, Rožna Dolina, Solkan in Stara Gora, ki s Šempetrom pri Gorici in Gorico tvorijo čezmejno somestje.

Z regionalnim prostorskim planiranjem se ohranja funkcija teh središč in hkrati krepi naselja kot manjše zaposlitvene centre, ki ohranjajo delovna mesta lokalnemu prebivalstvu.

Občine imajo v svojih OPN-jih vzpostavljene lokalna omrežja naselij, ki sicer za regionalno raven niso ključna, vseeno pa z analizo preverjamo, kako ta naselja prispevajo k opremljenosti prostora. Poudarek pri tem se namenja predvsem regionalno pomembnim funkcijam opredeljenim v SPRS 2050.

Regionalni prostorski plan Goriške razvojne regije

Dostopnost pebivalstva do središč 1. in 2. ravni v regiji

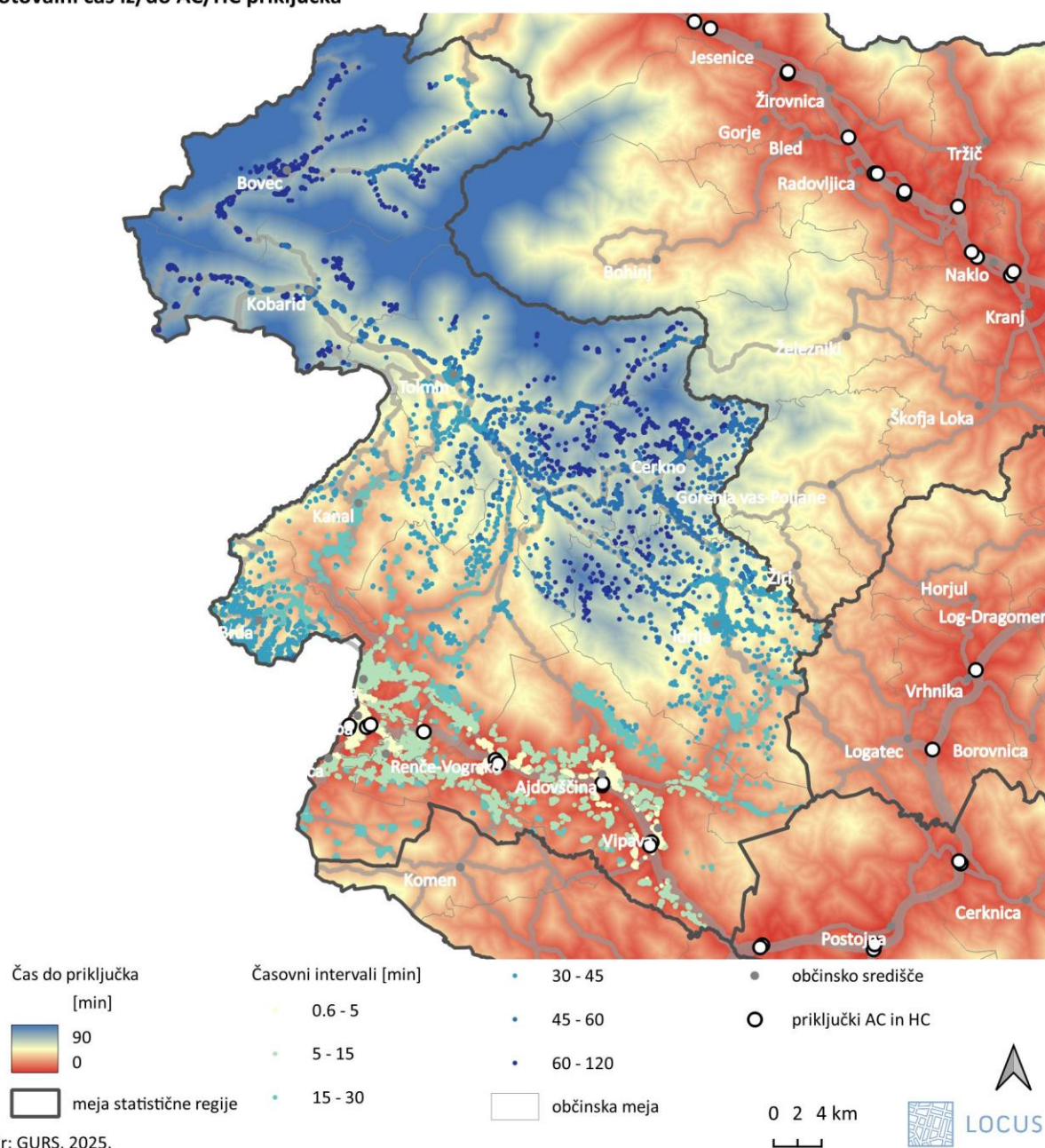


Slika 13: Dostopnost prebivalstva do središč 1. in 2. ravni v regiji

Povezanost in dostopnost prebivalcev z občinskim središčem ter z naselji z vlogo v omrežju naselja

Analizo dostopnosti smo izvedli za potrebe ocene časa potrebnega do priključkov na avtocesto (AC) ali hitro cesto (HC), ki jih obravnavamo kot vstopne točke, ki omogočajo boljšo povezanost s širšim prostorom. Na podlagi modela dostopnosti je bil izračunan potovalni čas prebivalcev do najbližjega priključka na AC ali HC (slika 12 in preglednica 24).

Regionalni prostorski plan Goriške razvojne regije
Potovalni čas iz/do AC/HC priključka



Vir: GURS, 2025.

Slika 14: Potovalni čas iz/do priključka na avtocesto oz. hitro cesto.

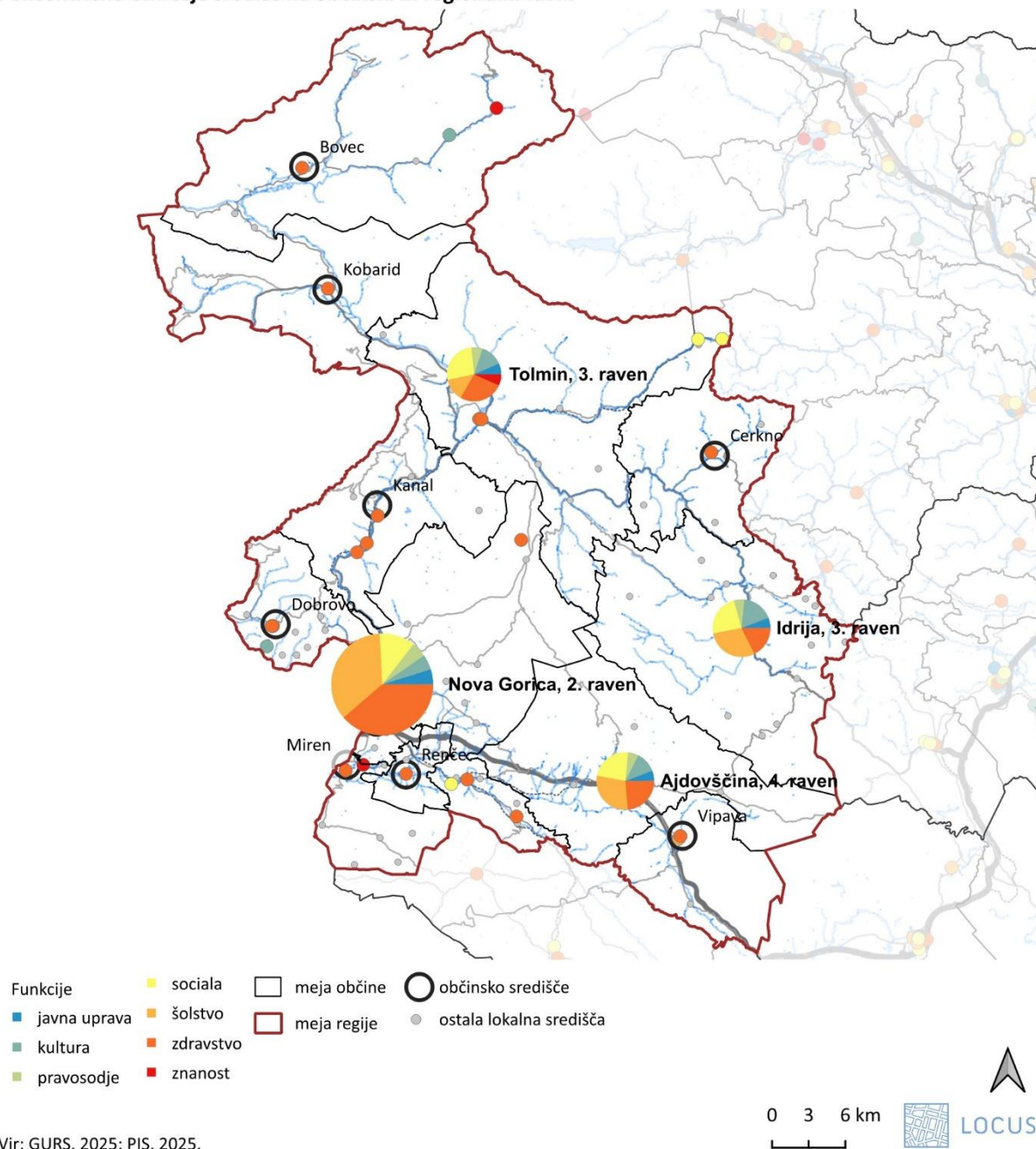
Preglednica 24: Število ter delež prebivalcev po razredih dostopnosti do najbližjega priključka na AC ali HC v regiji.

Območja dostopnosti	Število prebivalcev po območjih dostopnosti	Delež prebivalcev po območjih dostopnosti
manj kot 5 min	22.736	17,8
od 5 do 10 min	38.553	30,2
od 10 do 15 min	9.480	7,4
od 15 do 20 min	4.829	3,8
od 20 do 25 min	5.157	4,0
od 25 do 30 min	4.327	3,4
od 30 do 35 min	4.617	3,6
od 35 do 40 min	9.219	7,2
od 40 do 45 min	8.850	6,9
od 45 do 50 min	3.488	2,7
od 50 do 55 min	3.877	3,0

od 55 do 60 min	4.971	3,9
od 60 do 65 min	2.594	2,0
od 65 do 70 min	3.348	2,6
od 70 do 75 min	1.174	0,9
več kot 75 min	278	0,2
Skupaj	127.498	100,0

Regionalni prostorski plan Goriške razvojne regije

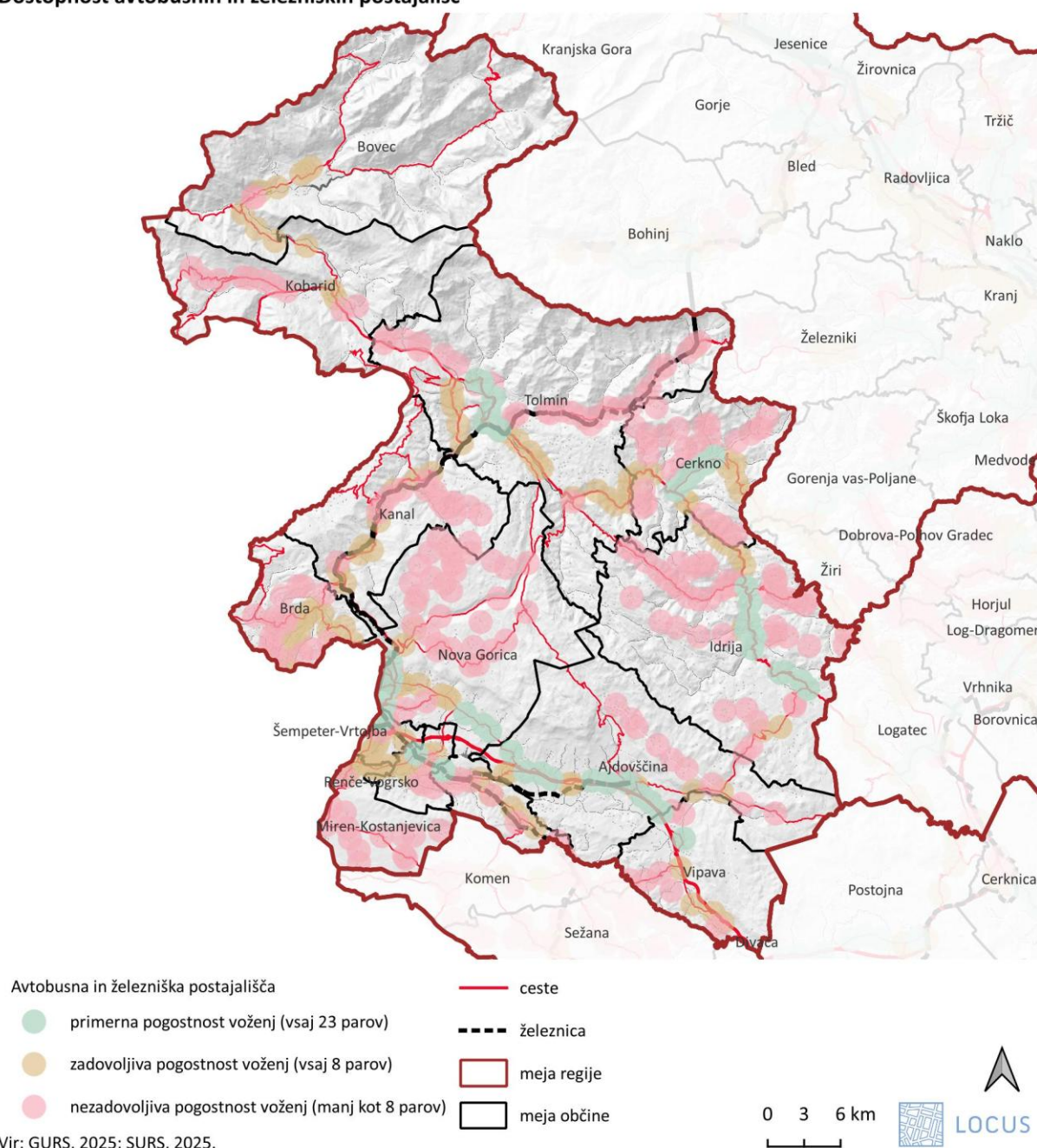
Policentrično omrežje središč na občinski in regionalni ravni



Vir: GURS, 2025; PIS, 2025.

Slika 15: Omrežje naselij in število funkcij po naseljih v občini.

Regionalni prostorski plan Goriške razvojne regije
Dostopnost avtobusnih in železniških postajališč



Slika 16: Dostopnost avtobusnih in železniških postajališč

Območja centralnih dejavnosti v namenski rabi prostora

Kot eno pomembnejših kategorij namenske rabe prostora, ki je pomembna za razvoj centralnih in družbenih dejavnosti v prostoru, obravnavamo načrtovana območja centralnih dejavnosti. Analiza območij centralnih dejavnosti temelji predvsem na veljavnih podatkih namenske rabe prostora. Prikazane in izračunane so površine območij centralnih dejavnosti po podrobnih kategorijah namenske rabe prostora, izveden pa je bil tudi preračun površin na prebivalca ter delež površin glede na vsa stavbna zemljišča v občini. Rezultate smo primerjali z izbranimi primerljivimi občinami.

Za analizo namenske rabe prostora oz. razpoložljivih površin območij centralnih dejavnosti so v prvi fazi pomembni predvsem dopustne dejavnosti glede na obstoječo in načrtovano podrobnejšo namensko rabo prostora. Območja centralnih dejavnosti ločujemo na:

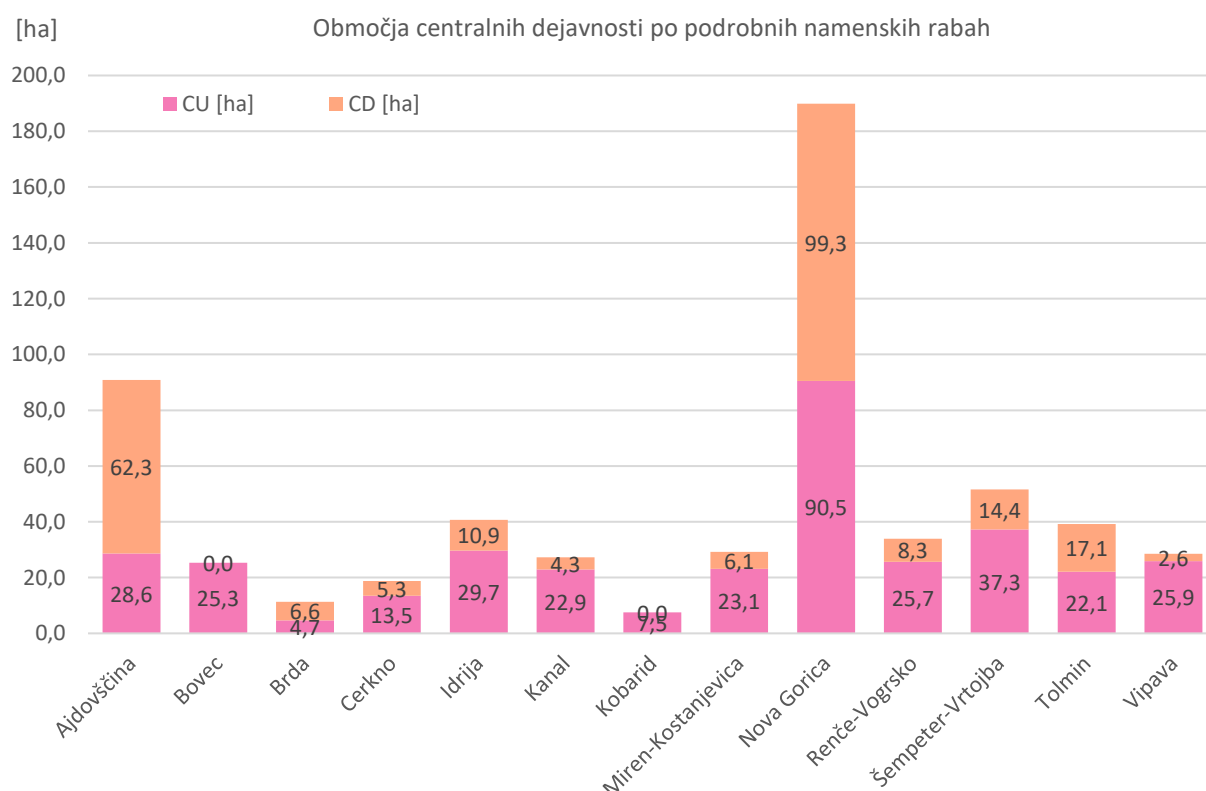
- CU – Osrednja območja centralnih dejavnosti
- CD – Druga območja centralnih dejavnosti

V območjih CU (osrednja območja centralnih dejavnosti) so dopustne sledeče dejavnosti: bivanje, obrtništvo, trgovina, gostinstvo, storitve, poslovne dejavnosti, javna uprava, izobraževanje, zdravstvo in socialno varstvo, kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti.

Podobno so v območjih CD (druga območja centralnih dejavnosti) dopustne dejavnosti obrtništvo, trgovina, trgovina na debelo, gostinstvo, storitve, poslovne dejavnosti, javna uprava, izobraževanje, zdravstvo in socialno varstvo, kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti

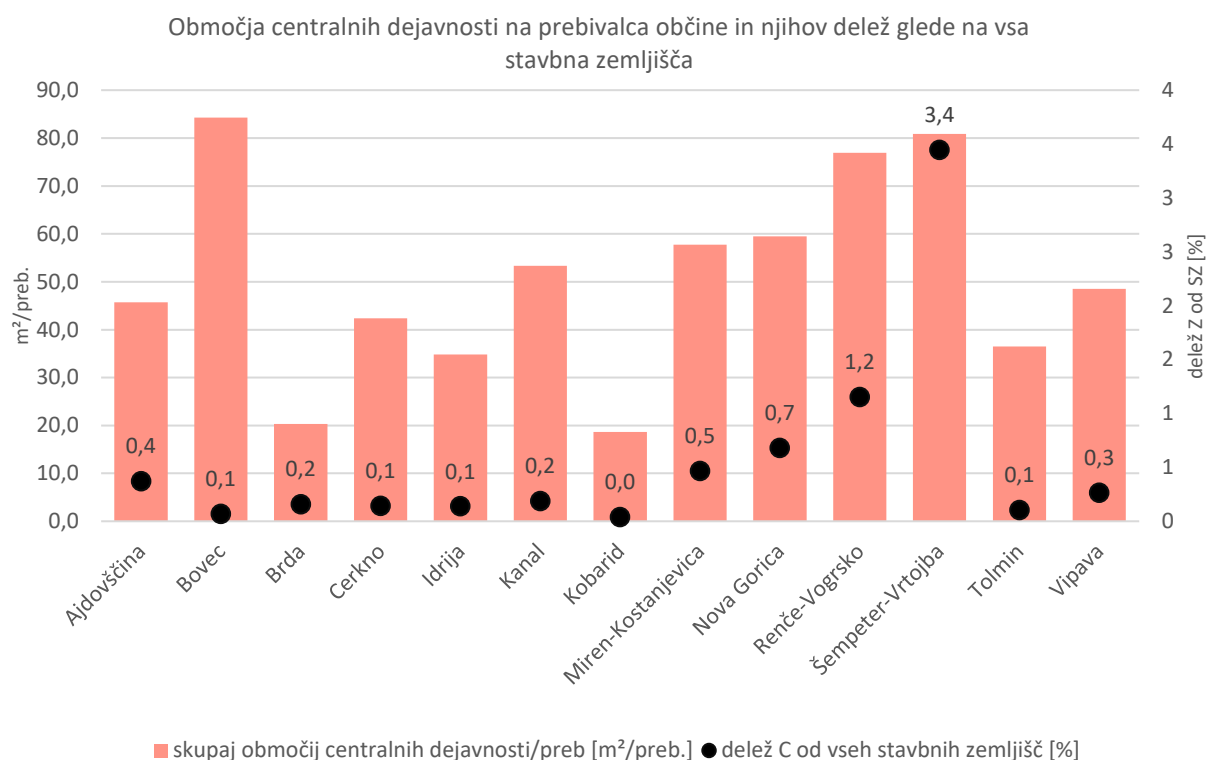
V Goriški regiji območja centralnih dejavnosti predstavljajo 10,1 % vseh SZ v regiji. 452,6 ha zemljišč je pozidanih, 141,4 ha pa nepozidanih. Ocena nepozidanih stavbna zemljišča je izdelana na podlagi preseka evidence ESZ z dejansko rabo državnih cest in namensko rabo občine. Delež pozidanosti območij proizvodnih dejavnosti v regiji tako znaša 76,2 %.

Od 594,0 ha območij centralnih dejavnosti je osrednjih območij centralnih dejavnosti (CU) 237,2 ha, drugih območij centralnih dejavnosti pa 356,9 ha. Največ območij za centralne dejavnosti se nahaja v občini Nova Gorica, najmanj v občini Kobarid.



Shema 40: Površine območij posameznih kategorij centralnih dejavnosti.

Za boljšo primerjavo smo izračunali še površine območij centralnih dejavnosti na prebivalca občine in delež območij centralnih dejavnosti glede na vsa stavbna zemljišča v posamezni občini regije (shema 40). Goriška regija ima 110,4 m²/preb. površin centralnih dejavnosti.



Shema 41: Območja centralnih dejavnosti na prebivalca občine in njihov delež glede na vsa stavbna zemljišča.

Kot je na eni strani pomembna sama količina oz. so pomembne skupne površine območij centralnih dejavnosti, so na drugi strani pomembne načrtovane površine oz. prostorske rezerve površin, ki jih za prihodnji razvoj centralnih dejavnosti regija potrebuje. Rezultate podrobne analize pozidanosti oz. prostih površin na območjih centralnih dejavnosti v občinah in regiji podajamo v preglednici 25.

Preglednica 25: Pozidana in nepozidana območja centralnih dejavnosti po občinah in v regiji.

Občina	Pozidana območja centralnih dejavnosti [ha]	Nepozidana območja centralnih dejavnosti [ha]	Skupaj območij centralnih dejavnosti [ha]	Delež pozidanosti območij centralnih dejavnosti [%]
Ajdovščina	78,5	12,4	90,9	86,4
Bovec	18,6	6,7	25,3	73,5
Brda	7,1	4,2	11,4	62,8
Cerkno	12,6	6,1	18,7	67,5
Idrija	33,0	7,6	40,6	81,2
Kanal	18,0	9,2	27,2	66,1
Kobarid	7,4	0,1	7,5	98,8
Miren - Kostanjevica	21,0	8,2	29,2	71,9
Nova Gorica	137,2	52,6	189,9	72,3
Renče - Vogrsko	21,2	12,7	34,0	62,6
Šempeter - Vrtojba	37,6	14,0	51,6	72,9
Tolmin	34,8	4,4	39,2	88,7
Vipava	25,4	3,1	28,5	89,2
Regija	452,6	141,4	594,0	76,2

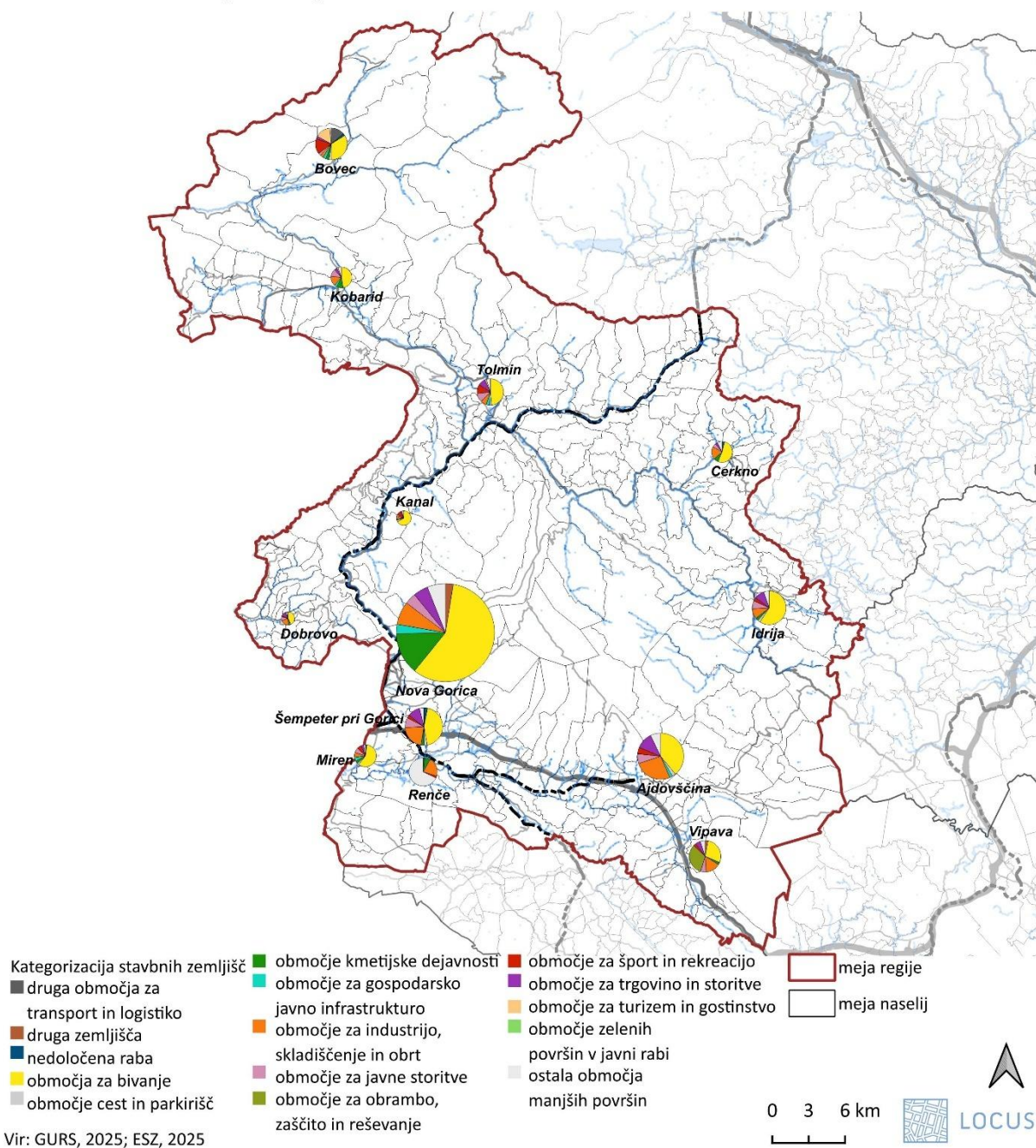
Dodatno je primernost nepozidanih površin območij centralnih dejavnosti po podrobnih namenskih rabah za posamezno centralno ali družbeno infrastrukturo (izobraževalne ustanove oz. šolski objekti, domovi za starostnike, zdravstveni dom, športni objekti itd.) potrebno preveriti tudi glede na, posamezne določene posebne prostorske izvedbene pogoje, ki opredeljujejo dopustne in nedopustne posege ter določajo druge pogoje.

Na podlagi izpostavljenih dodatnih analiz bi bilo mogoče pridobiti realnejšo oceno prostih površin območij centralnih dejavnosti v občini. Gre za podrobni analizi, namenjeni iskanju primernih lokacij za umestitev posamezne infrastrukture oz. objekta. Tovrstne analize tako po podrobnosti, kot tudi po časovni in finančni plati presega okvirje poročila o prostorskem razvoju občine.

4.2 Dejanska raba poseljenih zemljišč

Prikaz dejanske rabe stavbnih zemljišč je narejen na podlagi podatkov Evidence stavbnih zemljišč za leto 2025. V vseh večini omrežnih naselij prevladujejo površine za bivanje, izjema je Vipava, kjer je nekoliko več površin namenjenih obrambi, zaščiti in reševanju. Največ območij za različne dejavnosti je v Novi Gorici, ta ima iz med vseh obravnavanih naselij tudi največji delež območij namenjenih kmetijskim dejavnostim. Šempeter pri Gorici, Renče in Ajdovščina izstopajo po obsegu območij namenjenih za industrijo, skladiščenje in obrt. V Bovcu je, sorazmerno na skupno površino vseh območij, največji delež območij za šport in rekreacijo.

Regionalni prostorski plan Goriške razvojne regije
Evidenca stavbnih zemljišč naselij za leto 2025



Slika 17: Raba stavbnih zemljišč po naseljih.

5 STAVBNA ZEMLJIŠČA IN RABA PROSTORA

V celotnem poglavju Naselja in razpršena poselitve, ki temelji na analizi namenske rabe prostora, so za izhodiščni podatek uporabili namensko rabo prostora iz občinskih prostorskih načrtov občin.

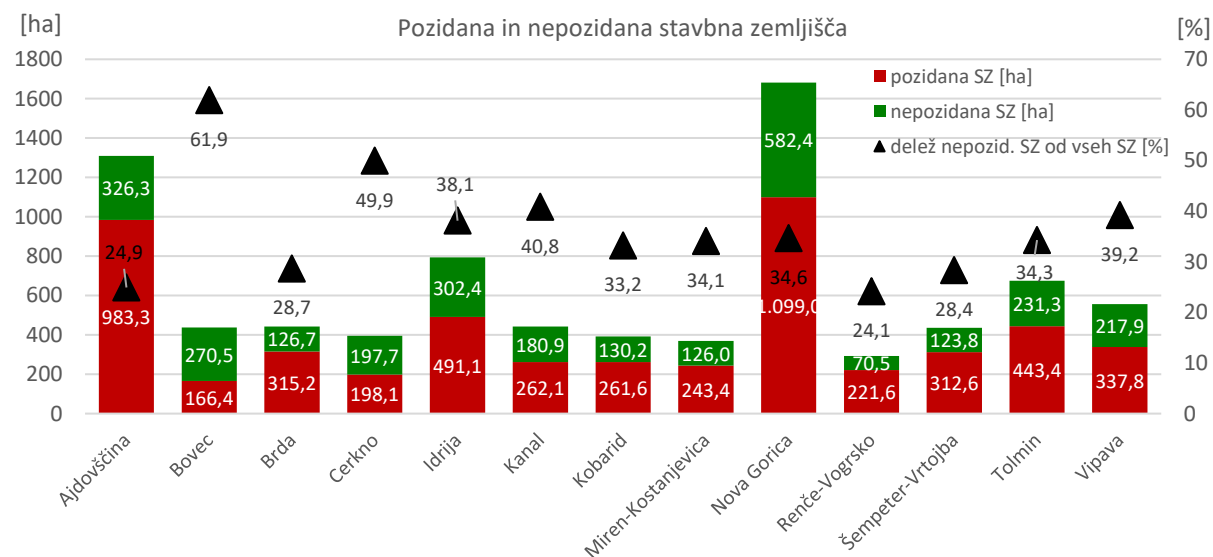
5.1 Stavbna zemljišča po izbranih občinah

Za potrebe primerjave pozidanosti površin med izbranimi občinami sta uporabljena zvezni sloj namenske rabe prostora, ki je dostopen na <https://dokumenti-pis.mop.gov.si/javno/veljavni/>, ter sloj pozidanosti zemljišč, ki ga sestavljajo podatki evidence stavbnih zemljišč ter matične evidence dejanske rabe zemljišč javne cestne in javne železniške infrastrukture. Treba je opozoriti, da dejanska raba železniških prog Jesenice–Sežana ter cepišča Šempeter pri Gorici–Vrtojba–državna meja še ni evidentirana v matični evidenci dejanske rabe zemljišč javne cestne in javne železniške infrastrukture. Zato je treba podatke o nepozidanih prometnih površinah obravnavati s tem vedenjem, saj je njihova dejanska površina znatno manjša.

Preglednica 26: Površina stavbnih zemljišč in nepozidanih stavbnih zemljišč na prebivalca v občinah regije.

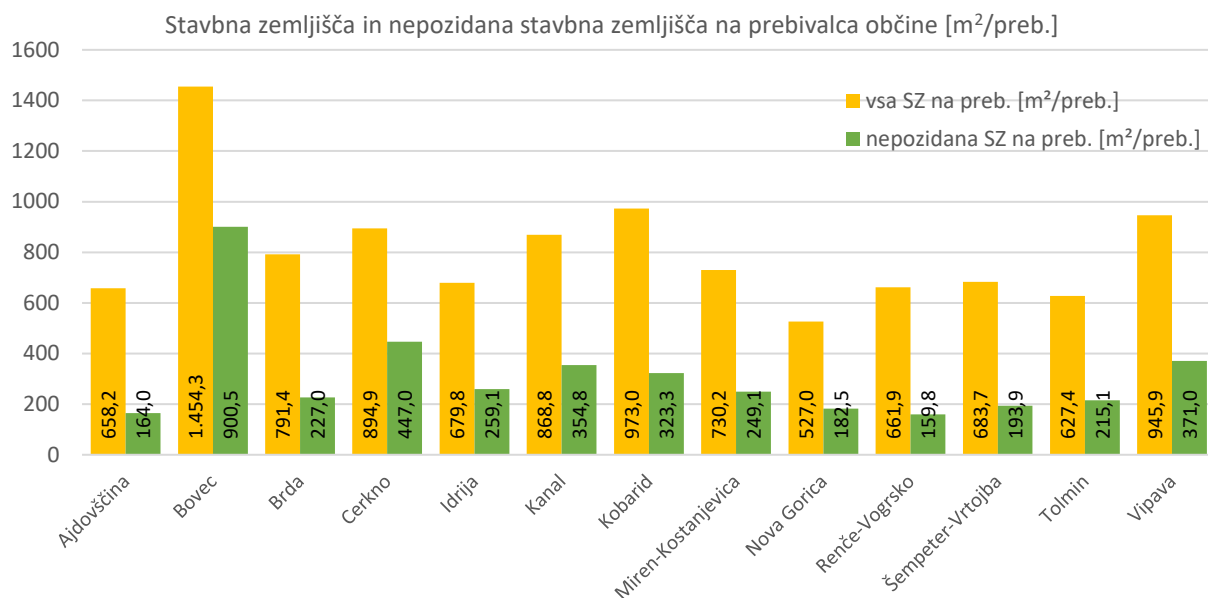
Občina	Površina občine [ha]	Vsa SZ v občini [ha]	Pozidana SZ [ha]	Nepozid. SZ [ha]	Delež SZ od vseh zemljišč [%]	Delež nepozid. SZ od vseh SZ [%]	Št. preb. občine	Vsa SZ na preb. [m ² /preb.]	Nepozidana SZ na preb. [m ² /preb.]
Ajdovščina	24520,3	1.309,6	983,26	326,33	5,3	24,9	19.895	658,25	164,02
Bovec	36781,4	436,9	166,38	270,51	1,2	61,9	3.004	1.454,35	900,50
Brda	7202,7	441,9	315,19	126,73	6,1	28,7	5.584	791,40	226,96
Cerkno	13173,3	395,8	198,12	197,69	3,0	49,9	4.423	894,89	446,96
Idrija	29346,0	793,5	491,09	302,39	2,7	38,1	11.673	679,76	259,05
Kanal	14638,0	443,0	262,10	180,91	3,0	40,8	5.099	868,81	354,79
Kobarid	19209,6	391,7	261,56	130,15	2,0	33,2	4.026	972,97	323,28
Miren-Kostanjevica	6277,6	369,5	243,45	126,05	5,9	34,1	5.060	730,23	249,11
Nova Gorica	27954,2	1.681,4	1.098,97	582,38	6,0	34,6	31.906	526,97	182,53
Renče-Vogrsko	2947,7	292,2	221,63	70,53	9,9	24,1	4.414	661,90	159,78
Šempeter-Vrtojba	1497,6	436,4	312,64	123,78	29,1	28,4	6.383	683,73	193,93
Tolmin	38156,0	674,7	443,36	231,33	1,8	34,3	10.754	627,38	215,11
Vipava	10736,3	555,7	337,75	217,94	5,2	39,2	5.875	945,86	370,96

Po površini pozidanih in nepozidanih SZ so občine regije prikazane in primerjane na spodnji shemi.



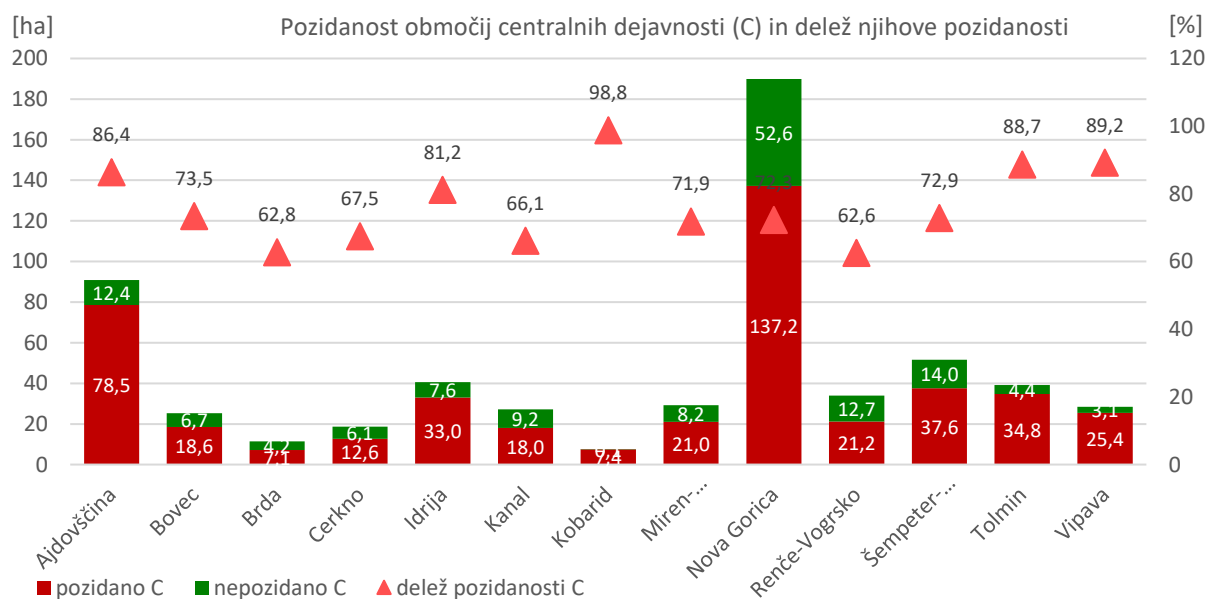
Shema 42: Pozidana in nepozidana stavbna zemljišča v občinah regije (ha).

Gledano na prebivalca občin, kar omogoča boljšo primerjavo, so bila izračunana še količine pozidanih in ne pozidanih SZ na prebivalca.



Shema 43: Vsa stavbna in nepozidana stavbna zemljišča na prebivalca v občinah regije (m²/preb.)

Z namenom prepoznavanja prostorskih rezerv je smiselno podrobneje analizirati še pozidanost površin posamezne kategorije namenske rabe prostora. Tako so občine regije prikazane in primerjane na spodnjih shemah in preglednicah.



Shema 44: Pozidanosti in delež pozidanosti območij centralnih dejavnosti (C) v letu 2025.

Od tega je nepozidanih sklenjenih območij centralnih dejavnosti večjih od 0,5 ha po občinah skupaj 60, v skupni površini 95,7 ha.

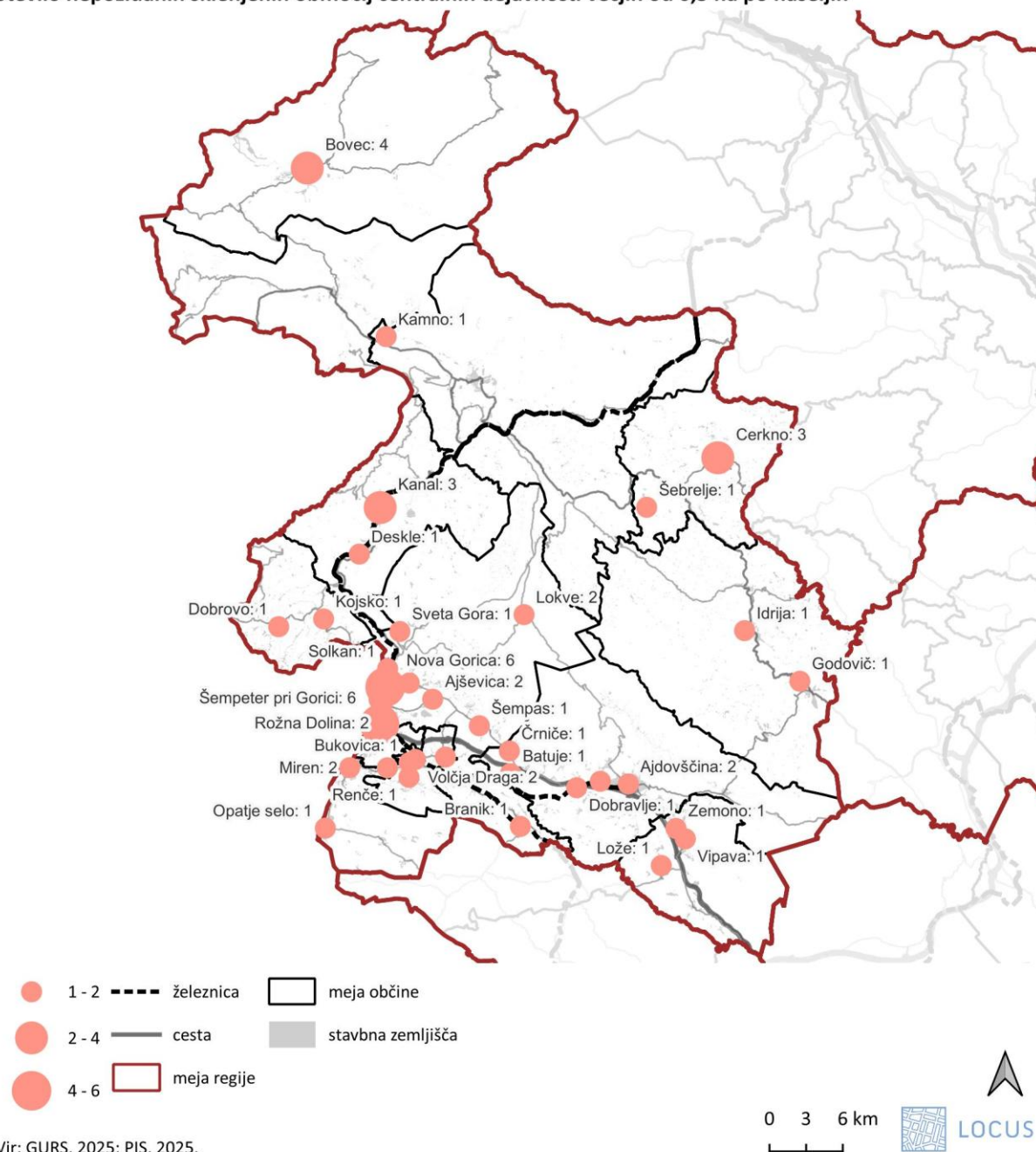
Preglednica 27: Nepozidana sklenjena območja centralnih dejavnosti večja od 0,5 ha.

Občina	Število območij nad 0,5 ha	Površina teh območij [ha]
Ajdovščina	6	7,5
Bovec	4	4,7
Brda	2	3,1
Cerkno	4	2,9
Idrija	2	2,3
Kanal	4	5,8
Miren-Kostanjevica	4	6,1

Občina	Število območij nad 0,5 ha	Površina teh območij [ha]
Nova Gorica	19	38,6
Renče-Vogrsko	5	10,9
Šempeter-Vrtojba	6	11,0
Tolmin	1	0,7
Vipava	3	2,0
Skupaj	60	95,7

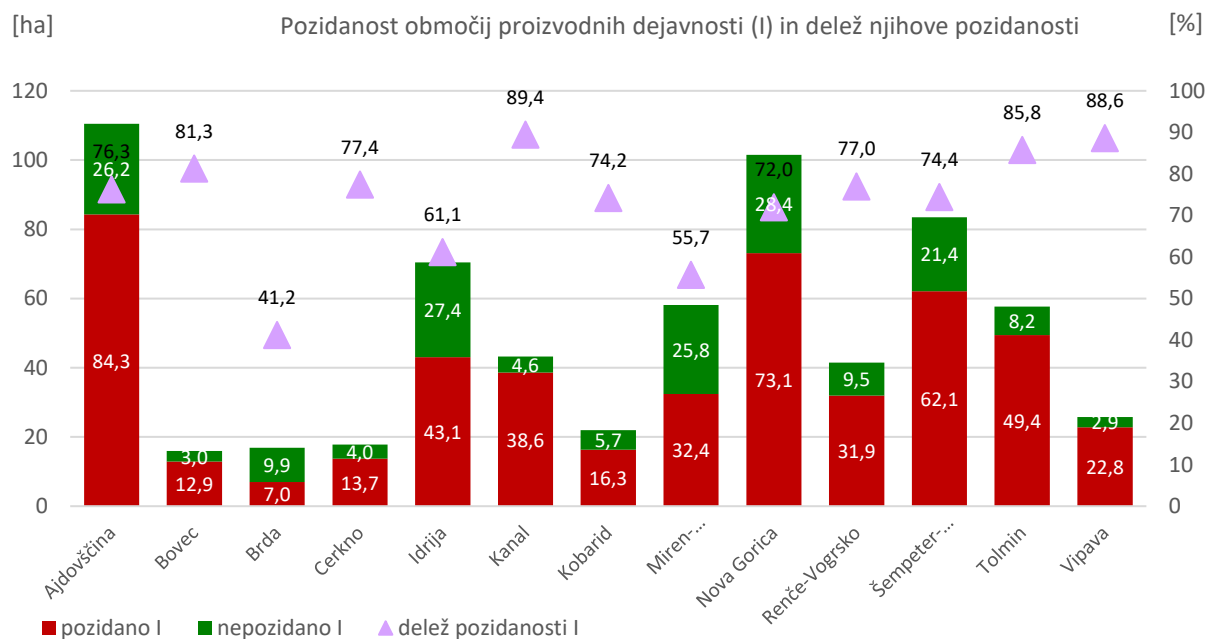
Regionalni prostorski plan Goriške razvojne regije

Število nepozidanih sklenjenih območij centralnih dejavnosti večjih od 0,5 ha po naseljih



Vir: GURS, 2025; PIS, 2025.

Slika 18: Nepozidana sklenjena območja centralnih dejavnosti večja od 0,5 ha po naseljih.



Shema 45: Pozidanosti in delež pozidanosti območij proizvodnih dejavnosti (I) v letu 2025.

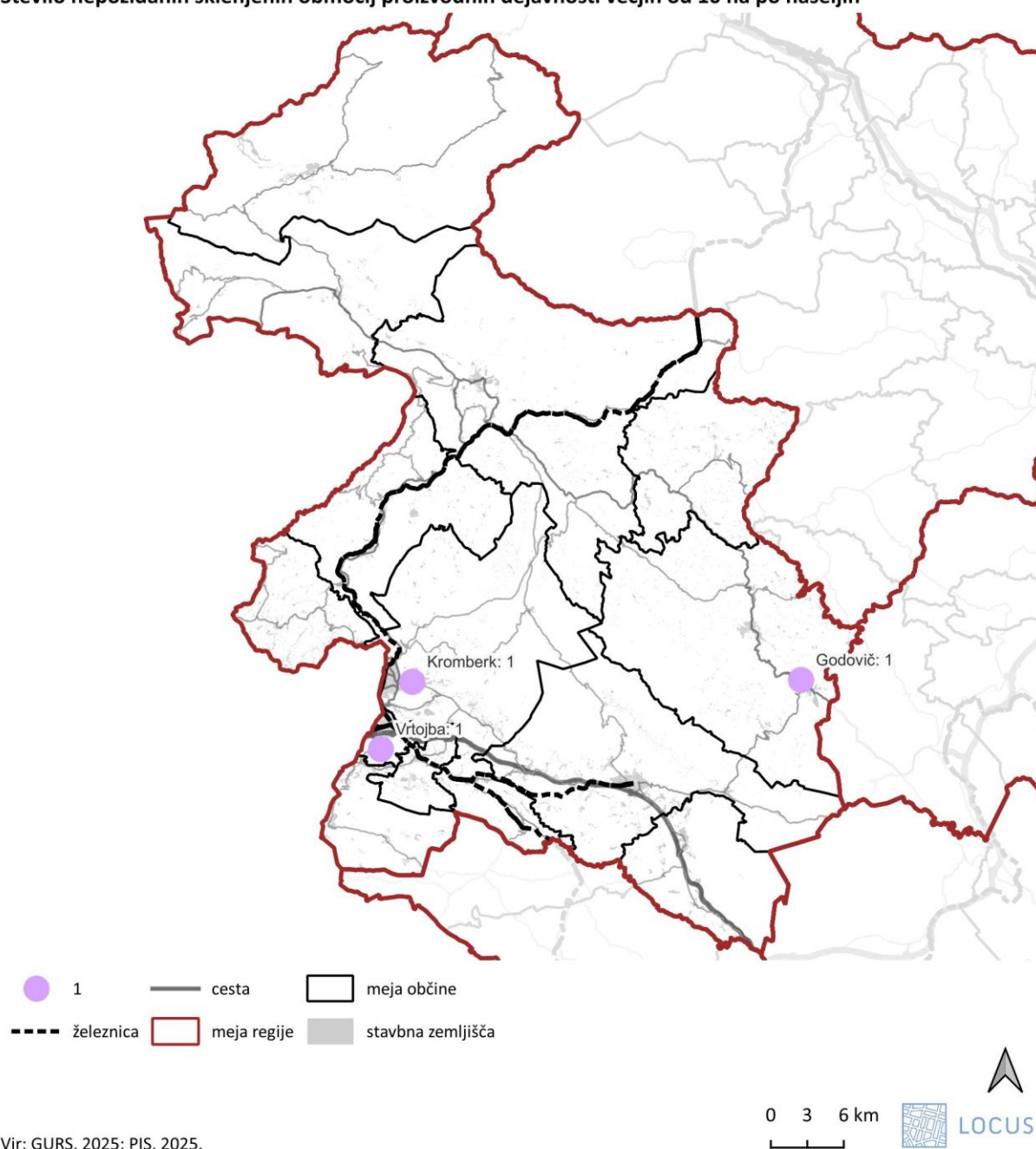
Od tega je nepozidanih sklenjenih območij proizvodnih dejavnosti večjih od 10 ha po občinah skupaj 3, v skupni površini 32,0 ha.

Preglednica 28: Nepozidana sklenjena območja proizvodnih dejavnosti večja od 10 ha.

Občina	Število območij nad 10 ha	Površina teh območij [ha]
Idrija	1	12
Nova Gorica	1	10
Šempeter-Vrtojba	1	10
Skupaj	3	32

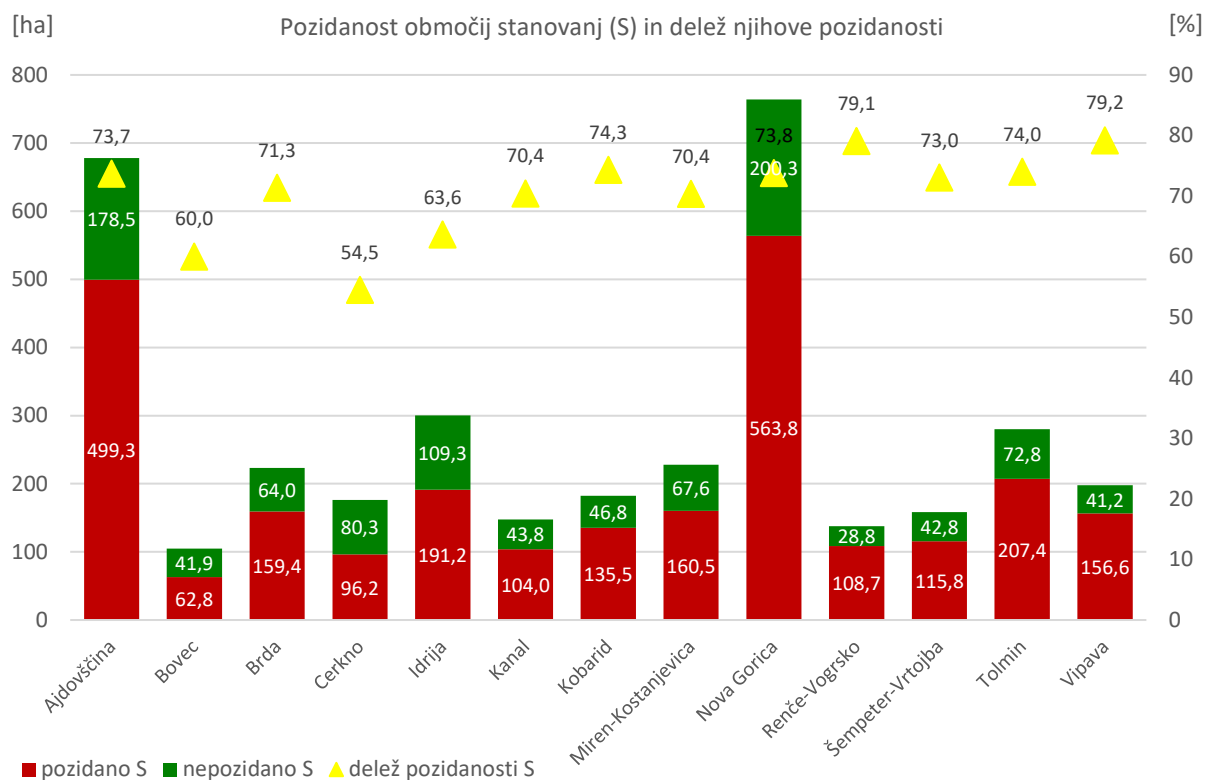
Regionalni prostorski plan Goriške razvojne regije

Število nepozidanih sklenjenih območij proizvodnih dejavnosti večjih od 10 ha po naseljih



Vir: GURS, 2025; PIS, 2025.

Slika 19: Nepozidana sklenjena območja proizvodnih dejavnosti večja od 10 ha po naseljih.



Shema 46: Pozidanosti in delež pozidanosti območij stanovanj (S) v letu 2025.

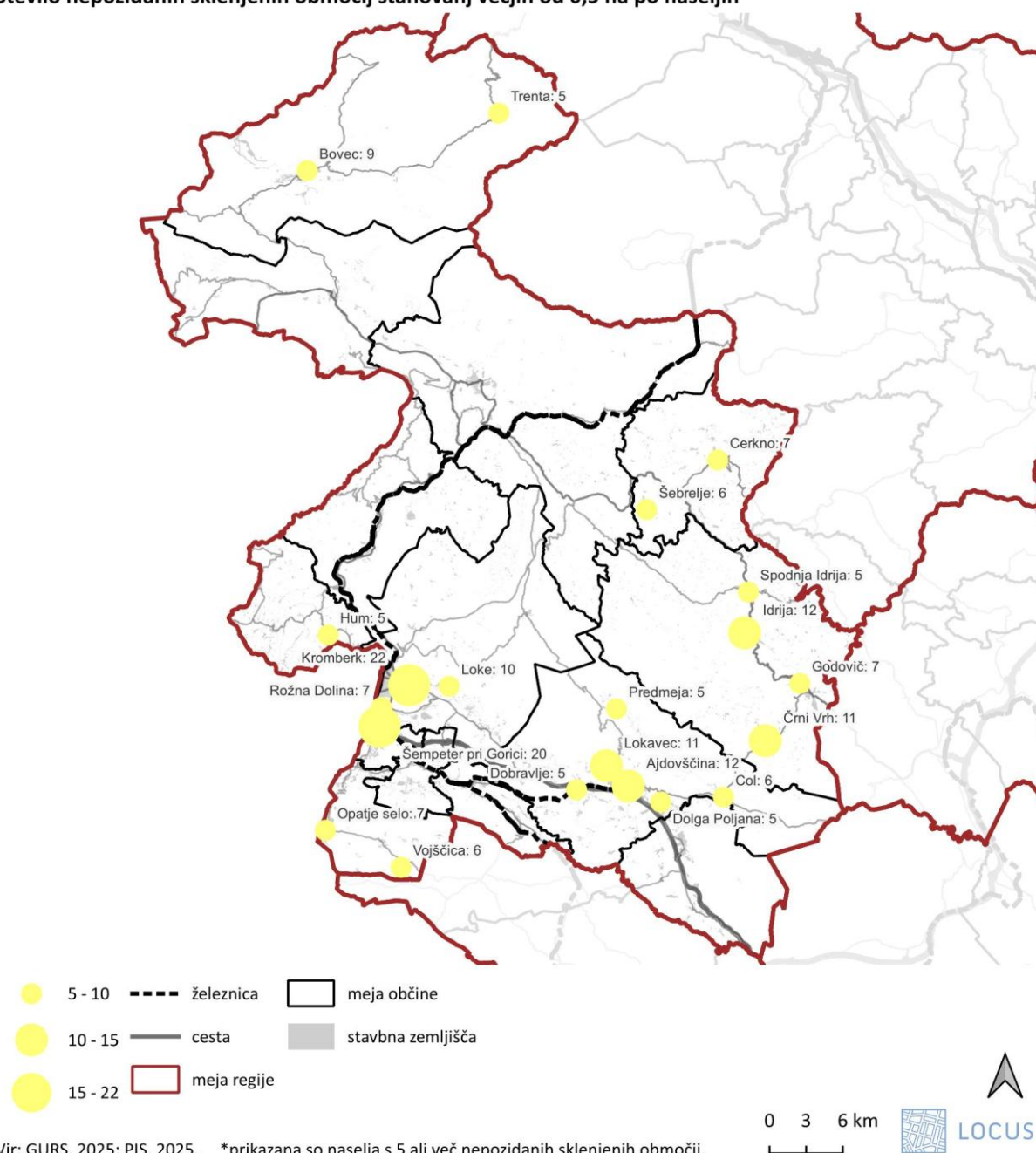
Od tega je nepozidanih sklenjenih območij stanovanj večjih od 0,5 ha po občinah skupaj 428, v skupni površini 488,8 ha.

Preglednica 29: Nepozidana sklenjena območja stanovanj večja od 0,5 ha.

Občina	Število območij nad 0,5 ha	Površina teh območij [ha]
Ajdovščina	84	77,2
Bovec	23	28,5
Brda	21	21,8
Cerkno	43	46,4
Idrija	47	54,1
Kanal	17	15,1
Kobarid	18	14,6
Miren-Kostanjevica	26	35,4
Nova Gorica	84	118,0
Renče-Vogrsko	4	4,0
Šempeter-Vrtojba	22	30,2
Tolmin	24	28,0
Vipava	15	15,4
Skupaj	428	488,8

Regionalni prostorski plan Goriške razvojne regije

Število nepozidanih sklenjenih območij stanovanj večjih od 0,5 ha po naseljih

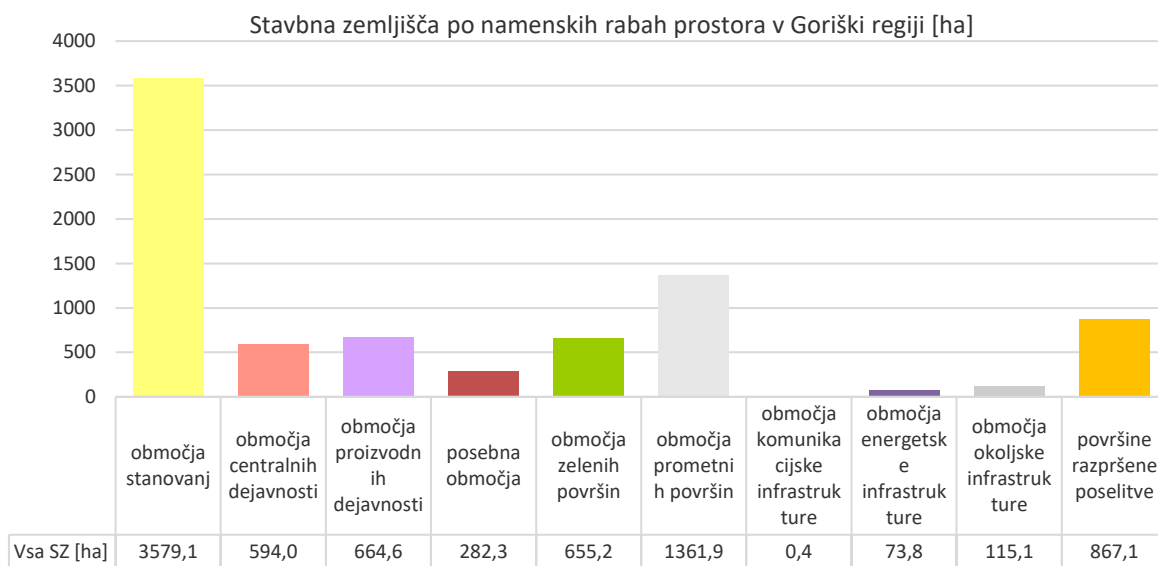


Vir: GURS, 2025; PIS, 2025. *prikazana so naselja s 5 ali več nepozidanih sklenjenih območij.

Slika 20: Nepozidana sklenjena območja stanovanj večja od 0,5 ha po naseljih.

5.2 Stavbna zemljišča po namenskih rabah

V Goriški regiji je največ stavbnih zemljišč predstavljajo območja stanovanj (S, SS, SK), in sicer 3579,1 ha. Večji delež stavbnih zemljišč predstavljajo še območja prometnih površin – P, PO (1361,9 ha).

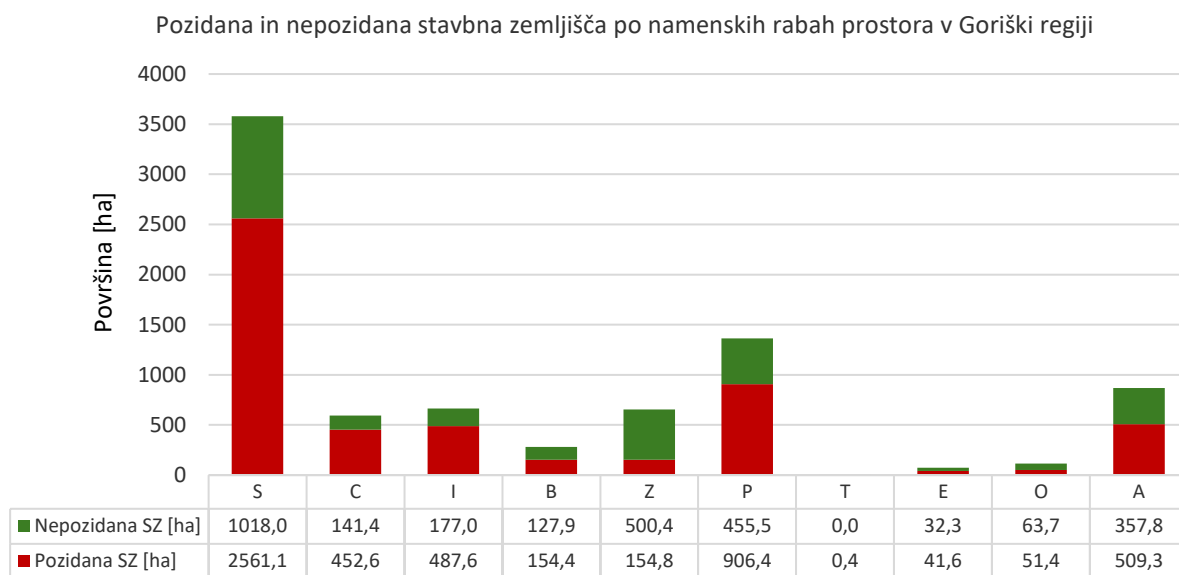


Shema 47: Stavbna zemljišča po namenskih rabah prostora v Goriški regiji.

Nepozidanih stavbnih zemljišč, na območju regije je 2.874,1ha. Nepozidana stavbna zemljišča so za potrebe analize pozidanosti izračunane z metodo preseka evidence ESZ z dejansko rabo državnih cest ter železnic in namensko rabo občine. Treba je opozoriti, da dejanska raba železniških prog Jesenice – Sežana ter cepišča Šempeter pri GO – Vrtojba – d.m. še ni evidentirana v Matični evidenci dejanske rabe zemljišč javne cestne in javne železniške infrastrukture. Zato je treba podatke o nepozidanih prometnih površinah obravnavati z določeno mero previdnosti, saj je njihova dejanska površina znatno manjša od prikazane v spodnji tabeli.

Preglednica 30: Pozidana in nepozidana stavbna zemljišča po namenskih rabah.

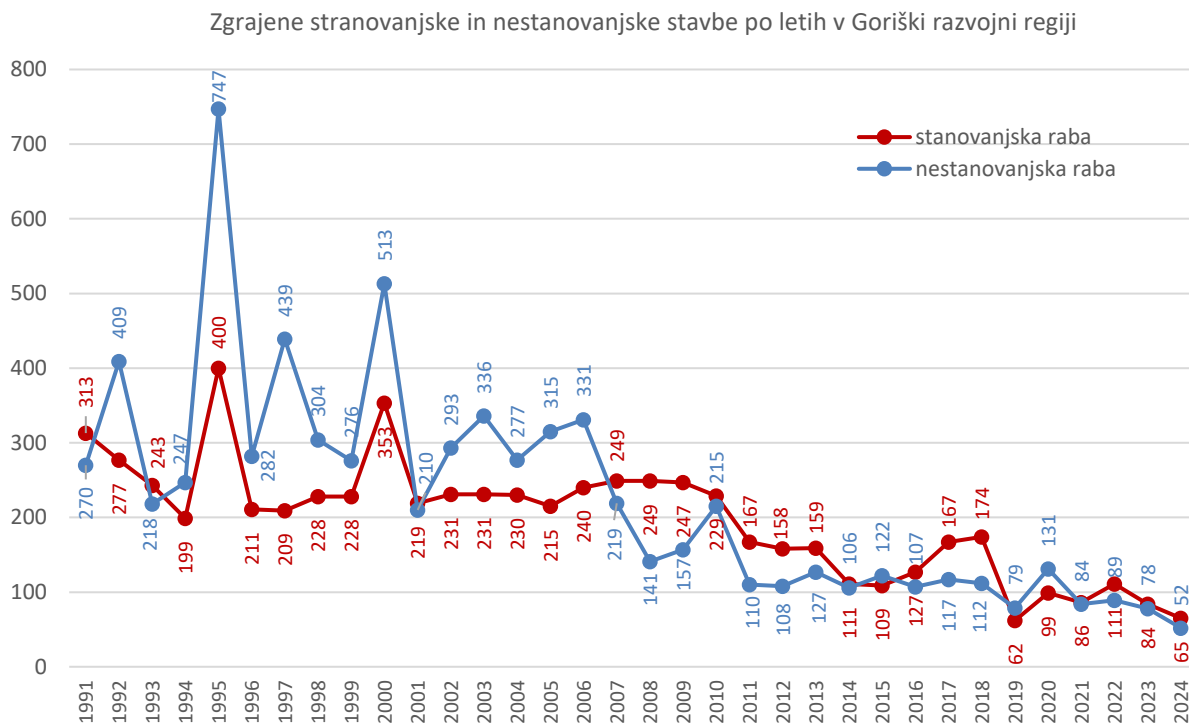
PNRP opis	PNRP OZN	Vsa SZ [ha]	Delež od vseh SZ [%]	SZ na prebivalca [m ² /preb.]	Pozidana SZ [ha]	Nepozidana SZ [ha]	Delež nepozidanih SZ glede na vsa SZ [%]	Nepozidana SZ na prebivalca [m ² /preb.]
območja stanovanj	S	3579,1	43,7	303,1	2561,1	1018,0	28,4	86,2
območja centralnih dejavnosti	C	594,0	7,2	50,3	452,6	141,4	23,8	12,0
območja proizvodnih dejavnosti	I	664,6	8,1	56,3	487,6	177,0	26,6	15,0
posebna območja	B	282,3	3,4	23,9	154,4	127,9	45,3	10,8
območja zelenih površin	Z	655,2	8,0	55,5	154,8	500,4	76,4	42,4
območja prometnih površin	P	1361,9	16,6	115,3	906,4	455,5	33,4	38,6
območja komunikacijske infrastrukture	T	0,4	0,0	0,0	0,4	0,0	10,8	0,0
območja energetske infrastrukture	E	73,8	0,9	6,3	41,6	32,3	43,7	2,7
območja okoljske infrastrukture	O	115,1	1,4	9,7	51,4	63,7	55,4	5,4
površine razpršene poselitve	A	867,1	10,6	73,4	509,3	357,8	41,3	30,3
Regija		8.193,7	100,0	703,9	5.319,6	2.874,1	35,1	244,4



Shema 48: Pozidana in nepozidana stavbna zemljišča po namenskih rabah.

5.3 Stanovanjske in nestanovanjske stavbe

Na območju občine je po podatkih iz KN (avgust 2025) 73.787 stavb, od tega 37.031 (50,19 %) stanovanjskih in 36.755 (49,81 %) nestanovanjskih stavb. Med stavbami z vsaj enim stanovanjem (v nadaljevanju stanovanjskimi stavbami) prevladujejo eno in dvostanovanjske stavbe. Teh je 35.710, kar predstavlja 96,43 % stanovanjskih stavb. Večstanovanjskih stavb (3 in več stanovanj) je 1322, kar predstavlja 3,57 %.

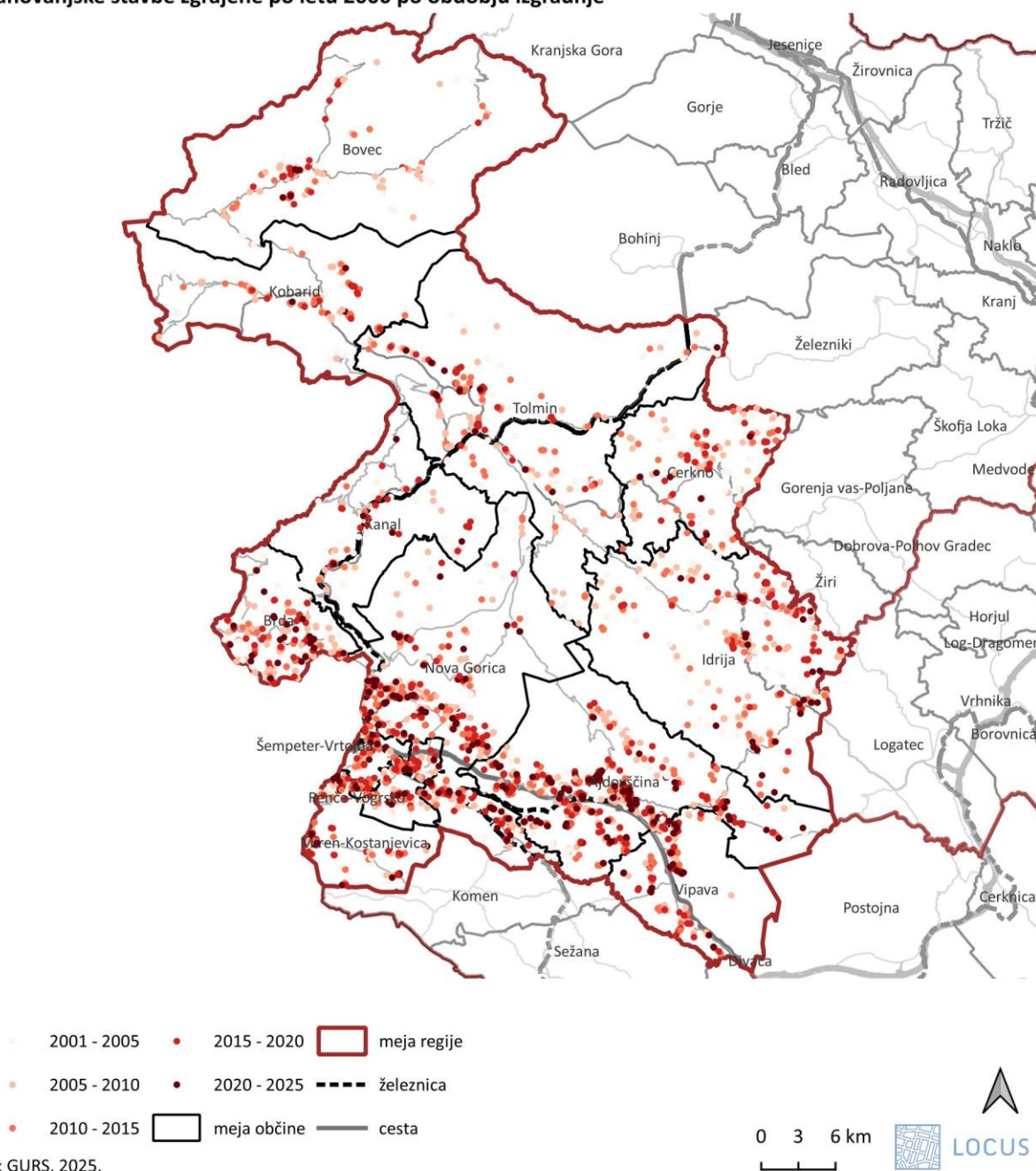


Shema 49: Zgrajene stanovanjske in nestanovanjske stavbe v občini po letih.

Podroben prikaz lokacij stavb po letu izgradnje s poudarkom na nestanovanjskih in stanovanjskih stavbah, zgrajenih v zadnjih 20 letih je podan v nadaljevanju. Pri tem je pomembna lokacija novogradenj.

Regionalni prostorski plan Goriške razvojne regije

Stanovanjske stavbe zgrajene po letu 2000 po obdobju izgradnje

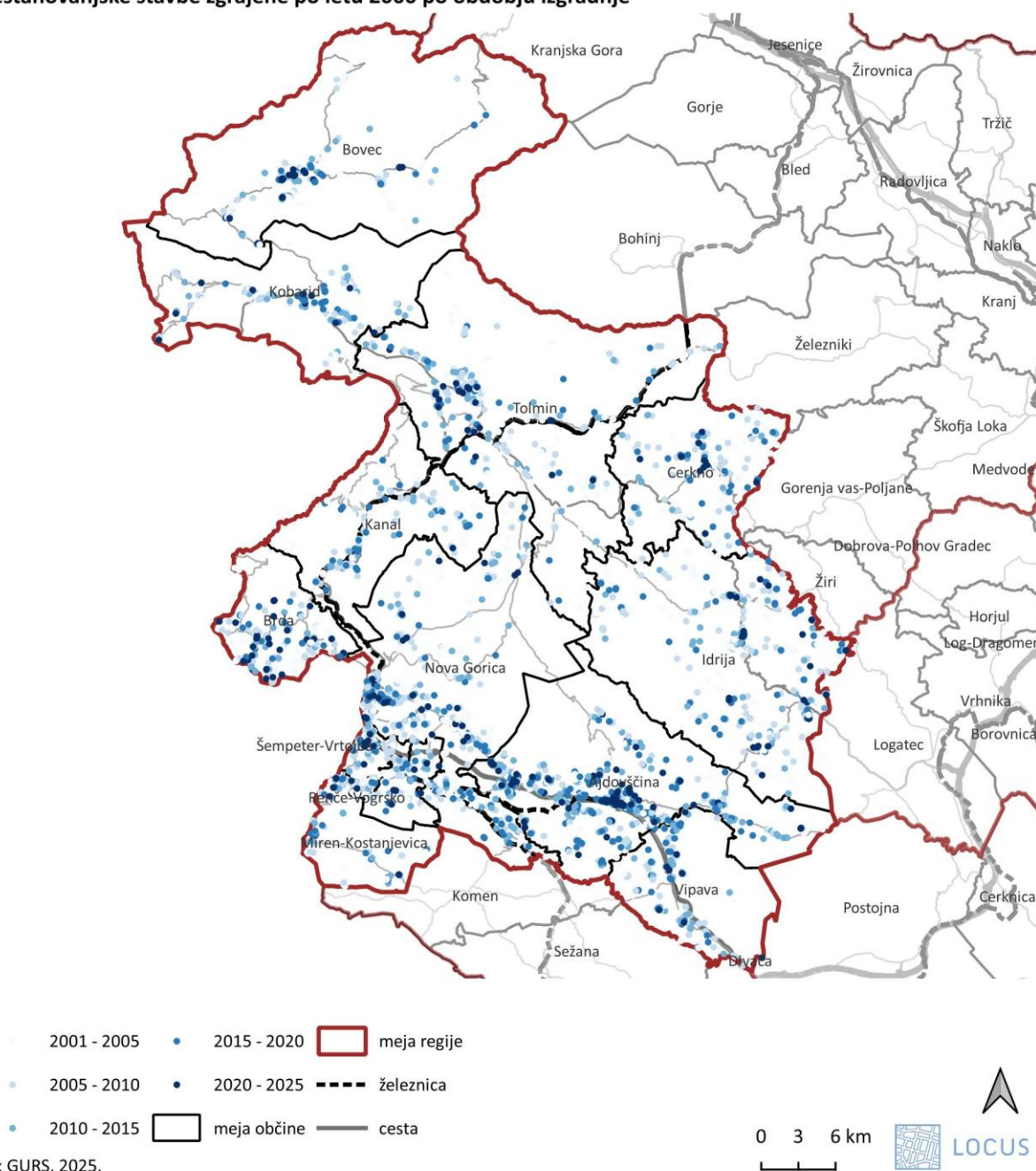


Vir: GURS, 2025.

Slika 21: Stanovanjske stavbe zgrajene po letu 2000.

Regionalni prostorski plan Goriške razvojne regije

Nestanovanjske stavbe zgrajene po letu 2000 po obdobju izgradnje



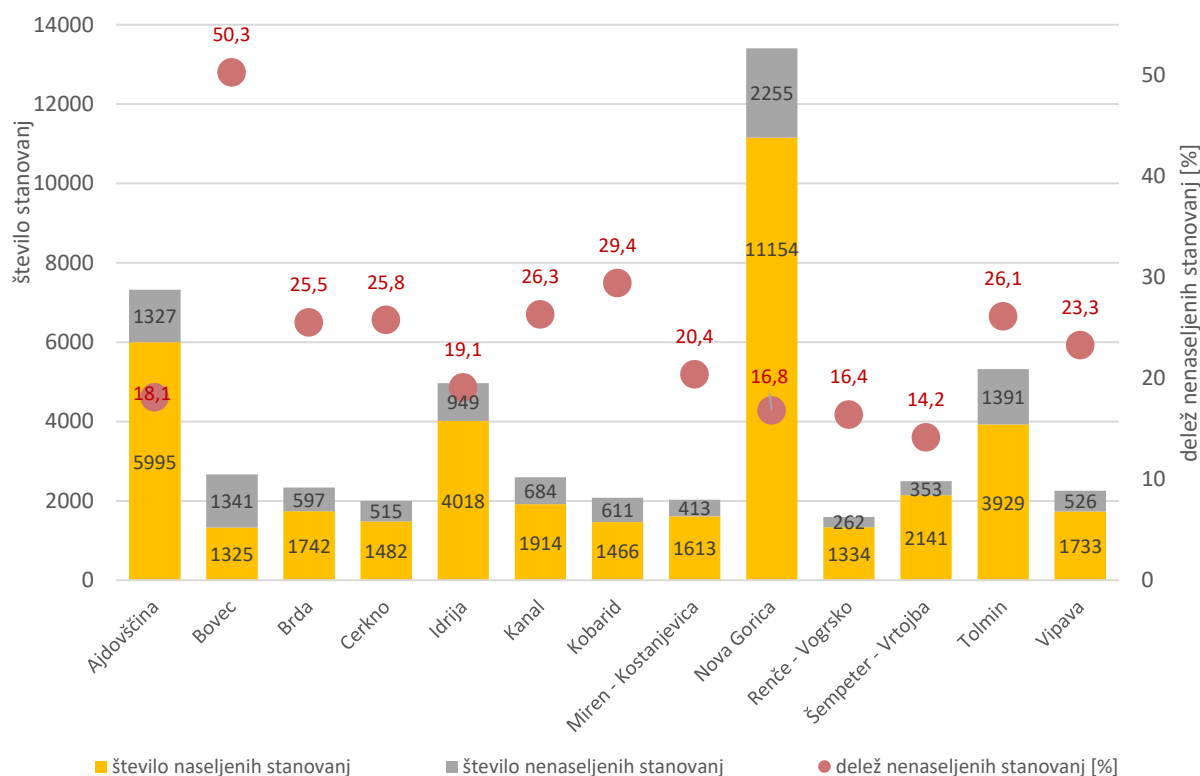
Vir: GURS, 2025.

Slika 22: Nestanovanjske stavbe zgrajene po letu 2000.

5.4 Naseljenost in nenaseljenost stanovanj

Nenaseljena stanovanja predstavljajo prazna stanovanja in stanovanja namenjena za sezonsko in sekundarno rabo. Analiza praznih stanovanj po primerljivih občinah je pokazala, da je številčno največ praznih stanovanj v občini Nova Gorica, nato sledita občini Tolmin in Ajdovščina. Leta 2021 je bilo v Goriški regiji praznih 11.224 stanovanj, kar znaša 22 % vseh stanovanj.

Naseljena in nenaseljena stanovanja in delež nenaseljenih stanovanj v letu 2021

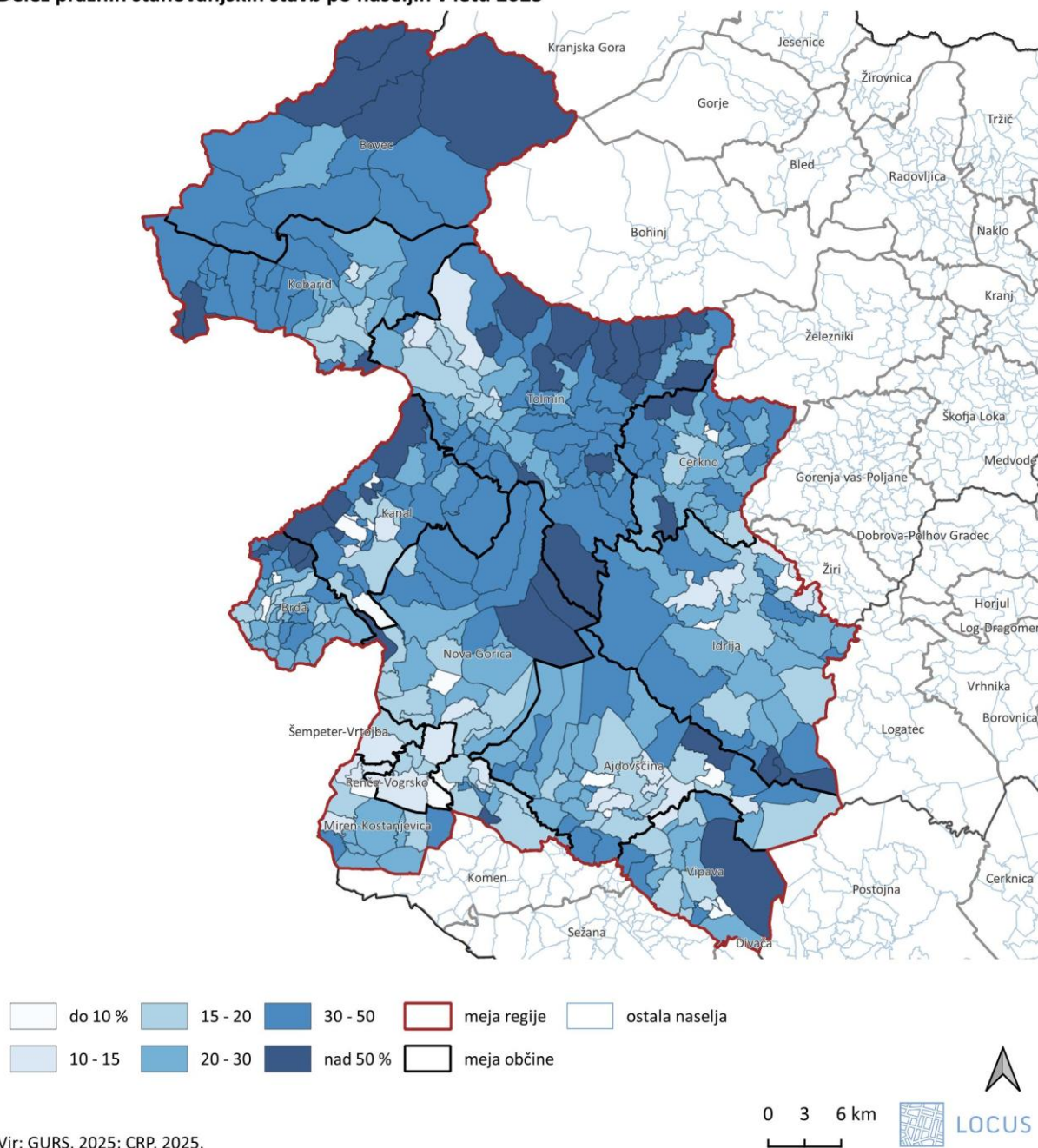


Shema 50: Število stanovanj po naseljenosti in delež nenaseljenih stanovanj v letu 2021.

Ker število nenaseljenih stanovanj velikokrat predstavlja pomembno rezervo v stanovanjskem fondu, katera pa je velikokrat nedostopna trgu, tako za najem kot za prodajo. Kljub temu pa gre za prostorsko rezervo, ki bi jo bilo smiselno, če ne potrebno aktivirati.

Regionalni prostorski plan Goriške razvojne regije

Delež praznih stanovanjskih stavb po naseljih v letu 2025



Vir: GURS, 2025; CRP, 2025.

Slika 23: Delež praznih stanovanj po naseljih v letu 2025.

6 KULTURNA KRAJINA

Kulturna krajina je znatno odvisna od preteklih ter obstoječih kmetijskih panog na območju. Kulturna krajina tako izraža dolgoletno sožitje človeka in narave pa tudi pestro in značilno kulturno dediščino.

Da agrarne funkcije območja izgubljajo pomen in da je prisotno opuščanje kmetijstva in kmetijskih površin, je razvidno tudi iz prikaza upada števila delovnih mest v dejavnostih kategorije Kmetijstva ter lova, gozdarstva in ribištva (klasifikacije delovnih mest SKD 2008) v letih 2010, 2015 in 2024. Če primerjamo leto 2010 in 2024, beležimo prirast zaposlenih med primerljivimi občinami v samo v občini Ajdovščina. Najizrazitejši upad je zaznati v občini Kanal in Tolmin. V občini Vipava in Bovec se število zaposlenih ni bistveno spremenilo med letoma 2010 in 2024.

6.1 Spreminjanje dejanske rabe prostora

Vključeni podatki/podkazalniki: dejanska raba prostora, območja kulturnih krajin

Kot eden pomembnejših pokazateljev spreminjanja kulturne krajine je tudi analiza sprememb dejanske rabe prostora na območju regije. Glede na razpoložljive in dostopne podatke, ki jih nudi Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) in glede na metodološke omejitve pri uporabi podatkov smo za analizo spreminjanja in ugotavljanja trendov spreminjanja rabe prostora izbrali podatke za leto 2015 in 2025. Ob tem obdobje 10 let že pokaže nekatere značilne spremembe, ki prostor najbolj vidno zaznamujejo. Hkrati pa bi poglobljena študija spreminjanja rabe prostora v krajših časovnih obdobjih ponudila še dodaten vpogled predvsem v dejavnike, ki te spremembe povzročajo. Analiza rabe in spreminjanja rabe prostora je dober pokazatelj razmer in dogajanja v prostoru, saj se prostor na najrazličnejše dejavnike v prostoru najvidneje odzove prav s spremembami rabe prostora.

Ugotovimo lahko, da so se med letoma 2015 in 2025 spremembe rabe prostora dogajale med vsemi osnovnimi kategorijami rabe prostora. Najbolj se je zmanjšal obseg obdelanih kmetijskih zemljišč¹ (zmanjšanje za 1.468 ha) in kmetijskih zemljišč v zaraščanju (zmanjšanje za 77,46 ha), zmanjšala pa so se tudi ostala neekmetijska zemljišča (zmanjšanje za 223,45 ha). Nasprotno se je obseg ostalih gozda povečal za 1.316,33 ha. Kategorija ostalih kmetijskih površin se je tako povečala za kar 0,8 %. Površine pozidanih in sorodnih zemljišč so se povečale za 475,70 ha. Površine ostalih kmetijskih zemljišč² so se povečale za 453,27 ha.

Preglednica 31: Spremembe dejanske rabe prostora v regiji.

Dejanska raba prostora	2015 [ha]	2025 [ha]	Sprememba [ha]	Delež spremembe kategorije [%]	Delež spremembe regije [%]
obdelana kmetijska zemljišča	46.079,92	44.611,67	-1.468,25	-3,2	-0,6%
kmetijska zemljišča v zaraščanju	3.408,79	2.633,34	-775,46	-22,7	-0,3%
ostala kmetijska zemljišča	3.873,18	4.326,45	453,27	11,7	0,2%
gozd	157.770,49	159.086,82	1.316,33	0,8	0,6%
pozidana in sorodna zemljišča	6.999,40	7.475,10	475,70	6,8	0,2%
ostala neekmetijska zemljišča	13.282,37	13.058,91	-223,45	-1,7	-0,1%
vode	1.109,66	1.331,52	221,86	20,0	0,1%

¹ Kot obdelana kmetijska zemljišča se za potrebe izdelave te naloge štejejo naslednje skupine kategorij dejanske rabe kmetijskih zemljišč: njive, travniki in trajni nasadi.

² Kot ostala kmetijska zemljišča se za potrebe izdelave te naloge štejejo naslednje kategorije dejanske rabe kmetijskih zemljišč: plantaža gozdnega drevja, drevesa in grmičevje ter neobdelano kmetijsko zemljišče.

Sprememba intenzitete rabe prostora (intenzifikacija in ekstenzifikacija rabe)

Spreminjanje rabe in spremembo intenzitet rabe prostora smo podrobneje analizirali s pomočjo prehodnih matrik rabe prostora, na podlagi katerih je mogoče ločeno obravnavati vse tipe sprememb (neto, bruto, povečanj, zmanjšanja površin, zamenjane površine). Hkrati lahko ločeno opazujemo spremembe med posameznimi kategorijami ter tako ugotavljamo tako imenovane značilne prehodne stopnje med rabami območja. Primer prehodne matrike sprememb rabe prostora je predstavljen v preglednici 31. Posamezna vrstica matrike predstavlja kategorijo rabe prostora iz začetnega leta, v našem primeru leta 2015. Po stolpcih pa so razvrščene kategorije rabe prostora iz končnega leta opazovanega obdobja, leta 2025. Spremembe med kategorijami se v prehodni matriki nahajajo zunaj diagonale in prikazujejo medsebojno prehodnost med kategorijami rabe prostora.

Tako smo podrobneje analizirali vse bistvene spremembe rabe prostora med letoma 2015 in 2025. Zaradi preglednosti je prikazana le matrika sprememb med 8 osnovnimi kategorijami dejanske rabe prostora.

Preglednica 32: Prehodna matrika sprememb dejanske rabe prostora v regiji med letoma 2015 in 2025 v odstotkih (%).

RABA MKGP	2025									SKUPAJ 2015	SKUPNO ZMANJŠANJE
2015	intenzivna kmetijska raba	trajni nasadi	travniške površine	ostale kmetijske površine	zemljišča v zaraščanju	gozd	pozidana in sorodna zemljišča	ostala neomet. zemljišča	vode		
	11	12	13	14	15	20	30	50	70		
11	1,07	0,08	0,31	0,01	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00	1,48	0,41
12	0,09	2,42	0,28	0,14	0,05	0,02	0,05	0,00	0,00	3,05	0,63
13	0,20	0,41	13,04	0,45	0,46	0,41	0,16	0,16	0,00	15,28	2,24
14	0,01	0,08	0,22	0,51	0,11	0,67	0,05	0,01	0,01	1,67	1,16
15	0,01	0,04	0,26	0,32	0,37	0,41	0,02	0,04	0,00	1,47	1,10
20	0,00	0,10	0,33	0,40	0,12	66,62	0,09	0,15	0,03	67,85	1,23
30	0,01	0,03	0,07	0,03	0,01	0,04	2,82	0,00	0,00	3,01	0,19
50	0,00	0,00	0,13	0,01	0,02	0,25	0,00	5,25	0,06	5,71	0,46
70	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,46	0,48	0,01
SKUPAJ 2025	1,40	3,15	14,63	1,86	1,13	68,42	3,21	5,62	0,57	100,00	7,44
SKUPNO POVEČANJE	0,33	0,73	1,59	1,35	0,77	1,80	0,39	0,37	0,11	7,44	

LEGENDA PREGLEDNICE

MIN  MAX | deleži povečanja in zmanjšanja površin, primerjava med kategorijami po vrsticah

Iz prehodne matrike lahko vidimo, da je intenziteta spreminjanja rabe prostora med letoma 2015 in 2025 sorazmerno velika, skupno se je spremenilo 7,44 % ozemlja regije. Pri tem so se najbolj spreminjale (pri čemer je upoštevano tako povečanje kot zmanjšanje površin) kategoriji travniških površin in gozda. Velike spremembe travnatih površin so pričakovane, saj se spremembe rabe dogajajo po tako imenovanih prehodnih stopnjah. Dejstvo je namreč, da so travniki vmesna kategorija tako pri zaraščanju kmetijskih površin v intenzivni rabi kot pri revitalizaciji kmetijskih površin iz zemljišč v zaraščanju ali iz gozda. Tako so te spremembe rabe v prostoru nenehno prisotne. Sorazmerno je veliko tako povečanje kot zmanjšanje travniških površin.

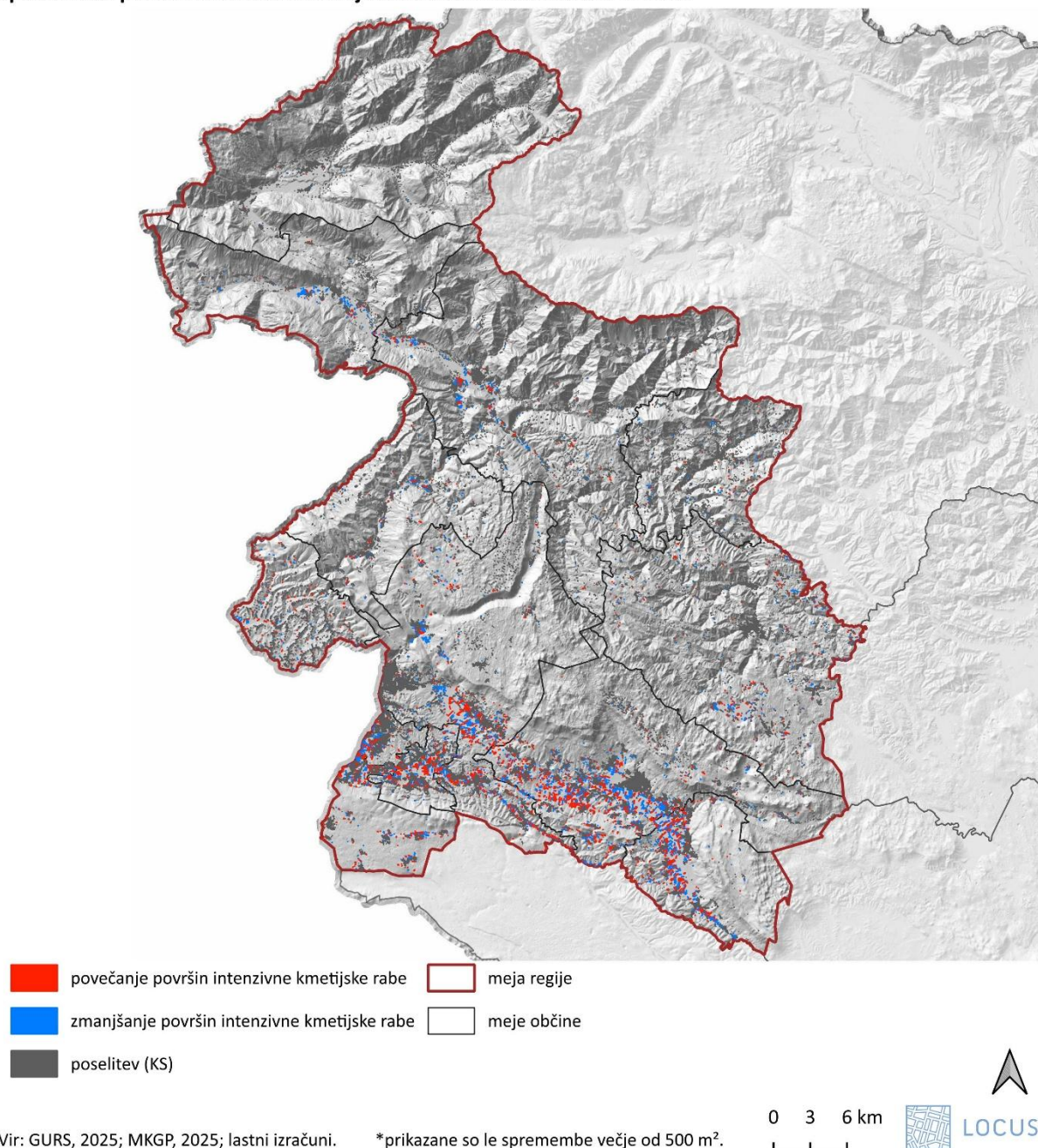
Sprememba zmanjšanja travniških površin se je zgodila na 2,24 % območja regije, sprememba gre predvsem na račun spremembe travnatih površin v intenzivno kmetijsko rabo in ostale kmetijske površine. Medtem gre povečanje travniških površin, ki se je zgodilo na 1,59 % območja regije, pripisati predvsem spremembi iz intenzivne kmetijske rabe (0,31 % primerov) ter spremembi iz kategorije gozda (0,33 % primerov). Gozdne površine se v regiji spreminjajo precej veliko glede na delež v regiji – v letu 2025 je kar 68,42 % gozdov prekrivalo regijo. Delež je nad povprečjem Slovenije, ki v letu 2023 znaša 59 % in se z leti povečuje.

Zadnji del predlagane raziskave razvoja rabe prostora so analize lokacije sprememb. Iz podrobnih analiz, opravljenih s pomočjo prehodnih matrik in dodatnih izračunov, smo že dobili vpogled v stanje, spreminjanje in trende spreminjanja rabe prostora, a dogajanja v prostoru kljub temu še ne poznamo. Brez analize lokacije sprememb rabe prostora ne bi mogli popolnoma razumeti velikega povečanja na eni, hkrati pa tudi prisotnega zmanjšanja površin na drugi strani. Že sam prikaz sprememb na kartah, glede na predhodno analizo značilnosti območja, veliko pove o razporeditvi sprememb v prostoru. Hkrati vizualni prikaz sprememb dodatno pomaga pri povezovanju vzorcev sprememb s procesi v prostoru. Na sledečih prikazih sprememb povečanja in zmanjšanja površin zaradi velikega števila sprememb prikazujemo le spremembe, večje od 500 m².

Slika 22 kaže na spremembe intenzivno obdelanih kmetijskih površin – gre za kategorije njiv in vrtov, začasne travnike za košnjo ali pašo, trajne rastline na njivskih površinah in rastlinjake. Obseg intenzivne kmetijske rabe je v letu 2025 znašal 3255,07 ha, kar predstavlja 1,4 % regije. Med letoma 2015 in 2025 se je obseg površin intenzivne kmetijske rabe zmanjšal za 955,07 ha. Neto sprememba je v regiji majhna, saj beležimo tudi novo vzpostavljene površine intenzivne kmetijske rabe (rdeče površine na sliki 22). Te so bile vzpostavljene na 0,33 % ozemlja regije, kar predstavlja 761,27 ha novih površin intenzivne kmetijske rabe. Obseg površin, ki se je spremenil v druge rabe je 193,80 ha. Iz prikaza lokacij sprememb površin intenzivne kmetijske rabe vidimo, da so se večje spremembe povečanja (intenzifikacije) površin dogajale na ravninskih južnem delu regije. Zmanjševanje površin intenzivne kmetijske rabe pa je značilno predvsem v dolini reke Soče, kjer so manj primerna zemljišča za kmetovanje.

Regionalni prostorski plan Goriške razvojne regije

Spremembe površin intenzivne kmetijske rabe med letoma 2015 in 2025



Vir: GURS, 2025; MKGP, 2025; lastni izračuni.

*prikazane so le spremembe večje od 500 m².

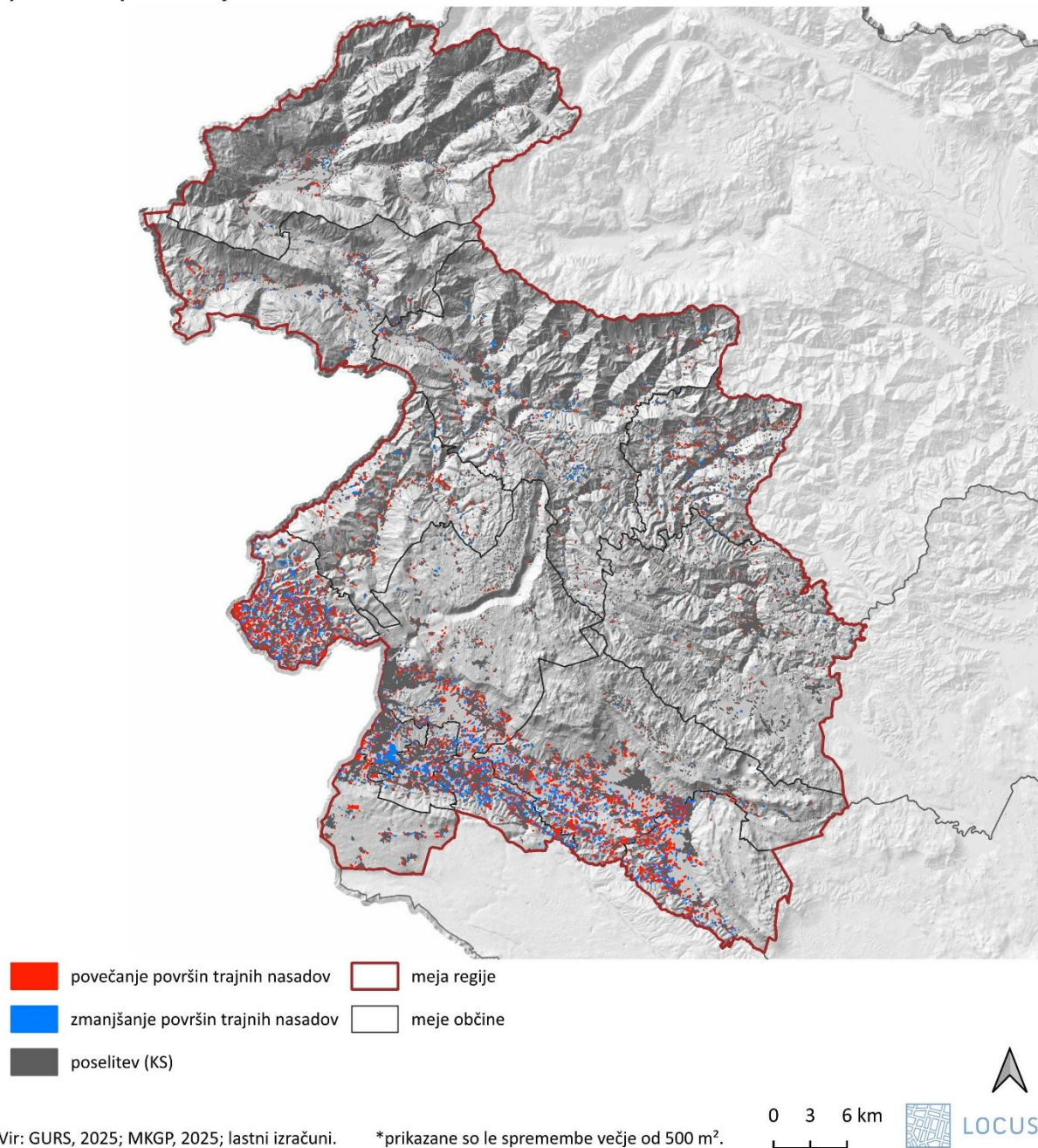
Slika 24: Spremembe površin intenzivne kmetijske rabe med letoma 2015 in 2025.

Pri opazovani kategoriji tajnih nasadov, kamor smo uvrstili kategorije vinogradi, intenzivni sadovnjaki, ekstenzivni sadovnjaki, ostali trajni nasadi, lahko opazimo povečanje, predvsem na jugozahodu, v Vipavski dolini in Goriških

Brdih. Vzpostavljenih je bilo 1.708,27 ha novih površin trajnih nasadov (0,73 % regije), 1.472,46 ha oz. 0,63 % ozemlja regije pa se je iz trajnih nasadov spremenilo v druge rabe. Leta 2025 so trajni nasadi prekrivali 3,15 % površine regije, kar predstavlja 7.327,38 ha površin. V primerjavi z letom 2015 se je njihov obseg povečal za 235,81 ha.

Regionalni prostorski plan Goriške razvojne regije

Spremembe površin trajnih nasadov med letoma 2015 in 2025



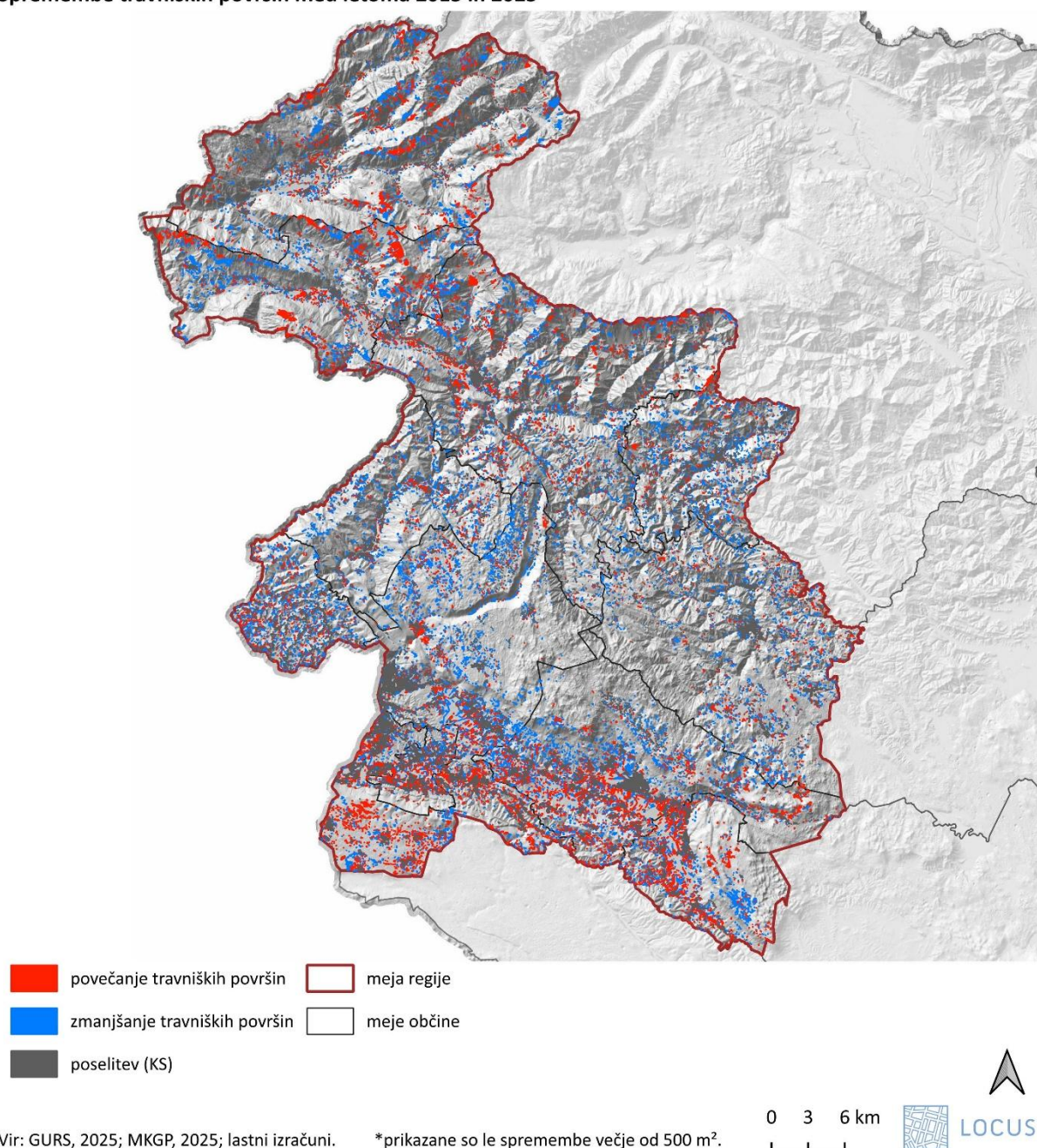
Vir: GURS, 2025; MKGP, 2025; lastni izračuni. *prikazane so le spremembe večje od 500 m².

Slika 25: Spremembe trajnih nasadov med letoma 2015 in 2025.

Obseg trajnih travnikov v letu 2025 je znašal 34.029,22 ha. Med letoma 2015 in 2025 se je obseg trajnih travnikov zmanjšal za 5.212,88 ha. Realnejšo sliko o intenziteti spreminjanja pokaže prikaz vseh sprememb travniških površin, pa tudi podatek o povečanju in zmanjšanju travniških površin. Med letoma 2015 in 2025 se je v druge rabe spremenilo 1.510,26 ha trajnih travnikov, novi pa so bili vzpostavljeni na 3.702,62 ha zemljišč. Večje spremembe površin so opazne predvsem na ravninskem delu regije, predvsem v jugozahodnem delu in na površinah ob avtocesti in večjih poselitvenih območjih.

Regionalni prostorski plan Goriške razvojne regije

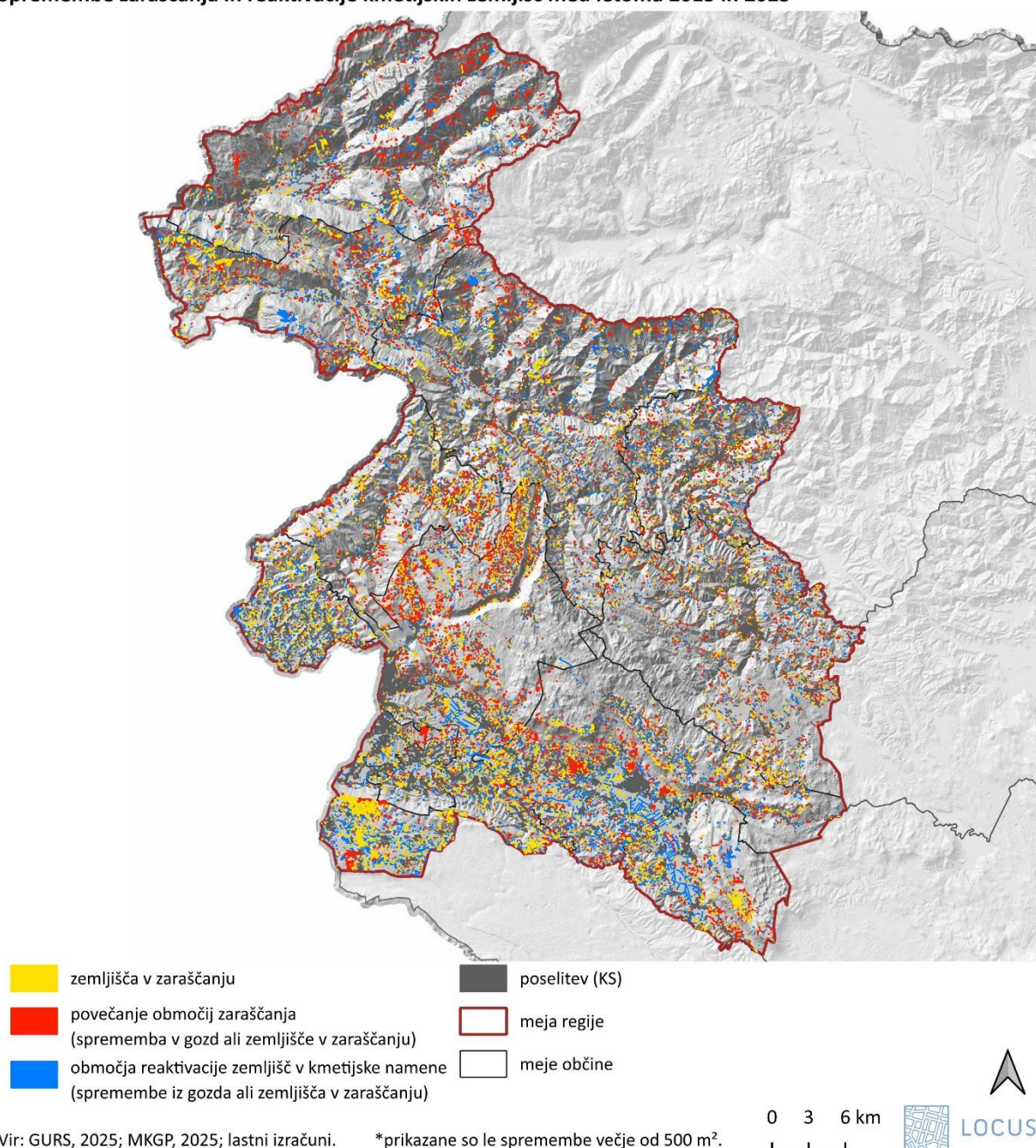
Spremembe travniških površin med letoma 2015 in 2025



Slika 26: Spremembe travniških površin med letoma 2015 in 2025.

Pomembnejši pokazatelj spreminjanja krajine je negativen pojav zaraščanja, ki je prisoten na večjem delu Slovenije ter ga povezujemo z opuščanjem kmetijskih dejavnosti. Na območju Goriške regije je pojav prisoten mestoma, kar je razvidno iz spodnjega prikaza sprememb med letoma 2015 in 2025.

Pri tem so kot zaraščanje upoštevane in prikazane vse spremembe kategorij v gozdna zemljišča ter v zemljišča v zaraščanju, kot tudi celotne površine kategorije zemljišče v zaraščanju. Kot reaktivacijo kmetijskih površin pa štejemo spremembo iz gozda ali iz zemljišč v zaraščanju v kategorije intenzivne kmetijske rabe, trajni nasadi ali travniške površine (slika 25).



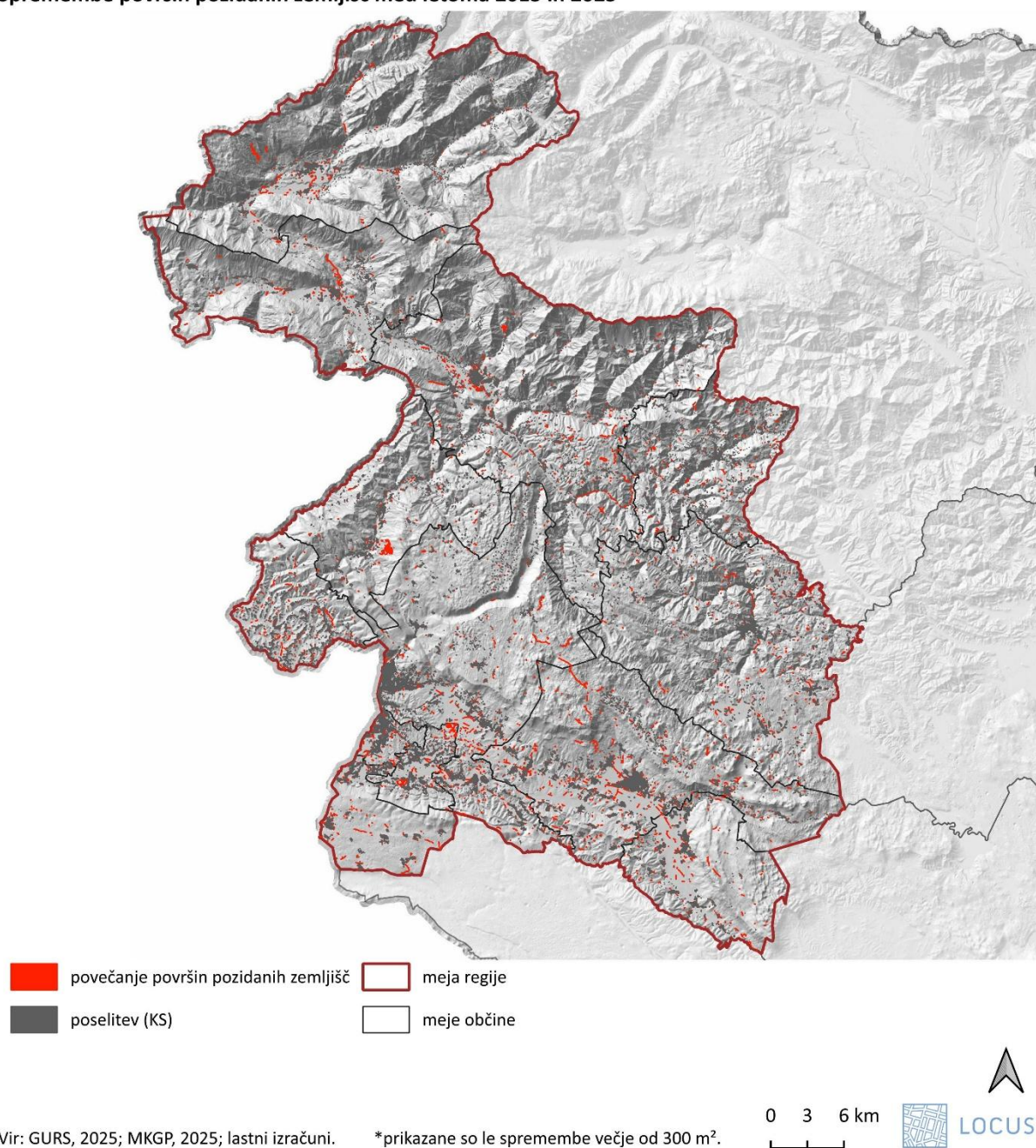
Vir: GURS, 2025; MKGP, 2025; lastni izračuni. *prikazane so le spremembe večje od 500 m².

Slika 27: Spremembe zaraščanja in reaktivacije kmetijskih zemljišč med letoma 2015 in 2025.

Zadnja je analiza urbanih rab prostora oziroma pozidanosti prostora na podlagi rabe MKGP, ki kaže na to, da se je obseg pozidanih in sorodnih zemljišč od leta 2015 do leta 2025 povečal za 475,70 ha. Med letoma 2015 in 2025 se je v druge rabe spremenilo 441,98 ha pozidanih površin, kar seveda ni mogoče in izhaja iz spremembe metodologije zajema in napak pri zajemu. Nove pozidane površine pa so bile vzpostavljene na 917,68 ha zemljišč. Primerjava pozidanih zemljišč med posameznimi obdobji tako ne daje povsem realnih rezultatov, ki bi omogočali spremljanje sprememb v urbani rabi prostora. V prihodnjih nekaj letih zato pričakujemo, da bo mogoče boljše podatke in s tem rezultate primerjav pridobiti na podlagi zajema dejanske urbane rabe prostora. Iz spodnjega prikaza je opaziti, da so se večje spremembe povečanja pozidanih površin zgodile predvsem v občini Ajdovščina, Nova Gorica, Tolmin, Kobarid in Bovec.

Regionalni prostorski plan Goriške razvojne regije

Spremembe površin pozidanih zemljišč med letoma 2015 in 2025



Slika 28: Spremembe površin kategorije pozidanih zemljišč (3000) med letoma 2015 in 2025.

6.2 Varovanje in funkcije gozdov

Gozdna zemljišča po dejanski in namenski rabi prostora

Vključeni podatki/podkazalniki: veljavna namenska raba, dejanska raba MKGP.

Po dejanski rabi je bilo v občini leta 159.086,82 ha gozda, kar predstavlja 68,42 % območja regije. Obseg gozda se je med letoma 2015 in 2025 zmanjšal za 2865,39 ha oziroma 1,23 %.

Funkcije gozdnih zemljišč

Vključeni podatki/podkazalniki: funkcije gozdnih zemljišč Zavoda za gozdove RS

Poleg varovalnih gozdov so v regiji pomembne tudi funkcije gozdov. Zakon o gozdovih funkcije gozdov deli na ekološke, socialne in proizvodne. Posamezne funkcije so dodatno ločene po stopnjah, pri čemer, 1. stopnja pomeni, da funkcija določa način gospodarjenja z gozdom, 2. stopnja pomeni, da funkcija pomembno vpliva na način gospodarjenja z gozdom, 3. stopnja pa, da funkcija le deloma vpliva na način gospodarjenja z gozdom.

V poročilu obravnavamo predvsem 1. stopnjo vseh treh vrst funkcij, ki jih prikazujemo na sliki 28.

Podrobno so po posamezni vrsti funkcij opredeljeni še podrobni tipi funkcij.

Med ekološke funkcije zakon uvršča:

- varovanje gozdnih zemljišč in sestojev,
- hidrološke funkcije,
- funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti ter
- klimatske funkcije.

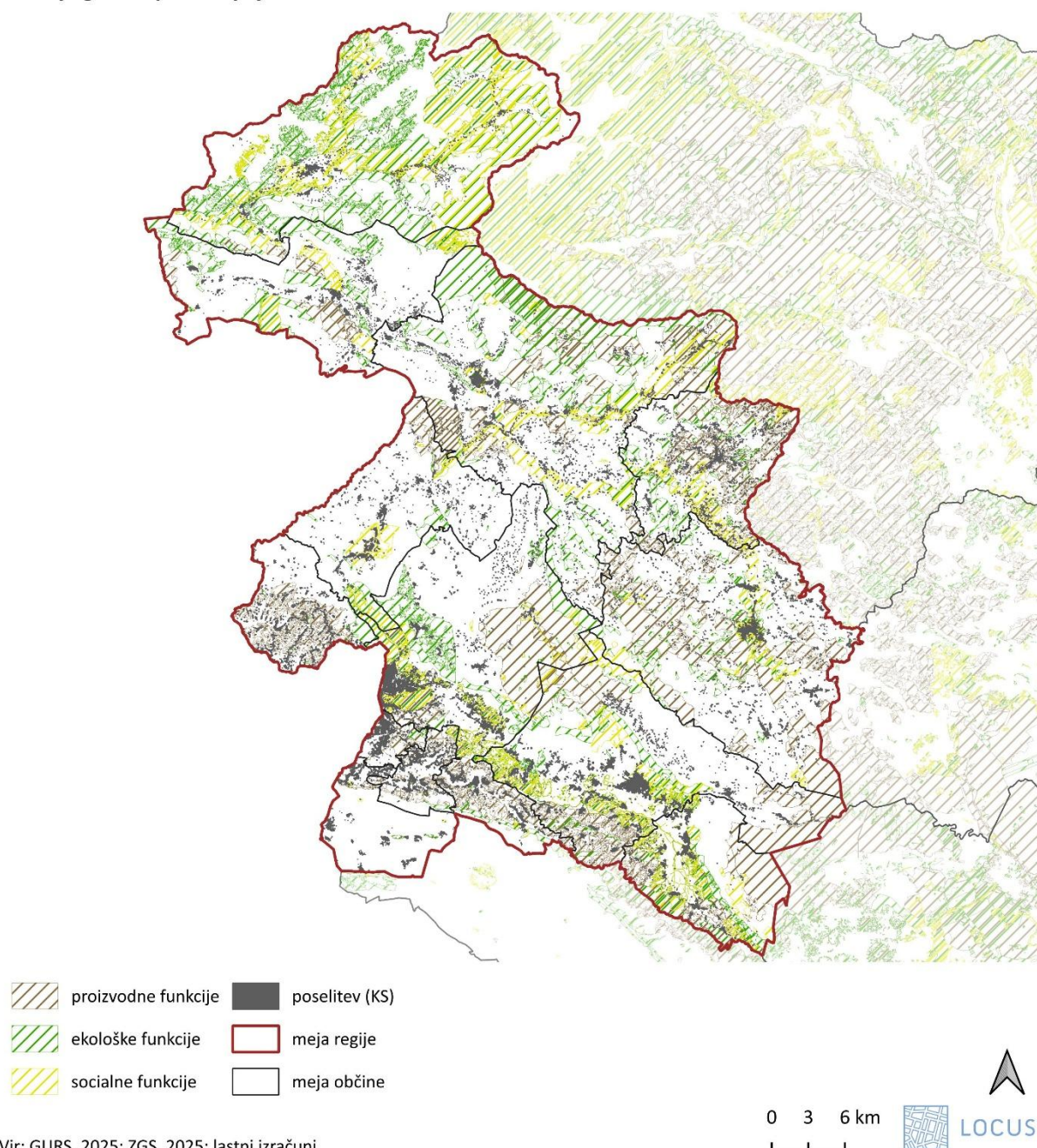
Med socialne funkcije pa:

- zaščitna funkcija – varovanje objektov,
- rekreacijska,
- turistična,
- poučna,
- raziskovalna,
- higiensko – zdravstvena funkcija,
- funkcija varovanja naravnih vrednot,
- funkcija varovanja kulturne dediščine,
- obrambna ter
- estetska funkcija.

Med proizvodnimi pa najdemo funkcije kot so:

- lesno proizvodna funkcija,
- funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin in
- lovnogospodarska funkcija.

Regionalni prostorski plan Goriške razvojne regije
Funkcije gozdov prve stopnje

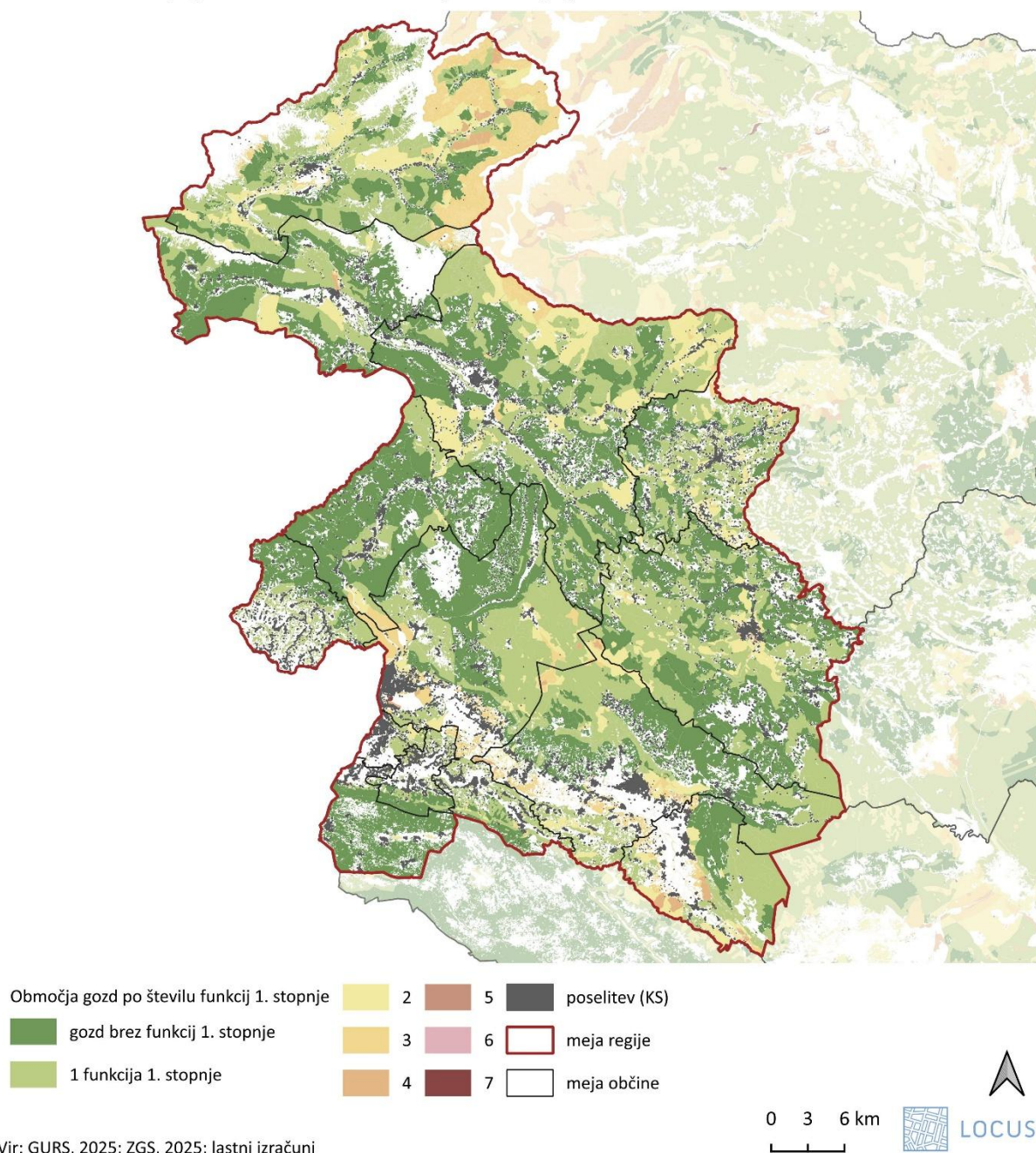


Vir: GURS, 2025; ZGS, 2025; lastni izračuni

Slika 29: Funkcije gozdov prve stopnje v regiji.

Območja gozdov ločimo tudi po številu raznovrstnih funkcij 1. stopnje, ki jih opravljajo. V Goriški regiji ima kar 73 % vseh gozdov vsaj eno funkcijo. Socialne funkcije 1. stopnje se pojavljajo na 80.895 ha zemljišč, ekološke na 85.549 ha, proizvodne pa na 109.298 ha. Ker lahko določeno območje hkrati opravlja več funkcij in je zato njegov pomen v prostoru toliko večji, v nadaljevanju prikazujemo površine in delež gozda po številu funkcij 1. stopnje, ki jih ta opravlja. V Goriški regiji je 67,9 % gozda brez funkcij 1. stopnje.

Regionalni prostorski plan Goriške razvojne regije
Gozdovi in območja gozdov z eno ali več funkcijami 1. stopnje



Vir: GURS, 2025; ZGS, 2025; lastni izračuni

Slika 30: Gozdovi in območja gozdov z eno ali več funkcijami 1. stopnje v regiji.